

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 25 (1532) 1979 BIRŽELIS - JUNE 21

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

30 ct.

Salė ir gatvė

Kodėlgi toks sugretinimas parūpo? Kiekvienas juk pasakys — salė yra salė, o gatvė yra gatvė, ir čia nėra ko gretinti. Kasdieniškai žiūrint, iš tikrųjų tai reikėtų ir pripažinti, tačiau lietuviškajame gyvenime salė ir gatvė atstovauja dvejopą pobūdį veiklai. Išeivijos salėse vyksta uždaras visuomeninis, politinis, kultūrinis, pramoginis ir ekonominis gyvenimas, o gatvėje — visuomeninės bei politinės demonstracijos, iškilmų eitynės, sportinės žygiuotės. Nėra abejonės, kad beveik visa mūsų veikla telkiasi salėje, ir tai daugiausia ne svetimoje, o savoje, kur viskas yra įprasta. Ir jeigu kuris rengėjas pabando ką nors rengti neįprastoje salėje, mažiau tesusilaukia dalyvių jau vien dėlto, kad mūsų tautiečiai ten jaučiasi svetimi. Perkelti mūsų veiklą į gatvę demonstracijų ir panašiais atvejais yra nelengvas uždavinys. Vyresnioji mūsų karta ir iš dalies vidurinioji gatvei yra alergiška. Ji čia jaučiasi visai svetima. Dėlto ji gatvės vengia kaip nesaugios, nemalonių vietos, kur stebi daugybė smalsių akių. Net mūsų šauliai, kurie, rodos, yra pripratę prie įvairių paradų, rikiuotės, gatvės vengia. Ir kai būna rengiamos viešos demonstracijos, tik maža jų dalis pasirodo gatvėje bendrame žygyje su kitais.

BET minėtasis alergiškumas nėra būdingas jaunajai kartai, gimusiai laisvajame pasaulyje ir užaugusiai vietinių kraštų tradicijose. Jai gatvė yra sava, įprasta, gerai pažįstama. Čiagimis jaunimas gatvės nebijo. Priešingai — jis gatvę mėgsta ir joje mielai žygiuoja. Tik pavėlkime į buvusias reikšmingas lietuvių demonstracijas: beveik visur matysime vyraujant jaunimą. Štai š. m. birželio 10 d. Kanados sostinėje Otavoje buvo surengta gana sėkminga demonstracija, reikalaujanti laisvės sovietų pavergtai Lietuvai ir jų kalinamiems tautiečiams Sibire bei kitur. Pagrindiniai iniciatoriai ir demonstracijos dalyviai buvo jaunimas. Išties dvyliką valandų budėjo prie Sov. Sąjungos ambasados su plakatais irgi jaunimas. Vyresniesiems teko pagalbiniis vaidmuo — finansinė ir organizacinė parama. Kai buvo surengta plataus masto demonstracija Vašingtone, irgi vyravo jaunimas. Kai visai neseniai Klevelando lietuvių grupė surengė demonstraciją prieš naująją sovietų pilietybės įstatymą, gausiai dalyvavo ir sovietinę vėliavą degino jaunimas. Kai reikėjo protestuoti prieš Simo Kudirkos išdavimą sovietams, mielaisiais į gatves ėjo mūsų jaunimas, netgi studentija. Visa tai rodo, kad jaunoji karta yra linkusi daugiau į kitokį veiklos būdą.

TAI GI, turime dvejopą veiklos būdą, kurį galime išreikšti salės ir gatvės sugretinimu. Vieni yra linkę užsidaryti salėje, kiti — eiti į gatvę. Kuris tad būdas geresnis? Savo esmėje abu būdai yra geri ir reikalingi. Jie vienas kito neišskiria, nors ir turi tendenciją pabrėžti vieną arba kitą. Skurdi būtų mūsų veikla, jei neturėtume salių ir pasitenkintume tikta demonstracijomis gatvėse. Bet antra vertus, nepakankama būtų veikla, jei apsiribotų vien sale. Uždara veikla reikalinga vidinei ugniai kurstyti bei palaikyti, bet ji nepasiekia savo tikslo, jeigu neišieina viešumon ir neišdrįsta tarti žodžio kitataučiams. Tą nepakankamumą labai jaučia jaunimas ir dėlto jis labiau pabrėžia gatvės svarbą. Mūsų laikais laisvajame pasaulyje gatvė yra tapusi savotišku masių parlamentu, kur galima ne tik iškelti savąją bylą, mūsų atveju Lietuvos bylą, bet ir už ją kovoti, kreipiantis į viešąją opinią. Dėlto ir mes turėtume gatvės reikšmę daugiau vertinti ir ja dažniau naudotis. Užuot rengė minėjimus vien uždarose salėse, turėtume organizuoti demonstracijas gatvėse ir šaukti ne kurčioms salių sienoms, o gyvajai viešumai, kur tą balsą girdi ir Lietuvos pavergėjas. Jeigu jaunimas linksta į tą pusę, belieka tik skatinti ir padėti.

KANADOS ĮVYKIAI

Kvebeko užmojai

Kvebeko partijos atstovų suvažiavime Kvebeko mieste buvo padarytas reikšmingas nutarimas premjero R. Levesque planuojamo referendumo klausimu. Lig šiol buvo galvota referendumu reikalauti Kvebeko gyventojų pritarimo šios provincijos atskyrimui nuo Kanados ir nepriklausomybės paskelbimui. Suvažiavime betgi buvo pasisakyta už referendumą, reikalaujantį tik nepriklausomo Kvebeko ekonominės sandraugos su Kanada. Jeigu gyventojai pritaritų šiai minčiai, tada premjero R. Levesque vyriausybė pradėtų derybas su Kanados vyriausybe tai sandraugai įgyvendinti. Tai yra diplomatinis premjero R. Levesque posūkis, nes jis gerai žino, kad kvebekiečių pritarimo visiškai šios provincijos atskyrimui nuo Kanados šiuo metu neįmanoma gauti. Daugiau balsų suževojotų tik dalinis atskyrimas, pridengtas sandraugos vardu. Šiuo atveju betgi kyla nauja problema — Kanados premjero J. Clarko viešas įsipareigojimas nesiderėti su Kvebeko premjeru R. Levesque dėl

betkokio šios provincijos išjungimo iš Kanados. Pasak R. Levesque, jeigu ekonominės sandraugos derybos būtų nesėkmingos, tik tada kitu referendumu ar Kvebeko parlamento rinkimais būtų siekiama nepriklausomybės. Sandraugą liečiančio pirmojo referendumo data tebėra nepaskelbta. Kraštinieji Kvebeko partijos nariai jo norėtų dar šį rudenį, o premjeras R. Levesque, atrodo, galvoja apie sekančius metus.

Kai Kvebeko parlamentas priėmė prancūzų kalbos įstatymą nr. 101, jį padarantį vienintelę oficialia kalba provincijoje, trys Montrealio advokatai kreipėsi į teismą, norėdami įrodyti, kad tas įstatymas pažeidžia Kanados konstituciją laikomą S. Amerikos britų aktą. Kvebeko teismai — apeliacinis ir apygauosios apygauosios priesdū prie šio Kvebeko teismų ir provincinio parlamento. Jų nuomone, S. Amerikos britų aktas šiose institucijose duoda lygias teises

(Nukelta į 8 psl.)

Vaidai iš Kanados lietuvių demonstracijos Otavoje prie Sovietų Sąjungos ambasados. Viršuje: kalinių drabužiais apsirengę jaunuoliai reikalauja laisvės lietuviams kalinams ir Lietuvai sibirinių tremtinių metinių progą; apačioje — KUN. DR. V. SKILANDŽIONAS laiko pamaldas, 600 demonstrantų parke netoli sovietų ambasados

Sovietijoje bręsta sprogdimas

Spaudos konferencija su išlaisvintu ukrainiečių veikėju Valentinu Morozu

Valentinas Morozas, 43 metų amžiaus ukrainietis istorikas ir rašytojas, dviem atvejais praleidęs 14 metų sovietų kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose, š. m. balandžio 27 d. išeistas iš sovietų šnipus JAV-se, birželio 8-9 d. d. lankėsi Kanadoje. Pradėjęs nuo Otavos, kur turėjo pasimatymą su naujuoju Kanados min. pirmininku J. Clark, Toronte buvo priimtas Ontario premjero W. Davis ir dalyvavo Ontario parlamento posėdyje. Čia jis buvo pagerbtas atstojimu (labai išimtinai atvejis, dažniausiai taikomas valstybių galvoms), o premjeras sveikinimo kalboje pavadino jį išskirtiniu didvyriu. Tos pačios dienos vakarą jis turėjo spaudos konferenciją, dalyvaujant didžiosios Toronto angliškiosios ir prancūziškosios spaudos atstovams, televizijai ir gausiai etninei spaudai. Konferencijoje dalyvavęs "TZ" atstovas čia pateikia savo įspūdžius.

Principinis pareiškimas

Konferencijos pradžioje svečias, kalbėjęs ukrainietiška, padarė trumpą principinį pareiškimą:

— Kanada turi nustoti buvusi mokinė ir pasidaryti mokytoja, nes tai yra pirmą kartą valstybės pasaulyje, tinkamai išsprendusi tautybių klausimą, pasidarydama daugiaute valstybę. Būdama Kanadoje ir aš jaučiausi lyg būčiau laisvoje Ukrainoje. Pirmą kartą gyvenime štai čia kalbu laisvos Ukrainos televizijai ukrainietiška. Vienoje skalės pusėje esant Kanadai, kitoje pusėje yra Sovietų Sąjunga. Bent kiek tinkamiaus išspręsti tautybių klausimą Sov. Sąjungai nepavyko. Šiuo metu vis toliau einama į sankirtą. Sov. Sąjungos tautybių judėjimui vis kylant ir stiprėjant, valdžia eina priešinga kryptimi — sustiprina rusifikaciją. Tai yra kelias į sprogimą, kuris, svečio spėjimu, įvyks labai greitai — kelerių metų laikotarpyje. Tuo atžvilgiu labai įdomus yra faktas, kad popiežius Jonui-Pauliui

II buvo leista aplankyti komunistų valdomą Lenkiją. Siam kraštui nesant Sov. Sąjungos dalimi, galbūt bandoma įsieškoti būdų tautybių klausimui spręsti.

Po šio trumpo, bet labai turiningo pareiškimo, prasidėjo gausūs klausimai.

— Kaip yra su Jūsų šeima? Ontario premjeras viešai pasakė, kad padės svečiai šeimai iš Sov. Sąjungos atgauti.

— Kalinių ir šnipų iškeitimo sutartyje yra aiškiai parašyta, kad aš išeikšiamas su šeima. Nežiūrint to, mane išleido vieną.

Galbūt Sov. Sąjunga sugalvojo ką nors papildomo už mano šeimą paprašyti. Gal išleidimo dar kelių šnipų?

(Ta proga svečias nukrypo į temą apie vertę sutarčių, pasirašytų su Sov. Sąjunga. Ešą jį laikosi jį tikslai to, kol naudinga. Labai apgailejo JAV-bių pasirašomą ginklavimo apribojimo sutartį. Amerikiečiai, svečio spėjimu, jos laikysis, bet sovietai ginkluosis toliau, tuo palikdami Ameriką užpakalyje).

— Jei taip, tai kas yra blogo su Amerika? — paklausė vienas iš televizijos atstovų.

— Bloga yra tai, kad Amerika pati savęs nesuranda. Būdamas pasaulinė pirmos eilės galybė, ji savo poziciją dažnai pamiršta ir pradeda elgtis kaip mažas vaikas, pradeda gyventi nerealiomis fantazijomis ir iliuzijomis. Tokia iliuzija yra nusiginklavimo sutartis. Panaši iliuzija yra ir visas "atolydis", naudingas tikrai Sov. Sąjungai. Liūdna ir gaudu matant, kad tokios vaikiškos iliuzijos rėmėjų tarpe yra didelė akademikų dalis.

— Tai ką gi daryti? — paklausė vienas iš Toronto didžiosios spaudos atstovų.

— Kiekvienoje kovoje reikia pirmiausia žinoti priešingos pusės silpnybes ir į jas savo strėles nukreipti. Šiuo atveju Sovietija pirmoje eilėje bijo

neigiamos viešosios opinijos laisvame pasaulyje, nes vis nori vaizduoti "pirmąją iš pirmųjų". Kitas didelis ginklas yra ekonominis — Amerikos ir Kanados kveičiai. Sov. Sąjungai jų nemažiau reikia, kaip Amerikai arabų naftos. Žiūrėkite, kaip pasaulį pradeda šokdinti arabai su savo nafta. O kodėlgi Amerika negalėtų panašiai elgtis su savo kveičiais? Dar viena artimos ateities akcija būtų pasaulinė sporto olimpiada, įvykstanti 1980 m. Maskvoje. Kodėl laisvę mylinčios tautos ir gausūs jų sportininkai negalėtų kartą visi vienu balsu pasakyti: "Olimpiadoje dalyvausime tik tada, jei Sov. Sąjunga, pagerbdama olimpiados principą "visos tautos yra lygios", duotų amnestiją visiems politiniams kalinams.

Išėjusiai pagrindinis dalykas būtų visų priespaudą kenčiančių tautų susijungimas, sudarantis didelę jėgą tiek pasauliui, tiek savo gyvenamojo krašto mastu. Prieš tai, žinoma, eiti kiekvienos tautybės susijungimas savo tarpe.

— Koks skirtumas tarp disidentų ir nacionalistų Sov. Sąjungoje?

— Tai priklauso nuo respublikos. Rusų respublikoje disidentų judėjimas yra ne tiek tautinis, kiek valstybinis — jie siekia įvesti demokratinę valdymo formą. Okupuotose kraštuose disidentų judėjimas yra tautinis, nes čia siekiama nepriklausomo tautos gyvenimo.

— Ką galite pasakyti apie Sov. Sąjungos teismus, kuriuose Jums teko daug kartų būti?

— Sovietiniai teismai yra tik teatrinis vaidinimas, nes viskas jau nuspręsta iš anksto Saugumo policijoje. Visose mano bylose buvo salėje tik teisėjai, du advokatai ir 6-7 uniformuoti ginkluoti saugumiečiai. Net advokatas, kuris buvo paskirtas mane ginti, kartais, Saugumo iš anksto perspėtas, kalbėjo mano nenaudai.

(Nukelta į 5-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

PAGRINDINIUS PASAULIO ĮVYKIUS PRAEJUSIĄ SAVAITĘ užtemdė pabėgėlių iš komunistinio Vietnamo problema. Malezijos vyriausybė viešai įsipareigojo susodinti į laivus ir išsiųsti jūron 76.000 vietnamiečių. Jeigu jie bandytų grįžti Malezijon, kariuomenei įsakytą saudyti į laivus ir į pabėgėlius. Vieni tik britų kolonijoje Hong Konge yra apie 50.000 pabėgėlių iš Vietnamo. Beveik visi jie yra kiniečių kilmės vietnamiečiai, ištremti iš Vietnamo su komunistinio režimo žinia. Valdžios pareigūnai juos apibūdina didžiulėmis finansinėmis duoklėmis už neoficialius išvykimo leidimus. Spėjama, kad komunistinis Vietnamas iš tokių pabėgėlių jau yra surinkęs apie \$3 milijonus auksu ir užsienio valiuta. Lig šiol iš Vietnamo pasitraukė apie 300.000 kiniečių, kurių kiekvienas turėjo sumokėti po kelis tūkstančius dolerių. Niekas nežino, kiek tų nelaimingųjų nuskendo su perkrautais laivais. Į Hong Kongą kasdien atplaukia beveik tūkstantis pabėgėlių iš Vietnamo, o vieną dieną buvo pasiektas net savotiškas rekordas, kai globos Hong Konge paprašė 2.904 pabėgėliai. Tailandijai panašią problemą sudaro bėgliai iš Vietnamo okupuotos Kambodijos, kuriuos taip pat dešimtimis tūkstančių tenka prievarta grąžinti į Kambodiją. Kai JAV kovojo už demokratinę Vietnamo laisvę, tūkstančiai amerikiečių jaunimo protestavo miestų aikštėse, smerkdami JAV įsikišimą. Siandien tų demonstrantų nematyti, nors jiems gerai yra žinoma pabėgėlių iš Vietnamo problema, jų kančios ir mirtis jūroje. Karo metu, laudydamas valdžios įsakymus, komunistiniame Vietname lankėsi filmų aktorė Jane Fonda, susilaukusi raudonosios Jonės vardo. Ji taipgi buvo aktyvi nuolatinė demonstracijų dalyvė. Kai į ją dabar kreipėsi amerikiečiai, susirūpinę tragišku Vietnamo pabėgėlių likimu, J. Fonda atsiskė dalyvauti pagalbos pabėgėliams reikalaujančioje demonstracijoje. Kartu su ja tyli ir kairiojo sparno akademikal universitetuose.

Dievo vardu

JAV prez. J. Carteris ir sovietų kompartijos vadas L. Brežnevas susitiko Vienoje pasirašyti atominius ginklus apribojančios SALT II sutarties. Spaudoje plačiai nuskambėjo L. Brežnevo pareiškimas: "Dievas mums neatleis, jei mes būsimė nesėkmingi..." Visiems aišku, kad L. Brežnevas yra pagrindinis Sovietų Sąjungos ateistas, įvedęs griežtus varžtus religijai, lauantis žmogaus teises. Įjungimas Dievo vardo ir pokalbis Vienoje skamba veidmainiškai L. Brežnevo lūpose. Veidmainiškai gali būti ir ta sutartis — JAV kariuomenės štabo viršininkas gen. B. Rogers perspėjo pasaulį, kad šio šimtmečio aštuntajame dešimtmetyje JAV praras savo atominį pranašumą ir kad pirmenybė tada jau turės Sovietų Sąjunga.

Parlamentas

Devynios Europos Bendrosios Rinkos šalys praėjusią savaitę turėjo jungtinio Europos parlamento rinkimus, nepasizymėjus

Žydų kaimai

Izraelio premjeras M. Beginas, nepaisydamas derybų su Egiptu dėl vakarinės Jordano pakrantės atėties, leido įsteigti dar vieną izraelitų kaimą prie didžiausios šios srities Nabluso miesto. Šis žingsnis suskaldė Izraelio parlamentą ir net ministerijų kabinetą, kaimo įsteigimą patvirtinusį 8:5 balsų santykiu. Prieš premjerą M. Beginą balsavo jo pavaduotojas Y. Yaginas, užsienio reikalų min. M. Dayanas ir krašto apsaugos min. E. Weizmanas. Nepalankų vedamąjį paskelbė amerikiečių dienraštis "The New York Times", lig šiol visada užtardavęs Izraelį. Panašią poziciją užėmė ir didžiausias Kanados dienraštis "The Toronto Star". Naujamam žydų kaimui yra nusavinta 250 hektarų žemės, kuri dabar paskelbta karine teritorija. Į ją neįsileidžiami žurnalistai. Būdinga, kad šiuo atveju protesto demonstracijos surengė ne tik palestiniečiai, bet ir taikos siekianti izraelitų grupė. Dėl demonstracijų buvo uždarytas toje srityje veikiantis palestiniečių Bir Zeit universitetas, kurį remia Pasaulio Religinių Bendrijų taryba.

Šiame numeryje:

Salė ir gatvė

Du veiklos būdai, kuriuose reiškiasi jaunimas ir senimas

Sovietijoje bręsta sprogdimas

Spaudos konferencija su ukrainiečių disidentu Morozu

Šiuokslės kalboje

Darkoma gimtoji kalba išieivijoje ir pavergtose Lietuvoje

Vienybės! Vardan tos Lietuvos!

Vienybės pasigendama ne tik išieivijoje, bet ir Lietuvoje

Baigė neramią kelionę

A. a. vyskupas Juozas Labukas-Matulaitis, sulaukęs 85 metų

Nesulaukė tėvynės aušros

A. a. Juozas Senkus, buvęs "Lietuvių Archyvo" tvarkytojas

Tirpsta veikėjai veteranai

Pranešimas iš Brazilijos apie lietuvių gyvenimą

Neveikėjas garsina Lietuvą

Medicinos daktaras Vainutis Vaitkevičius sveikatos tarnyboje

Nagio poezijos ištakų įieškant

Vladas Šaltmoralis apie mūsų poeto kūrybą

Mėnas, moralė, Maritain'as ir Maceina

Rašytojas V. Kavaliūnas atsiliepia į Maceinos pasisakymą

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Laidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Galdamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Šiukšlės kalboje

Skaitymas gimtąja kalba kiekvienam tautiečiui turėtų būti kasdienė duona, nes tik savoje spaudoje atsispindi visas lietuviškas gyvenimas, bendruomeninė veikla ir kitos lietuviškos naujienos, net ir pasaulinių įvykių išaiškinimas mūsų galvose. Dar labiau stebina tai, kad vis didėja ir Lietuvoje užaugusių, net ir save inteligentais laikantių tautiečių skaičius, kurie su įžūlia šypsena prisipažįsta nebeskaitę savų laikraščių ir knygų. Tokie šiaudadūšiai ar savanoriškai išsigimėliai, be abejonės, buvo ir yra pirmieji tarpe jų, kurie neleidžia ar neleidžia savo vaikui į šeštadienio mokyklą ir nemoko jų gimtosios kalbos. Su savo vaikais tokie "išimtiniai" čiausiai kalba bjauriai lauzia kalbą arba tokia mišraine, kurią dabartinėje Lietuvoje ne daug kas suprastų.

Galima, bet jie nėra vieni tokie. Tik pasiklausykime ir lietuvišką spaudą palaikančių, ir save net sąmoningais tautiečiais laikantių pasikalbėjimų! Užgirsime pusiau lietuvišką, pusiau anglišką kalbą.

Mes turbūt ta maniera užsikrėtėme nuo sovietinės lietuviškos spaudos, kuri laisvai pasiekia Ameriką ir mūsų tautiečius. Stai ir tas propagandinis "Gimtas Kraštas" vartoja anglišką barbarizmą ar vadina muosius "naujadarus", kurių daugelis tautiečių sovietinėje Lietuvoje tikrai nesupranta. Ar besilankantieji sov. Lietuvoje girdėjo ten mūsų tautiečius vartojant "Gimtojo Krašto" žodžius: korozija, kateris, dizaino darbai, mutintojai, stabilumas, represuotas ir t.t.?

Dar labiau nustebau perskaitęs "Drauge" lietuviškosios tarybinės enciklopedijos įvertinimą. Pasirodo, ir ten prigrūsta daugybė barbarizmų, kaip biheviorizmas, akceptorius, turnikėtinė artena, broileris, bukletas ir t.t. Ne be reikalo ta enciklopedija yra įvertinama kaip primityvus ir barbariško laikotarpio apraška. Pasitaiko nemažai svetimybų ir išeivijos spaudoje. Pvz. randu "Drauge" tokius žodžius: turistinės atrakcijos, stiuardės, permanentinė institucija ir daug panašių.

Perdidelį skaičių tarptautinių žodžių, kuriuos lengvai galima buvo pakeisti ir lengviau suprantamais žodžiais ar posakiais, radau "Tėviškės Žiburių" 14 nr. (1978. IV. 6), kur straipsnyje "Draugų niekad nėra per daug" sakoma: "Neišmokstame diskutuoti be emocijų, be apriorinio nusistatymo... Nenorėčiau polemizuoti su savo opo-

ponentais..." Ar negalima buvo to pasakyti lietuviškais ir labiau skaitytojui suprantamais žodžiais?

Turbūt prisimename, kad ir nepr. Lietuvoje būdavo tokių save labai mokytais laikantių žmonių, kurie savo kalboje be reikalo kaisiodavo tarptautinius žodžius ar svetimības. J. A. Valstybėse ir Kanadoje vartodami angliškų barbarizmus ar įterpdami kalbon angliškų žodžių nieko nenustebinsime. Tokiems gudruoliams reiktų priminti garsaus britų dramaturgo, kritiko ir Nobelio premijos laureato Shaw žodžius: žmogus, kuris nėra įsisavinęs ar apvaldęs savosios kalbos, negali apvaldyti bei tobulai išmokyti ir svetimības.

Visa tai, ką čia paminėjau, yra svarbu. Tačiau tai ne tiek kaikiuriuos tautiečius, įskaitant ir mane patį, pykdo ir erzina, kiek mūsų gimtosios kalbos žalojimas ir darymas kasdienio gyvenimo pasikalbėjimuose. Tik pradėk pokalbį su tautiečiu ir pastebėsi, kad kalba ne lietuviškai, bet kažkokių šlykščių žargonu ar mišraine. Tokie posakiai ar žodžiai, kaip "apmokėjau bilus", "čėnžinau mainą", "kaip fylini", "išnešiau garbičius", "įdėjau regus", "vočinu", "kompleininau", "šingellai", "trokas" ir nesuskaitoma daugybė panašių nei lietuviškų, nei angliškų žodžių ir posakių, kurie ne tik reža ausį, bet vos neverčia "važiuoti Rygon". Nuvažiuojes Lietuvon su tokia kalba ne tik nesusikalbėsi, bet dar ir apsiuokinsi!

Mielai skaitydavau spaudoje kalbos kausimais pernai mirusio Martyno Stonio straipsnius. Labai daug mūsų kalbos švarinimo, tobulinimo ir pagerbimo srityje yra nuveikęs žinomas kalbininkas Leonardas Dambrauskas, kurio net paminkas Vašingtone yra iškalti žodžiai "Maža garbė kitomis kalbomis kalbėti, didi gėda savosios gerai nemokėti". Malonu skaityti šioje srityje žinomo bendruomeninės veiklos veterano Stasio Barzduko straipsnius. Bet to neužtenka, reikia daugiau ir naujų šioje srityje jėgų, mūsų laikraščių bei žurnalų pagalbos. Atrodo, nebūtų per daug, jeigu visi mūsų savaitraščiai įvestų nuolatinę kokią nors "kalbos taisyms" ar "kalbos kultūros" kerteles, kur būtų nagrinėjamos ne tik mūsų gimtosios kalbos plonybės, bet ir nauji žodžiai, techniška terminologija, namų apyvokos daiktų, automobilio dalių, įvairių įrankių bei prietaisų pavadinimai ir t.t. Šiuose kalbos kampeliuose turėtų būti net atsakinėjami įvairūs šią sritį liečiantieji klausimai.

Jurgis Gediminėnas

• Maža garbė svetimom kalbom kalbėti, didelė gėda savosios gerai nemokėti

Mobawyk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Naujai išrinktoji Tautos Fondo taryba ir valdyba Brooklyne, N.Y., 1979 m. gegužės 15 d. Sėdi iš k. į d.: Ona Strimaitienė, valdybos vicepir., Irena Banaitienė tarybos vicepir., Jadviga Vytuvienė, valdybos vicepir., Marija Noreikienė, tarybos ir valdybos sekretorė, Margarita Samaitienė, valdybos pareigūnė visuomeniniam ryšiui, Jonė Pumputienė, valdybos finansų sekretorė, Aldona Katinienė, valdybos finansų sekretorė. Stovi iš k. į d.: Aleksandras Vakselis, dr. Petras Vileišis, Juozas Audėnas — tarybos direktoriai, inž. Jurgis Valaitis, tarybos pirm., Antanas Firavičius, vicepir., Juozas Gledraitis, valdybos pirm. ir tarybos vicepir., Juozas Valčiūnas, tarybos vicepir., Nuotraukoje trūksta Birutės Lukoševičienės, valdybos pareigūnės informacijų reikalui, ir Vytauto Kulpos, valdybos išdinko

Vienybės! Vardan tos Lietuvos!

Pogrindžio "Aušrelė" 1978 m. vasario 16 d. nr. atsako į "Laisvės Šauklio" priekaištus ir visus kviečia vienybės

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Visiškai teisinga, kad dabartinį jaunimą galima patraukti tik krikščioniškas idėjas jungiant su tautinėmis. Bet taip pat tiesa, kad net "pasauliečių" pavadintas sąmoningas patriotas lietuvis, jei jis ateistas, dažnai pradeda kovoti ir su Bažnyčia. Ir kiek yra lietuvių, kurie, skleidžiami savo ateistinius įsitikinimus, surado bendrą kalbą ir su okupantais! Ne, kiekvienas lietuvis turėtų būti katalikas, nors, sutinkame, kovingų Evangelijos skelbėjų gali ir nebūti. Svarbu, kad pats gyventų taip, kaip Evangelija moko. Todėl "pasauliečių" mintį, jog Lietuvos Katalikų Bažnyčia gyvuos tol, kol gyva bus tauta (savime supranta, kad, jei nebus Lietuvos, nebus ir jos Bažnyčios), būtina taisyti: tauta bus gyva tol, kol bus gyva Lietuvos Katalikų Bažnyčia.

Nejaugi "pasauliečiai" nesupranta, kokius stebuklus daro tikėjimas? Juk giliai tikinčio žmogaus tikrai nenužmogins joks izmas — jis niekad dvasinių vertybių neiškeis į materialinę naudą sau ar savo vaikams. Toks žmogus laisvas ir vergijoje. Taigi tikėjimas — jėga, kurios negali nematyti nė vienas sąmoningas pasaulietis. Ir nėra kitos tokios jėgos visame pasaulyje, kuri šiandien padėtų Lietuvoje lietuviams išlikti lietuviams.

Norėtume taip pat pareikšti abejonės ir dėl kaikiurių taktinių klausimų, kuriuos palietė "pasauliečiai" savo straipsnyje. Netiesa, kad "Aušra" tik "LKB Kronikos" pavainikis. Toli gražu ne. Taip pat nereiktų pamiršti, kad jau vien "LKB Kronikos" pavadinimas dažnai neleidžia jai nukrypti nuo temos. Todėl būtų neprotinga priekaištauti, jei "nepraileido" kokio nors straipsnio. Be to, juk dažnai mums visiems labai trūksta teisingos informacijos. Juk iš tikrųjų būtina saugotis provokacijų ir pan.

Netiesa taip pat, kad pasauliečiai labai jau neturtingi, negalį net spausdinimo priemonių įsigyti. Manome, kad daug kam dabar aišku, jog, pavyzdžiui, kokio nors neeilinio prekybininko ar eilinio gydytojo pajamos kelis kartus viršija "turtinčiausio" dvasininko pajamas. Kodėl jų tarpe negalėtų atsirasti tie keli bent "tragiški skitvyriai", kurie savo pajamas skirtų pogrindiniam leidiniui?

Taip pat kažin ar reiktų mums visiškai užsidaryti ir nedalyvauti jokiose iškilmėse užsienyje? Priešingai, būtų gražu, jei iš kiekvieno išvykusio į užsienį visuomenė batarpiškai išgirstų tiesą apie Tarybų Sąjungą, pavergtą Tėvynę. Be to, nereikia pamiršti, kad tokios kelionės dabar dažnai yra vienintelis ryšys tarp mūsų ir laisvojo pasaulio. Lietuvoje yra ir tokių, kurie, jei pasitaikytų proga, keliais išvaikšiotų visą užsienį, kad tik galėtų išprašyti iš laisvėje gyvenančių tautiečių pagalbos, bent patogios pogrindžio sąlygose spaudos dauginimo priemonės.

O kai dėl vyskupo V. Sladkevičiaus (žinoma, mes nesprendžiame, kas teisus), teko girdėti ir tokią nuomonę: buvo galima pasinaudoti proga ir gal net gyvybės kaina parodyti Vatikanui, pasauliui tiesą arba pabandyti

sugrįžti kovingų Lietuvos Katalikų Bažnyčios vadovu, Lietuvos Višinskiu...

Nesuprantama, kokių pagrindų pasauliečiai teigia, kad Lietuvos dvasininkija turi 600 metų gyvuojančią organizaciją. Reiktų pasakyti turėjo... Juk Saugumas ją jau gerokai apgriovė.

Pirmiausia, ko verta organizacija be vadovo? O kas dabar vadovauja Lietuvos Katalikų Bažnyčiai? Argi nematome, kad iki šiol beveik visi Lietuvos Katalikų Bažnyčios vadovai tik vykdė Saugumo nurodymus? Todėl tik dalis (mūsų laimei didelė dalis) dvasininkų neorganizuota, o individualiai, dažnai katakombose, rizikuodami laisvę ar net gyvybę, klausydami tik savo sąžinės balso, kiek sugėdėdami skelbia Evangeliją taip, kaip Kristus ir jo apaštalai mokė. Dalis užsiklėdė savo bažnyčios viduje ir Evangeliją skelbia tik tiems, kurie patys ateina į bažnyčią. Jie bijo net pagalvoti, kad reikia aukotis ir nešti Kristaus šviesą į kiekvieno lietuvių šeimą.

Pasitaiko ir tokių kunigų, kurie jau padeda Saugumui vyti iš bažnyčios vaikus, jaunimą, kurie, sąžiningai atlikę kunigo pareigas, nebedrįsta apie tai viešai prisipažinti, kurie daugiau rūpinasi patogiu nameliu, giminių materialine gerove, prašmatnėmis vaišėmis, negu žmonių sielomis. Ar būtų taip, jei būtų organizacija? Ir kai dvasininkai turės organizaciją (o jie ją tikrai turės), ši organizacija neabejotinai bus pagrindinė jėga Lietuvoje, kuri nuves tautą į jos Bažnyčią į šviesią ateitį.

Pagaliau ar galima kaltinti "LKB Kronikos" leidėjus, pasiūliusius leisti naują laikraštį? Juk tai buvo puikus pasiūlymas. Argi blogai, jei eis dar vienas laikraštis? Arba argi blogai, jei leidėjai atsisakė bendradarbiauti su Saugumu tuo atveju, jei šis pasiūlymas provokacija? Juk netaip jau svarbu, kiek pogrindinių laikraščių Lietuvoje bus, svarbu, kad tie visi ar vienas

"Kronikai" septyneri metai

S.m. kovo 19 d. sueina 7 metai, kai "LKB Kronika" 1972 metais pasibeldė į negausių skaitytojų duris. Mažas tiražas, trūkumas informacijos ir skaitytojų baimė Kronikai buvo sunkiai įveikiamos kliūtys. Po kelių mėnesių Kronika patenka į čekistų rankas ir šiai "pavojingai valstybinei nusikaltėlei" užvedama baudžiamoji byla Nr. 345. Po baudžiamosios ekspedicijos 1973 m. lapkričio mėn., čekistai triumfavo — Kronika likviduota! Tačiau ji nemirė. Bėgo metai, o su jais gausėjo informacijos, drąsėjo žmonių širdys, plėtėsi skaitytojų ratas, — Kronika peržengė Tėvynės sienas ir daugeliui atidarė akis.

Šiandien Kronika — tautos sąžinė, kovojančios Bažnyčios balsas ir visą pasaulį apskriejantis pagalbos šauksmas. Kronikos nebūtų be plumpų, niūnių, lapienų, be tauriausių lietuvių aukos. Todėl Kronika labiausiai yra dėkinga tiems, kurie dėl tiesos žodžio kenčia už spygliuotų vielių.

Kronika būtų silpnutis kūdikis, jei nebūtų šimtų lietuvių,

laikraštis mus vienyti ir pasiekti bent žymensnę tautos dalį, kad jie parodytų tautiečiams tikrąjį komunizmo veidą, padėtų palaikyti, o kaimam ir sugrąžinti tikėjimą, tautinį sąmonin-gumą.

Mūsų nuomone, visi leidiniai reikalingi, o jų straipsniai puikūs jau vien todėl, kad juose pasakyta tiesa. Nereikalaujame, kad visi imtų kalbėti vienu žanru. Taip pat nepamirškime, kokiomis sąlygomis tie straipsniai ruošiami: juk redakcijos, kaip tokios, neturi nė vienas leidinys. Todėl tik džiaugtis turime dėl kiekvieno jų.

Sunku patikėti, kad Lietuvoje yra ir tokių "pogrindininkų", kuriems nepatinka, jei kovojama prieš Dievą, gilyt tautiečių tikėjimą, jie stengiasi parodyti, kad ateistinė spauda meluoja, kad ateizmas — ne mokslas. Savime supranta, mūsų sąlygomis dažnai neįmanoma atsakyti į visus ateistų priekaištus taip, kaip atsakytų laisvojo pasaulio mokslininkai, teologai. Tačiau jei jie, papildę pataisę atsakymus, viešai nurodytų konkrečius ateizmo skleidėjams jų klaidas, daugelis tokių išgarsintų ateizmo gynėjų jei ir neatsiverstų, tai vengtų toliau "garsėti" — nustotų akiai, prisidengę mokslininko vardu, klaidinti mūsų tautiečius. Argi tai nebūtų didžiulė nauda tautai?

Be to, pas mus jau pakankamai "pradinukų", kuriems vertėtų pagilinti ir religines žinias. Mes net suabejojame, ar giliai tikintis pasaulietis pasakytų: "Tautinei ir religinei jaunimo sąmonei ir ši "Kronika" beveik nieko neduoda". "Kas jūsų aptemdino protą?" — sušuktų A. Jakštas. Juk "LKB Kronika" ne "beveik nieko neduoda", bet jau labai daug davė. Tai faktas, kurio nebeįmanoma nepastebėti, kuris jau įrašytas istorijon.

Išmeskite paslėptus keršto akmenis bedugnėn! Lietuvio vardas mus įpareigoja. Pažinkime Kristų, mūsų Mokytoją, mūsų Karalių, ir gyvenkime Tėvynė. Išmokime nugaltėti savo puikybę ir rasime vienybės raktą, bendrą lietuvių kalbą.

Taip pat pasauliečiai

rizikuojančių laisvę, kruopščiai renkančių žinias, platinančių ir skaitančių tuos paprastus, bet skausmu bei heroizmu persunktus puslapius.

Kronika be galo dėkinga broliams ir sesėms Vakaruose, nes be jų kruopštaus triūso tiesos žodis atsimuštų į geležinę uždangą ir tik aidų sugrįžtų, nepasiekęs plataus pasaulio.

Daugelis klausia, kodėl Kronika gyva? Kodėl čekistai per septynerius metus jos nepasimėgė? Kronika gyva ir ji nemirs, nes tauta gyva, nes gyvos malda sudėtos rankos!

"LKB Kronikos" redakcija

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

A. a. Marija Švilpienė

mirė 1970 m. birželio 29 dieną.

Tai buvo gražiausias mėnuo, paslėndęs alyvų žieduose. Kai tu iškeliajai amžinybėn, palikusi mus, praėjo jau devyneri metai. Už jos vėlė šv. Mišios bus atna-

šaujamos birželio 29 dieną Sault Ste. Marie Blessed Sacrament šventovėje 7 valandą vakaro. Gimines ir pažįstamus prašom pasimelsti už jos vėlę.

Nuliūdę — vyras ir duktė Lietuvoje su šeima

MYLIMAM TĖVELIUI

Lietuvoje mirus,

duką BIRUTĘ NIUNEVIENĘ su šeima giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

A. B. Chamsikis

A+A

MARIJAI SEDELIENEI
Vokietijoje mirus,

jos seserį K. STEPONIENĘ, dukrą JOTAUTIENĘ su šeimomis giliai užjaučiame bei kartu liūdime —

Puterių šeima
A. Mašalas

A+A

ADELEI ŠIMKEVIČIENEI
mirus,

duką ELENUTĘ, sūnų RIMĄ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Puterių šeima
A. Mašalas

A+A

SERGIJUI TREIGIUI

mirus, reiškiamė nuoširdžią užuojautą jo žmonai SOFIJAI; dukrai, sūnui, seseriai ALBINAI ŠTUOPIE-NEI ir visiems giminėms —

Konstancija Štuopienė
Regina ir Vitas Kazlauskai

Mūsų kredito unijos nariai

a+a Veronikai Mikalauskienei

mirus, jos dukrai JENNIE DASIENEI su šeima bei visiems kitiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

Canadian Art Memorials Ltd.

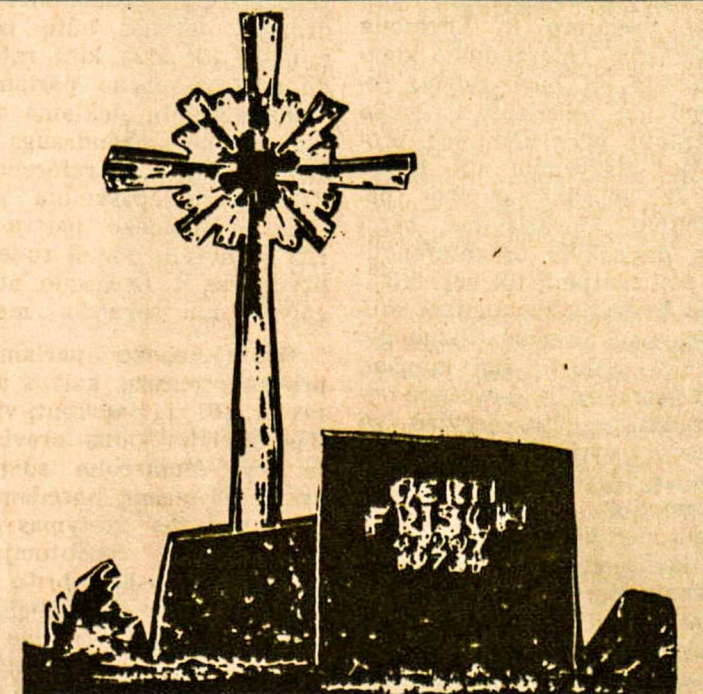
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageldivimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7, (tarp Davison ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriskas darbas, puikus lietuviski projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

A. A. VYSK. JUOZAS LABUKAS-MATULAITIS, Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apaštalinis administratorius, miręs 1979 m. gegužės 28 d. Ši nuotrauka daryta 1976 m. Berlyne Dievo Kūno procesijoje

Baigė neramią kelionę

A. A. vyskupas Juozas Labukas-Matulaitis, Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštalinis administratorius

Š. m. gegužės 28 d. Kaune mirė Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apaštalinis administratorius, eidamas 86-ius metus. Šią žinią pranešė ir komunistinis dienraštis „Tiesa“ V. 29, ir net TASSO spaudos agentūra, kurios žinią perdavė Reuterio spaudos agentūra. O ji rašė, kad mirė vyskupas „Jozas Matulaitis“, vienas iš penkių katalikų vadų sovietinėje Lietuvoje.

Taip, tie minimieji vadai yra Lietuvos katalikų vyskupai — jų kolegijos pirm. J. Labukas-Matulaitis, J. Steponavičius, L. Povilonis, R. Krikščūnas, V. Sladkevičius. Atrodo, vysk. L. Poviloniui teks Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų valdymas, juoba, kad ir iki šiol jis dalyvavo jų valdyme kaip pagalbininkas koadjutorius. Vysk. J. Steponavičius ir vysk. V. Sladkevičius tebėra tremtiniai, laikomi kaip ir namų arešte. Vysk. R. Krikščūnas savo pareigas eina Panevėžyje.

Velionis vysk. J. Labukas turėjo labai neramią 85-rius metus trukusią gyvenimo kelionę. Gimė dar prieš naujosios Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą, būtent 1894 m. sausio 19 d. Gireikonyse, Alytaus apskr. Kunigū įšventintas gimstant nepriklausomai Lietuvai 1918 m. gegužės 26 d. Vilniuje, kur baigė seminariją. Pradžioje vikaravo keliose parapijose, kapelionavo lietuvių ir lenkų gimnazijose iki 1922 m. Būdamas neeilinių gabumų, sutaupęs lėšų ryžosi studijuoti užsienyje. Pasirinko filosofiją ir sociologiją, kurias studijavo Muensterio, Wuertburgo ir Friburgo universitetuose. Pastarajame gavo socialinių mokslų daktaro laipsnį už disertaciją „Darbininkų drauda Baltijos valstybėse“.

Grįžęs į Lietuvą, rado naujai organizuojamą Kasišadiorių vyskupiją, sudarytą iš lenkų neužimtos Vilniaus vyskupijos. Vilnietis vysk. J. Kukta pakvietė jį kancleriu, paskui generalvikaru. Kun. dr. J. Labukas pasirodė esąs praktiškas žmogus ir buvo labai naudingas organizuojant vyskupijos centrą su katedra, vyskupo rūmams ir kitoms įstaigoms. Už nuopelnus vyskupijai buvo pakeltas į prelatus.

Kai 1942 m. mirė J. Kukta, prel. J. Labukas valdė Kasišadiorių vyskupiją kaip kapitulinis vikaras, kol buvo paskirtas Kasišadiorių ordinaru vysk. T. Matulionis.

Pergvenęs pirmąją sovietinę ir vokiškąją okupaciją, tikėjosi galbūt pergyvens ir trečią, juoba, kad jau turėjo patirties

su naujaisiais valdovais. Deja, dalykai susiklostė kitaip — 1946 m. gruodžio 18 d. sovietinių saugumiečių buvo suimtas drauge su vyskupu T. Matulioniu, kalintas ir išvežtas į Sibirą, kurio lageriuose išbuvo iki 1955 m.

Sugrįžęs į okupuotą Lietuvą, prelatas J. Labukas buvo kurį laiką prisiglaudęs Raseiniuose kaip altaristas, bet vėliau buvo pakviestas dėstytoju į vienintelę dar veikiančią kunigų seminariją Kaune. Ten jis labai suvaržytose sąlygose dirbo ištisą dešimtmetį, dėstydamas kanonų teisę, patristinę literatūrą, lotynų ir prancūzų kalbas. Tame laikotarpyje jis parodė daug sumanumo ir gebėjimo prisitaikyti prie esamų nenugalimų sąlygų. Kauno kapitula 1965 m. gegužės 8 d. išrinko jį kapituliniu arkivyskupijos vikaru-administratoriumi. Kai toks, jis galėjo dalyvauti II Vatikano santarboje Romoje, kur 1965 m. gruodžio 8 d. buvo įšventintas vyskupu ir paskirtas apaštalinio administratoriumi Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos.

Su šiuo paskyrimu prasidėjo bene pats neramiausias vysk. J. Labuko gyvenimo laikotarpis, pareikalavęs didelio apdairumo, atsparumo ir lankstumo. Iš vienos pusės jis visą laiką buvo spaudžiamas sovietinės valdžios varžyti religinį gyvenimą bei vykdyti barbariškas taisykles, iš kitos — skatinamas uoliųjų veikėjų stipriai priešintis persekiojanciai sovietinei valdžiai. Pastaraisiais metais buvo puolamas „LKB Kronikos“ kaip perdaug nuolaidžiaujančias vyskupas. Kaip iš tikrųjų buvo, galės pasakyti tikrai istorija, ištyrusi to laikotarpio gyvenimą. Tik tuomet paaiškės ar sėkmingai jis atliko savo paskirtį ir kiek prisidėjo prie Lietuvos Katalikų Bendrijos išsaugojimo, stiprinimo ar silpninimo. Galimas dalykas, kad Velionis nebuvo kovotojas, pasiryžęs grumtis su sovietine valdžia, bet ar tose pareigose įmanomas toks kovingumas? Matydamas jau dū valdžios nušalintus bei išstremtus vyskopus (J. Steponavičių ir V. Sladkevičių), Velionis, matyt, rinkosi nuolaidų kelią, įgalinantį neatsizadėti bent esminių dalykų.

Kaip asmuo, vysk. J. Labukas niekad nebuvo svyruojantis principuose. Jis išlaikė gilų savo tikėjimą, nepalūžo net sunkiausiose sąlygose, liko ištikimas gimtajai savo Lietuvai ir krikščionybės principams.

Pr. G.

“Visiems už viską dėkoju...”

Kovotojo už tikinčiųjų teises a. a. kunigo Karolio Garucko, mirusio Lietuvoje, laiškų ištraukos

Karolis gimė 1908 m. gegužės 1 d. Užkalnių k., Ramygalos parapijoje. Mokėsi Ramygalos progimnazijoje, vėliau Panevėžio mokytojų seminarijoje. Ją baigė 1931 m. ir įstojo į jėzuitų ordiną. 1935 m. rudenį išvyko Vokietijon į Pullachą prie Muencheno studijuoti filosofijos.

“Kadangi man novicijate buvo labai sunku, tai mintis apie mirtį dažnai man būdavo vienišė pagoda. Nuo novicijato laikų bent per 10 metų aš kasdien apie mirtį galvodavau.”

“Pullache aš dažnai nesveikuodavau ir labai blogai jausdavusi. Kartais sunku man būdavo laiptais užlipti į II-ji augštą. Per pertraukas tarp paskaitų, o tos pertraukos būdavo 10-15 minučių, aš nueidavau į miegamąjį pagulėti minutę kitą ir užmigdavau. Pasisakiau apie savo nesveikatą T. Rektoriui. Atvažiavęs iš Muencheno gydytojas mane apžiūrėjo, bet man nieko ypatingo nepasakė ir manęs negydė. Kentės nebeiškenčes vėl pasiskundžiau savo sveikata T. Rektoriui. Tada mane jis pasiuntė į Muencheną pas gydytojus. Bet ir dabar visas pasiliko kaip ir anksčiau. Aš pradėjau galvoti: matyt, nebėra vilties man pasveikti, todėl ir nebesima gydyti. Pradžioje šiek tiek ir skrupulai kankinti: ar aš pats nesu kaltas už savo nesveikatą? ... Būdavo aš vienerius metus pradėdau studijuoti, nesitikėdamas kitų sulaukti.”

“1936 m. Muencheno jėzuitų kunigų šventimai. Tada man taip suspaudė širdį, kad mano mama niekada nesulauks mano šventimų. Vietoje kunigystės ji gali sulaukti tikrai mano mirties pranešimo. O aš savo mamą taip labai mylėjau.”

“Iš antrų pusės, žinoma, gal nebuvo galima pasakyti, kad aš tada toks amžinas ligonis būčiau: išeidavau ir toliau pasivaikščioti su kitais. Kartais padarydavau per dieną 20-30 km kelio, nors ir privargdavau.”

“1937-1938 mokslo metais aš ten studijavau tikrai vienas iš lietuvių. Mane vokiečiai ir kiti mūsiškiai labai mylėdavo, man visur padėdavo, geresnius užrašus ar kitus daiktus man atiduodavo, sau pasilikdami menkesnius.”

“1938 m. baigęs filosofiją, sugrįžau į Kauną. T. Kipas norėjo palikti mane gimnazijoje dėstyti lietuvių kalbos, bet švietimo ministerija nepatvirtino. Tada T. Andriūška pasakė: “Važiok studijuoti teologijos. Greičiau būsi kunigas, tai bus naudingesnis dalykas.”

“Važiuojant per Vokietiją į Olandiją 1938 m. rudenį, vokiečiai naciai džiaugėsi ir triumfavo, kad Sudetai grįžta prie Mutterlando; visur plevėsavę nacių pergalės vėliavos.”

“Aš seniai svajodavau pasiekti kunigystę, bet vienieris šv. Mišias atlaikyti. O dabar kažkaip atsirado daugiau manų vilties pasiekti kunigystę. Aš čia pasijutau sveikesnis. Gal ir klimatas man palankesnis buvo.”

“1940 m. gegužės mėnesį vokiečiai naciai užėmė Olandiją. Pritrūko mano maisto. Kartais, rodos, žmogus eitim kažkiek kilometrų, kad gautum kur nors duonos ligi soties pavalgyti, o apie mėsą — nebuvo ir kalbos. Per savaitę per pietus kartais gaudavome 1-2 kartus po pusę kiaušinio, kietai išvirto ir pusiau padalinto.”

“1940 m. balandžio mėn. mirė mano mama. Ji, nuo vežimo virsdama, buvo susitrenkusį nugarą, gedo kaulai, labai kentėjo. Aš gavau vizą aplankyti mamą, nors nedaug buvo vilties, kad vokiečiai leistų per Vokietiją važiuoti į Lietuvą. Mama mano kunigystės nebesulaukė.”

“1941 m. balandžio 30 d. Sv. Juozapo Globėjo šventėje Valkenburge mums 23 įšventino kunigus. Tame skaičiuje buvo vienas portugalas, vienas danas, aš vienas lietuvis, o kiti buvo vokiečiai ir olandai. Pirmąsias šv. Mišias atlaikiau Valkenburge. Toms Mišioms man patarnavo mūsiškiai fratrai, kurie Olandijoje studijavo — Pranas Liulma ir Kazimieras Pečys.”

“1942 m. vasarą hitlerininkai apsupo mūsų namus Valkenburge ir liepė išsikraustyti. Olandus paliko Olandijoje, vokiečius vežė į Vokietiją, o mes kiti užsieniečiai galėjome pasirinkti — pasilikti Olandijoje ar važiuoti į Vokietiją. Aš sutikau važiuoti į Vokietiją, galvodamas

KUN. KAROLIS GARUCKAS klūpo Ceikinių šventovėje prie altoriaus savo 70 metų amžiaus (1908-1978) sukakties iškilnių proga

iš ten greičiau patekti ir į Lietuvą. Taip ant greitųjų susipakavau per valandą. Mus sugrūdė ir uždaryta, tamsią mašiną ir vežė. O kur vežė, mes ir patys gerai nežinojome. Atvežė į Aacheną. Čia mūsų buvo gal apie 100 žmonių, o maisto kordelių mums niekas nedavė. Todėl gerosios seselės mus maitino, pačios nuo savęs duonos kąsnį nutraukdamos. Po savaitės kitos pradėjome iš Aacheno skirstytis. Man, išveždami iš Valkenburgo, buvo įdėdė duoti leidimą grįžti į Lietuvą, bet dabar niekas nedavė. Tada aš nuvažiavau pas savo buvusį magistrą T. Paulių Boegnerį į Breslau. Čia gal kiek padėjau bažnyčioje, porą pamokslėlių vokiškai pamėginau sakyti ... Vokietijoje buvo daug lietuvių, išvežtų į Arbeitsdienstą ir t.t. Kad galėčiau bent kiek ir lietuviams padėti, reikėjo bent kokio nors apsimformimo, gal kokio nors iš Kauno arkivyskupo įgaliojimo ... Bet kaip susisiekti? Tada aš pasiryžau mėginti nelegaliai per sieną pereiti ir grįžti į Lietuvą, o tada — gal vėl į Vokietiją. R. Prūsijoje, pasirodo, gyveno daug gerų susipratusių lietuvių. Taip vienas jaunas vyras mane slapta pervedė per sieną į Lietuvą 1942 metų rudenį, berods, rugsėjo mėnesį.”

“O tada iš Kauno grįžti atgal į Vokietiją manęs jau nebeišleido. Parvažiavau į Ramygalą. Ten geras viršaitis Pranas Kuodis man sutvarkė ir išdavė dokumentus, lyg aš būčiau tikras ramygalietis, čia gyvenęs.”

“Kaune paskyrė mane IX-sios (buvusios jėzuitų) gimnazijos kapelionu ir bendrabučio vedėju. Dar teko skemadieniais per sumą sakyti pamokslus ir kitų darbelių.”

“Mano silpnybė — aš netaip lengvai žmones pažįstu, netaip greitai ir mokinių vardus bei pavardes atsimenu. Miesto vaikai, o aš tiek metų su jais jokių reikalų neturėjęs, tai tikrai man nesisekė. Bet aš mielu noru bėgdavau pas ligonius, kur tik mane kviesdavo, ir juos prašydavau pasimelsti už jaunimą ir taip pat už mano mokinius. Ir kai ligoniai meldavosi, aš jausdavau jų maldos ir aukos palaimą. Kartą pakvietė mane į Kauno ligoninę pas sunkiai sergančią mergaitę, kuri apie sakramentus net kalbėti nenorėjo. Nieko nepesės grįžti iš antrojo ligoninės augšto namo. Tik štai atvežė kitą sunkiai sergantį vyrą. Įklausau šį išpažinties, aprūpinu sakramentais ir, kaip paprastai, maldauju, kad savo kentėjimus aukotų už kitus; pasakiau, kad štai ligoninėje yra sunkiai serganti mergaitė, kuri apie sakramentus nė galvoti nenori. O šis ligonis ėmė kalbėti: ‘Gera, gerai, aukuoju savo gyvenimą ir mirtį ...’ Ir štai taip gražiai ir ramiai jis mirė. Sukalbėjęs maldas prie mirštančio, atsikėlęs einu namo, o tuo tarpu iš II augšto atbėga seselė kviesdama mane pas aną mergaitę ligoninėje. Aprūpinau ir šią sakramentais. Rytąjaus dieną ir šį mirė.”

“1944 m. mūsų gimnaziją baigė 16 abiturientų. Iš jų 5 išėjo į kunigus, ir tai patys gabiausias. Aš esu įsitikinęs, kad tik ligoniai, tikrai mirštantieji išmėgdė jiems pašaukimą malone. Tos malonės reikia ne tik pašaukimui išmesti, bet ir išverti, šventai kunigauti.”

“Gimnazijoje mokinius gal nedaug ko išmokiau, bet pasakui, rodos, mes neblogai sugyvenom. Jie tikrai mane mylėjo ir gerbė, taip pat ir aš juos mylėjau.”

“1944 m. vasarą artėjo frontas. T. G(ruodis) mums, kunigams, ir kitiems patarė išsiskirstyti, kad kartais per karą Rotušėje visi nežūtume. Aš tada nuvažiavau į Bajėnus, kur tartum ‘išsikūrė’ savotiškas jaunųjų vienuolynas ... 1945 m. T. J. Paukštys sunegalavo. Tada T. Gr. atsiuntė man laišką, klausdamas, ar aš negalėčiau T. Paukščio pavaduoti. Mane toks prašymas beveik ir stebino — tokia švelni forma. Juk galėtų pasakyti (pavaduok) ir baigta. Tada aš 1945. III. 22 d. nuvažiavau į Vilnių į Sv. Kazimiero bažnyčią. O T. Paukštys atvažiavo į Bajėnus. Vilniuje man vėl teko gaudyti vaikus ir mokyti tikybos. Kartais beveik visi ateidavo, nors ir nevisada.”

“1947 m. pradžioje kun. Aug. Vaitiekaitis, kuris aptarnavo Vilniuje Sv. Jono bažnyčią, išvažiavo į Kauno kunigų seminariją rektorius pareigoms, o 1947. I. 17 arkivysk. Reinsys mane paskyrė į Sv. Jono bažnyčią vietoje kun. Vaitiekaičio. Čia nuo kun. Alf. Lipniūno laikų rinkdavosi visas Vilniaus lietuviškas jaunimas, visa studentija. 1947 m. kovo 30, sekmadienį, baigiantis rekollekcijoms čia išdalinė 1800 komunių.”

“Kaune ir Vilniuje aš, galima sakyti, lanksčiau kaip arklys; užteko sveikatos. Daug kur ir kitur vedžiau rekollekcijas, pvz. Panevėžyje vienoje ir antroje bažnyčioje, Kupiškėje, Anykščiuose, Kybartuose, Veiveriuose, Kasišadioryse, Kaune Įgulio moksleiviams ir k. Taip pat teko nemaža vesti rekollekcijų kunigams, seselėms. 1948. VII. 22 Sv. Jono finis (pabaiga) mane išlaisvino. Tada nuvažiavau į mažą Rieškutėnų parapiją Švenčionių rajone. 1952 m. spalio mėn. persikėliau į Kabeļius, netoli Druskininkų, kur išbuvau 6 metus. 1958 m. birželio mėn. atvažiavau į Dūkštą, kur išbuvau dvejus metus. 1960 m. liepos mėn. atvažiavau į Paltūšę netoli Ignalinos, kur išbuvau tikrai 8 mėnesius. 1961 m. atvažiavau į Paringį Ignalinos rajone, kur išbuvau tikrai vieną mėnesį. Tada paatostogavęs apsigyvenau Adutiškyje, kur po gero pusmečio pradėjau dirbti kaip altarista, o dar kiek vėliau ir kaip Adutiškio vikaras ... 1963 m. kovo mėn. atvažiavau į Ceikinius, kur ir dabar tebesu (1978. XII. 12, Kid.).”

“Rudenį galvojau: kad dar Dievas palaikytų mane bent po savaitę, kol užbaigsiu vieną darbėlį. Ačiū Dieviui, jį užbaigiau, bet dar vis gyvenu.”

“Tiesa, kartais streikuoja (galbūt nuo vaistų) skrandis, kartais naktį pasiraitau, negalėdamas miegoti. Bet dabar nustoju gerti visokius vaistus, pasisaugau su maistu, nieko nedirbu, ilgai miegu, tai ir vėl gyvenu, gal tikrai ‘griešijau’. Bet aš pasitikiu Dievo gerumu, kad jis manęs pasigalės. Ir tada taip ‘gera ir ramu ant širdies.”

“Daug laiškų gaunu iš Vakarų Vokietijos. Šiandien pvz. gavau iš Vak. Vokietijos 8 laiškus. Rašo man nepažįstami. Prieš kelias dienas gavau ir siuntinė. Įdomu kad viename laiške prisegtas gražus medalielis atėjo ...”

“Dovanok man už tokius niekus, kuriuos čia prirašiau. Kai kurių dalykų ir įdomesnių būtų galima parašyti — nuotykių, bet nežinau, ar Jūsų paštas tokių dalykų pageidauja.”

“Sveikinu visus ir visiems už viską dėkoju, o ypač už maldas. Su tikra pagarba ir meile Karolis G.”

nedaug ko išmokiau, bet pasakui, rodos, mes neblogai sugyvenom. Jie tikrai mane mylėjo ir gerbė, taip pat ir aš juos mylėjau.”

“1944 m. vasarą artėjo frontas. T. G(ruodis) mums, kunigams, ir kitiems patarė išsiskirstyti, kad kartais per karą Rotušėje visi nežūtume. Aš tada nuvažiavau į Bajėnus, kur tartum ‘išsikūrė’ savotiškas jaunųjų vienuolynas ... 1945 m. T. J. Paukštys sunegalavo. Tada T. Gr. atsiuntė man laišką, klausdamas, ar aš negalėčiau T. Paukščio pavaduoti. Mane toks prašymas beveik ir stebino — tokia švelni forma. Juk galėtų pasakyti (pavaduok) ir baigta. Tada aš 1945. III. 22 d. nuvažiavau į Vilnių į Sv. Kazimiero bažnyčią. O T. Paukštys atvažiavo į Bajėnus. Vilniuje man vėl teko gaudyti vaikus ir mokyti tikybos. Kartais beveik visi ateidavo, nors ir nevisada.”

“1947 m. pradžioje kun. Aug. Vaitiekaitis, kuris aptarnavo Vilniuje Sv. Jono bažnyčią, išvažiavo į Kauno kunigų seminariją rektorius pareigoms, o 1947. I. 17 arkivysk. Reinsys mane paskyrė į Sv. Jono bažnyčią vietoje kun. Vaitiekaičio. Čia nuo kun. Alf. Lipniūno laikų rinkdavosi visas Vilniaus lietuviškas jaunimas, visa studentija. 1947 m. kovo 30, sekmadienį, baigiantis rekollekcijoms čia išdalinė 1800 komunių.”

“Kaune ir Vilniuje aš, galima sakyti, lanksčiau kaip arklys; užteko sveikatos. Daug kur ir kitur vedžiau rekollekcijas, pvz. Panevėžyje vienoje ir antroje bažnyčioje, Kupiškėje, Anykščiuose, Kybartuose, Veiveriuose, Kasišadioryse, Kaune Įgulio moksleiviams ir k. Taip pat teko nemaža vesti rekollekcijų kunigams, seselėms. 1948. VII. 22 Sv. Jono finis (pabaiga) mane išlaisvino. Tada nuvažiavau į mažą Rieškutėnų parapiją Švenčionių rajone. 1952 m. spalio mėn. persikėliau į Kabeļius, netoli Druskininkų, kur išbuvau 6 metus. 1958 m. birželio mėn. atvažiavau į Dūkštą, kur išbuvau dvejus metus. 1960 m. liepos mėn. atvažiavau į Paltūšę netoli Ignalinos, kur išbuvau tikrai 8 mėnesius. 1961 m. atvažiavau į Paringį Ignalinos rajone, kur išbuvau tikrai vieną mėnesį. Tada paatostogavęs apsigyvenau Adutiškyje, kur po gero pusmečio pradėjau dirbti kaip altarista, o dar kiek vėliau ir kaip Adutiškio vikaras ... 1963 m. kovo mėn. atvažiavau į Ceikinius, kur ir dabar tebesu (1978. XII. 12, Kid.).”

“Rudenį galvojau: kad dar Dievas palaikytų mane bent po savaitę, kol užbaigsiu vieną darbėlį. Ačiū Dieviui, jį užbaigiau, bet dar vis gyvenu.”

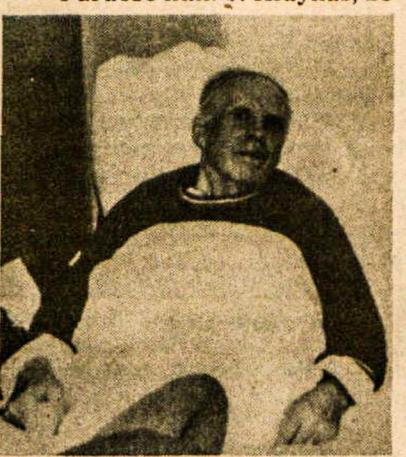
“Tiesa, kartais streikuoja (galbūt nuo vaistų) skrandis, kartais naktį pasiraitau, negalėdamas miegoti. Bet dabar nustoju gerti visokius vaistus, pasisaugau su maistu, nieko nedirbu, ilgai miegu, tai ir vėl gyvenu, gal tikrai ‘griešijau’. Bet aš pasitikiu Dievo gerumu, kad jis manęs pasigalės. Ir tada taip ‘gera ir ramu ant širdies.”

“Daug laiškų gaunu iš Vakarų Vokietijos. Šiandien pvz. gavau iš Vak. Vokietijos 8 laiškus. Rašo man nepažįstami. Prieš kelias dienas gavau ir siuntinė. Įdomu kad viename laiške prisegtas gražus medalielis atėjo ...”

“Dovanok man už tokius niekus, kuriuos čia prirašiau. Kai kurių dalykų ir įdomesnių būtų galima parašyti — nuotykių, bet nežinau, ar Jūsų paštas tokių dalykų pageidauja.”

“Sveikinu visus ir visiems už viską dėkoju, o ypač už maldas. Su tikra pagarba ir meile Karolis G.”

Paruošė kun. J. Kidykas, SJ

A. A. kun. KAROLIS GARUCKAS, Helsinkio grupės narys okupuotoje Lietuvoje, ligoninėje prieš savo mirtį. Jo vieta Helsinkio grupėje užėmė kun. BRONTIUS LAURINAVICIUS

Klevelando lietuviai, latviai ir estai demonstruoja prieš naująją Sovietų Sąjungos pilietybės įstatymą, kuris ir išviesiuo laiko savo piliečiais. Kartu buvo reikalaujama laisvės Viktorui Petkui ir kitiems kovotojams

Nesulaukė tėvynės aušros

A. A. Juozą Senkų palydėjęs į amžiną poilsį

S. m. gegužės 30 d. Toronte po neilgos, bet sunkios plaučių vėžio ligos mirė buvęs žurnalistas Juozas Senkus, gimęs 1911 m. rugsėjo m. 5 d. Girininkų km., Veiverių valsč., Marijampolės apskr. Velionis buvo kilęs iš neturtingos Suvalkijos ūkininko šeimos. Didžiausio sunkmečio metu, kai Lietuva pasiskelbus nepriklausoma pradėjo keltis iš griuvėsių, a. a. Juozas 1919 m. rudenį pradėjo mokyti pradžios mokykloje, įsikūrusioje ūkininko troboje. Mokslo pradžia buvo labai sunki, nes mokykla neturėjo nei knygų, nei sąsiuvinų, nei pieštukų, nei kitų mokymo priemonių. Rašalą mokiniai patys pasigaminavo iš kažkokių dažų, rašymo plunksnas rišdavo ant nudrožto pagaliuko, nes nebuvo plunksnakočių.

Susipažinau su velioniu šioje mokykloje. Susidraugavome, niekad mudu nesusipešdavome, nepasikeisdavome piktais žodžiais, nes mano draugas Juozas buvo švelnus būdo, visuomet linkmas, gyvas ir vaizdingas nuotykių pasakotojas. Baigė Pažerų pradžios mokyklą, 1923 m. rudenį įstojo į pirmą Veiverių vidurinės mokyklos klasę ir abu kiekvieną dieną eidavo pėsti 6 km. į Veiverių miestelį. Tad per dieną suvaikščiavome net 12 km. Batų neturėjome, avėjome klumpėmis, kurios, aplipusios purvu arba pirmuoju sniegu, pasidarydavo sunkios kaip kaladės. Tik po Vėjų šventę iki Vėjų šventės tėvai mums išnuomavo kambarėlį Veiveriuose.

Po poros metų mudu išsiskyrėm, nes aš išvykau mokyti į Marijampolę, o Juozas liko Veiveriuose. 1927 m. baigęs 4 klases, išvyko į Kauną. Negaudamas paramos iš tėvų, 16 metų jaunuolis turėjo įieškoti darbo. 1927-32 m. dirbo vyr. notaro ištaigoje ir žemės ūkio ministerijoje. Vakarais mokėsi J. Tumėno brandos kursuose, kuriuose pasirodė išlaikė prie švietimo ministerijos 8 klasių gimnazijos egzaminus.

1930-33 m. studijavo istoriją Vytauto D. universitete, Kaune. Gyvendamas Kaune, pradėjo rašyti korespondencijas ir vėliau publicistinius straipsnius ir laikraščius. Aktyviai reikėsi Vilniui Vaduoti S-gos ir Saulių S-gos veikloje. Kauno radijofone 1931-33 m. labai įdomiai pravedavo Vilniaus pusvalandžius. 1932 m. buvo priimtas į Lietuvos žurnalistų Sąjungą. Bendradarbiavo ‘Lietuvos Aidede’, ‘Mūsų Rytijoje’, ‘Ūkininko Patarėjyje’, ‘Trimitė’, ‘Karyje’ ir JAV lietuvių spaudoje — ‘Dirvoje’, ‘Drauge’, ‘Mie-nybėje’. 1930-40 m. buvo ‘Vėjų Rytąjaus’ ir ‘Ūkininko Patarėjo’ redakcijos nuolatinis nariu.

Prasidėjus vokiečių-sovietų karui, 1941 m. pavasarį buvo sudaryta laikinoji Lietuvos vyriausybė, kurioje a. a. J. Senkus buvo informacijos viršininku, o vėliau — kultūros ir tautinio auklėjimo valdytoju. Tačiau šių pareigų dėl vokiečių okupacijos valdžios politikos velionis negalėjo eiti, nes laikinoji vyriausybė buvo panaikinta.

Karo metu J. Senkus rinko dokumentinę medžiagą apie komunistų įvykdytus 1940-41 m. žiaurumus, jų žudynes, išvežimus ir šiam tikslui sudarė specialų Studijų Biurą, kurio jis buvo direktorium nuo 1941 iki 1944 m. gegužės mėnesio. Jam vadovaujant buvo išspausdinti ‘Lietuvių Archyvo’ 4 tomai.

J. Varėlius

A. A. JUOZAS SENKUS

1944 m. rudenį J. Senkus pasirinko tremtinio dalį ir pasitraukė į Vokietiją, gyveno Flensburgo stovykloje ir dalyvavo lietuvių kultūrinėje veikloje. 1947 m. pavasarį emigravo į D. Britaniją, dirbo D. Britanijos Lietuvių Sąjungoje, trumpą laiką redagavo ‘Europos Lietuvių’. 1952 m. suorganizavo Londono lietuvių politinį klubą ir penkerius metus buvo jo pirminku. 1952-53 m. bendradarbiavo su JAV kongreso nariu Ch. Kerstenu, šiam Europoje tyrinėjant Baltijos valstybių okupaciją.

1957 m. velionis persikėlė į Kanadą ir apsigyveno Toronte. Čia bandė organizuoti verslo bendroves, bet dėl kapitalo trūkumo neturėjo pasisekimo. Aktyviai dalyvavo Toronto lietuvių bendruomenės veikloje ir kurį laiką buvo apylinkės valdybos pirmininku. Prieš porą metų netikėtai mirė jo žmona Eugenija, dėl kurios jis pergyveno labai daug skaudžių valandų ir dažnai praradavo norą gyventi. Tik rūpestinga jo sūnaus Algio globa padėjo sumažinti širdies skausmą, nors ir negalėjo jau sulaukyti fizinio nykimo.

J. Senkus buvo su visais draugiškas, mandagus, visuomet su gražiu humoru pasikalbėjimui, domėjosi Toronto Lietuvių Namų veikla ir jo nuopelnais, kad sūnus Algis Senkus, komercinių mokslų magistras, susidomėjo prieš keletą metų šia kultūrine lietuviška institucija ir jau antri metai jai sėkmingai vadovauja kaip valdybos pirmininkas.

Kai paskutinį kartą aplankiau velionį Sv. Mykolo ligoninėje, nors ir sunkiai kvėpuodamas, jis dar nebuvo praradęs savo optimizmo ir tikėjo, kad netrukus sustiprės ir dar sulauks pavergtos Lietuvos saulės aušros bei jos prisikėlimo, kurio jis laukė svetimuose kraštuose 35 metus. Tačiau nekviestoji mirtis užspaudė jo akis amžinai.

A. A. J. Senkus palaidotas š. m. birželio 4 d. Sv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, dalyvaujant jo sūnams, draugams ir Toronto lietuvių visuomenei. Velionis paliko sūnų Rimtą, kuris yra baigęs augstuosius mokslus ir turi savo verslo bendrovę JAV, Kalifornijoje, sūnų Algį, kuris torontiečiams lietuviams yra žinomas kaip aktyvus jaunosios kartos visuomenininkas. Lietuvoje a. a. J. Senkaus tėvai yra seniai mirę; vienas brolis žuvo po karo su miško broliais. Dar buvo likus sesuo, bet jos likimas nežinomas.

J. Varėlius

• “TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ” metinė prenumerata nuo 1979 m. sausio 1 d. — \$14. Naujiem prenumeratoriam — \$10.

Mes klausiname:

1. Ar surašėte savo testamentą?

2. Ar prisiminėte testamente

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LIETUVIŠKI SKLANDYTUVAI

Ekspertinė sportinės aviacijos gamykla Prienuose šiemet mini pirmąjį veiklos dešimtmetį. Šia proga reportažą apie jos laimėjimus „Tiesos“ 105 nr. paskelbė Antanas Stanevičius. Beveik nuo pat įsikūrimo gamykla vadovauja inž. Vytautas Pakarskas. Prieš septynerius metus konstruktorius Balys Karvelis suprojektavo plastmasinį sklandytuvą „Lietuva“ BK-7, turintį 20 metrų ilgio sparnus. Bandytojas Rimas Koronkevičius pasakoja: „Pirmąsyk pakilęs su „Lietuva“, pasijutau lyg man pačiam būtų išdygę sparnai. Tai daug geresnis sklandytuvus, negu tie, kuriais teko sklandyti anksčiau...“ Du Sovietų Sąjungos rekordus, skridimai „Lietuva“, pagerino sklandytojai R. Koronkevičius ir Vytautas Šliumba. „Lietuva“ dabar gaminama serijiniu būdu ir nuolat tobulinama. Naujaisią šeštosios serijos LAK-12 „Lietuva“ ruošia konstruktorių grupė, vadovaujama B. Karvelio mokinio Kestutis Gečo, kuris yra baigęs Charkovo aviacijos instituto. „LAK“ santrumpa, kuria žymi visi Prienuose pagaminti sklandytuvai, reiškia: „Lietuviška Aviacinė Konstrukcija“. Vienas „Lietuvos“ sklandytuvus kainuoja apie 58.000 rublių. Šio tipo sklandytuvus gali matyti ne tik Lietuvos skraidymų aikštelėse, bet ir Maskvos, Talino, Rygos, Kijevo, Oriolo, Kišiniovo.

NAUJI PROJEKTAI

Ekspertinė sportinės aviacijos gamykloje dirba apie 500 entuziastų, kuriuos ji kaip magnetas traukia iš visos Lietuvos. Tarp jų yra Vincas Lapėnas, dar moksleivio amžiuje pasigaminęs lėktuvą su motorėliu varikliu. Maždaug pusė gamyklos darbuotojų yra su augtuoju ar specialiuoju viduriniu išsilavinimu. Šiemet į padangę pakils naujo tipo sklandytuvus „Nida“, pagamintas iš stiklo ir aliuminio. Šio tipo sklandytuvus, kaip ir „Nidos“ konstruktorių grupę vadovauja Jonas Bankauskas, studijavęs Kauno politechnikos institute. Jis tikisi, kad „Nida“ galės pasiekti 270 km greitį per valandą. Kita konstruktorių grupė su vadovu Klemu Juoču projektuoja motorinį sklandytuvą „Nemunas“. Variklį jam jau yra sukūręs mokinėlis Vincas Lapėnas su savo talkininkais. „Nemunas“ turės du pilotus, sėdintčius greta. Šešių cilindrinis variklis bus įjungiamas tik kilimo metu, o vėliau jis pasislinks sklandytuve panašiu principu kaip kad įtraukiami lėktuvų ratai. Ekspertinė sportinės aviacijos gamykla projektuoja ir lietuvišką augtuojo pilotažo lėktuvą.

BANDYMAI LABORATORIJOS

Naujos serijinius sklandytuvus ar tuos, kuriuos tenka remontuoti, padangėse išbando R. Koronkevičius bei kiti sklandytojai. Gamykla taipgi turi savo laboratoriją, vadovaujamą Jono Janušausko. Kai kuriuos naujų sklandytuvų dalys atsiduria aerodinaminėje vamzdyje, o visą naujos konstrukcijos sklandytuvą pirmąjį egzempliorių, nusagstytą įvairiais prietaisais, tenka sulaužyti laboratorijoje. Tuo būdu, dar prieš pakylant į erdvę, nustatomas tikslus sklandytuvo pajėgumas. Toks naujo sklandytuvo sunaikinimas, pasak reportažo autoriaus A. Stanevičiaus, gamyklos darbuotojams yra didžiulė šventė, nes iš tikrųjų jis reiškia naują jų laimėjimą. Tik tada antroji sklandytuvo kopija perduodama bandymų skraidymų tarnybai, kurios vadovs yra tarptautinės klasės sporto meistras Vytautas Šliumba. Eks-

perimentinė sportinės aviacijos gamykla Prienuose kasmet pasipildo naujais Charkovo aviacijos instituto absolventais. Stipendijas studentams parūpina pati gamykla. Tame institute dabar mokosi 10 būsimų šios gamyklos darbuotojų.

UŽMUŠE MOTERĮ

„Valstiečių Laikraščio“ 62 nr. D. Genutaitis aprašo Kelmėje planuotą vestuvę, kurios būsimam jaunikiui R. Šeliui dabar baigsis kalėjimu. Kaunietis R. Šelis, Vilniaus pedagoginio instituto I kurso studentas, atvyko Kelmės pas to paties instituto studentės L. Jankauskaitės tėvus. Sutarus vestuvę, būsimieji uošviai pavaišino būsimą žentą alkoholiu. Kai tėvai išėjo, devyniolikametis jaunuolis, užmiršęs būsimą žmoną, susirado raktus ir girtas sėdo į „Žigulį“ automobilį. Pasivažiavęs baigėsi tragiškai — Pergalės gatvėje automobilis, užšokęs ant šaligatvio, užmušė moterį. Jaunasis R. Šelis bandė pabėgti iš nelaimės vietos, bet neįstengė užvesti variklio ir buvo pagautas. D. Genutaitis pasakoja: „Nusikaltėlis, kuris vairavo mašiną girtas, kuris užmušė žmogų ir po to bandė pabėgti, gaus pagal nuopelnus. Tačiau keisčiausia, kad jo nepasmerkė tie žmonės, kurie kaip tik turėjo tai padaryti. Atėjusi į miliciją L. Jankauskaitė alpo ir šaukė, kad paleistų jos mylimiausią žmogų“. Jai nerūpėjo nei jo smektinas elgesys, nei dėl jo kaltės žuvęs žmogus.“

PAVELAVES KALENDORIUS

Spaudoje kasmet keliama perversai išleidžiamų kalendorių problema. Rekordinį vieno kalendoriaus pavėlavimą „Valstiečių Laikraščio“ gegužės 15 d. laidoje atskleidžia A. Sadauskas: „Knygų vitrinose pasirodė 1979 metų „Šeimos kalendorius“ — ilgal visų laukta knyga. Kas ją įsigijo — nesigali, nes čia tikrai yra naudingų kiekvienai šeimai rašinių. Tik keista, kodėl kalendorius pasirodė, praėjus visam ketvirtinui metų. Juk, kaip parašyta metrikroje, knyga atiduota spausdinti praėjusių metų rugpjūčio pradžioje, o pasirašyta spausdinti tik 1979 metų vasario 13 dieną. Vadinasi, daugiau kaip pusmetį kalendorius pragulėjo Kauno V. Mickevičiaus Kapsuko spaustuvių. Man atrodo, tokio pobūdžio literatūra turėtų visada laiku pasirodyti. Kam naudina gauti jau senstėjusį kalendorių?“

KETVIRTAS TEATRAS

Panevėžyje darba pradėjo „Versmė“ — ketvirtasis kino teatras šiame mieste. Jį suprojektavo architektas Viktoras Skokauskas. „Versmė“ turi 400 vietų. Jos atidarymui buvo pasirinktas lietuviškas filmas „Riešutų duona“. Vieni metu visi keturi kino teatrai gali priimti 2.182 žiūrovus, o per visą darbo dieną — 12.000 panevėžiečių.

BOTANIKOS PARKAS

Palangos botanikos parkui vadovauja Kazimieras Urbanavičius. Spaudoje jis nusiskundžia, kad praėjusios šalies žiemos neišlaikę pavasarinės gėlės ir dalis daugiamečių gėlių — sedumai, dekoratyvinės ramunės, rožės, nukentėjo buksmedžiai ir tujos. Aldonai Martinkutei, Barborai Šeputienei bei kitoms parko darbuotojoms teko pasodinti tūkstančius gėlių. Išsilausiem medžiams pakeisti buvo gauta raudonųjų azūlių, bukų, kazonikių kadugių iš Kalingrado botanikos sodo. Parko priežiūra rūpinasi miškininkas inž. Jonas Riepišas ir vyr. sodininkas Stasys Šeputis. V. Kst.

Hamiltono lietuviai pensininkai, surengę draugystės vakarą, kurio programą atliko jaunimas Nuotr. J. Miltenio

HAMILTON

AV SVENTOVEJE sekmadienio pamaldų tvarka galutinai nustatyta: 9 v. r. pirmosios Mišios, 10 v. r. — Suma. Parapijiečiams pagedaujant, ta tvarka dar gali būti keičiama.

OTAVON I DEMONSTRACIJA birželio 10, sekmadienį, nuo Jaunimo Centro išvyko pilnas autobusas hamiltoniečių. Demonstraciją prie Sovietų Sąjungos ambasados, reikalaujant laisvės lietuviams politiniams kalinėjams, organizavo Kanados Lietuvių Komitetas Žmogaus Teisiems Ginti. Hamiltone organizavimo darbą atliko E. Gudinskienė.

L. BUTKEVIČIUS Hamiltono „The Spectator“ dienraštį paskelbė savo laišku, kuriuo skundžiasi jam netaikytai pridėta sovietų pilietybė. Jis rašo, kad yra 28 metų, gimęs ir augęs Kanadoje, nieko bendro su rusais neturėjęs ir nenoris turėti, bet dabar jam nesuprantamu būdu pridėdama ir Sovietų Sąjungos pilietybę. Ir tai atsitikę todėl, kad jo tėvai yra gimę Lietuvoje, krašte, kurį yra Sovietų Sąjunga okupavusi. Klausia, ar Kanados vyriausybė leis kitai valstybei savintis jos piliečius?

ALFONSAUS PATAMSIŠ, šios apylinkės Tautos Fondo įgaliotinis, už stropų aukų rinkimą tautos laisvinimo reikalams VLIKo buvo apdovanojęs žymeniu. A. Patamsis Hamiltono Tautos Fondo atstovybėlį vadovauja jau 4 metus. Prieš jį TF pirmininkais yra buvę: St. Bakšys, skyriaus steigėjas, J. Mikšys, A. Vainauskas, L. Skripkutė, K. Milleris ir J. Stonkus.

LIETUVISKAS VESTUVES turėjo birželio 9 d. E. Tautkevičius iš Windsoro vedė hamiltoniešką Lorytę Dirsytę. Jungtuvės įvyko AV šventovėje. Prel. J. Tadaraukas, Windsorio liet. parapijos klebonas kun. D. Lengvinis ir svečiai iš Amerikos atnašaujant koncelebracines Mišias, jaunieji prisiekė vienas kitam nesibaigiančią meilę. Per Mišias vargano ir solo giedojo muz. St. Slizys. Vestuvinis banketas įvyko „Hillcrest“ restorano salėje. Čia prisirinko apie 300 svečių — iš Hamiltono, Toronto, Windsoro ir kitų vietovių. Iš Winnipeg buvo atvykę J. T. Timmermanai, iš Floridos A. A. Pilipavičiai ir R. Kriaučiūnaitė, kuri ir pati Hamiltone kels savo vestuves rudenį. Jaunuosius sveikino visi trys kunigai, jaunosios motina E. Dirsienė, papasakodama vieną humoristinį šeimos epizodą. Jaunojo tėvelis pa-

sidžiaugė gražia savo marčia, o jaunikis padėkojo abiejų tėvams ir visiems, dalyvaujantiems vestuvėse. Pokyliui vadovavo dr. A. Čerškus. Ta proga buvo prisimintas ir Lorytės tėtis E. Milašienis 82-tasis gimtadienis. Visų dėmesį atrėpė šventovėje nuotakos marmytės pačios meniška paruošti gėlių buketai. Vestuvės buvo nuotaikingos ir linksmos, nes lietuviškos, kokių mes visi ir norime.

ELENA IR POVLAS LUKAVIČIAI iškilmingai su savo gimimėmis ir draugais atšventė sidabrinę vedybų sukaktį. Tai pavyzdinga lietuvių šeima mūsų apylinkėje, gražiai lietuviškai išauklėjusi visus savo vaikus. Dvi vyresniosios dukros jau mokytojausia Visk. M. Valančiaus mokyloje. Hamiltoniečiai linki jiems dar daug gražių ir saulėtų vedybinių metų.

ZIGMAS PULIANIAUSKAS, mūsų laikraščio korespondentas, išvyko dviem savaitėm atostogų į Europą. Penkias dienas iš savo atostogų planuoja praleisti Lietuvoje, Vilniuje, kurį iš Kanados lanko jau antrą kartą. Penktąjį kartą į Lietuvą išvyko D. Babiniene. K.M.

MOKSLO METŲ UZBAIGIMO proga Hamiltono ateitininkai išvažiavo į Webster Falls. Šioje išvykoje dalyvavo jaunučiai, jauniai, moksleiviai, sėdėdama ir tėveliai. Jau šventovėje girdėjom apie lietuviškus Sekminių papročius — namų puošimą berželiais. Mes šią tradiciją šiek tiek apskum — neberželius atnešėm prie namu, o patys atėjom prie berželių ir įsikūrėm jų pavėsyje.

Zaidimams, vadovavo moksleivių globėja Dalia Grajauskaitė. Zaidėm smagius žaidimus. Įdomiausias buvo „Scavenger Hunt“ (įvairenybių rinkimas). Įdomu buvo tai, kad kiekvienas galėjo rasti ką norėjo, tik daiktų pavadinimo pirmosios raidės turėjo sudaryti žodį „ateitininkas“. Vienas įdomiausių dalykų buvo, kai Lilė vienos „i“ raidės atstovų atsivedė tėtę. Galia, kad tėtė buvo daug didesnis už maišą ir netilpo su visais kitais daiktais. Šiame žaidime, žaidžiant porom, po tiek pat taškų surinko Danutė Grajauskaitė su Rima Lukavičiute ir Lilė Liaukutė su Alde Skverekaitė.

Po žaidimų visi vaišinosės. Maistas buvo rūpestingai supirkęs draugių pirm. T. Apanavičienės, gražiai patiekta sėdėdama. E. Liaukienės ir A. Mikšienės. Maistas atviraj gamtoj buvo labai skanus. Taip

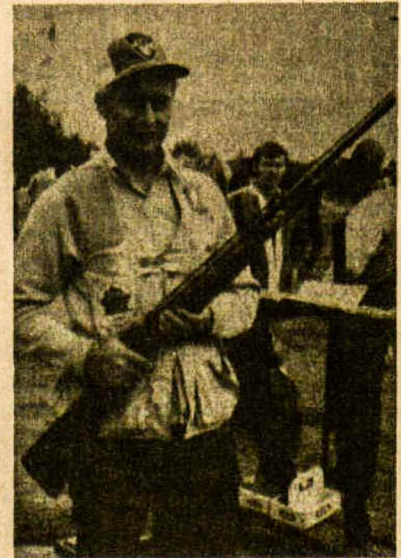
besilinksminant, laikas greit prabėgo. Apgailėstaudami, kad mūsų buvo mažai, tikimės, kad kiti metal nebus tokie pilni visokių jubilių ir daugiau žmonių galės dalyvauti. Dėkojame sėdėdama ir mūsų globėjai Daliai už tokią gražią popietę.

Moksleivė

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO lėšoms teikti gegužės 13 d. įvyko pyragų išpardavimas ir mažą loteriją. Loterijos laimėjusiu aukto Knight TV (p. Pilypaitis), „Keg“ restoranas (R. Butkevičius), P. Enskaitis, „Olympia Beauty Centre“ (E. Norkus). Jiems ir kitiems talkininkams priklausė labai didelė padėka. Taip pat dėkojame už pinigines aukas kongreso reikalams. Aukų po \$20: M. Lazdūtis, A. Patamsis, K. Milleris, K. Gudinskis, B. Grajauskas, J. Kristolaitis, A. Liaukus, po \$10: Z. Stanaitis, G. Melnykas, K. Meškauskas, A. Mingėla, A. Obarskis, p. Steiblys, B. V. Kvedarai; \$7: P. Latauskas, po \$5: S. Breichmanienė, P. Labuckas, p. Lengnikas, B. Mačys, J. Sadauskas, E. A. Stungevičius; \$2: J. Žukauskas, po \$1: A. V. Stanevičius, N.N. Vienas loterijos laimėjęs nėra atsiimtas. Jeigu turite oranžinės spalvos bilietą, numerį pirmą, prašoma kreiptis į Daną Lukavičiūtę 549-8042. Kor.

TAUTYBIŲ SVENTE. Gage parke birželio 23-24 d. įvyks visų tautybių šventė „Its Your Day“. Programoje — įvairūs visų tautybių valgiai ir pasirodymai. KLB Hamiltono apylinkės valdyba kviečia visus lietuvius dalyvauti.

ATITAIŠOME spausdintus klaidą atspausdintuose loterijos bilietuose, kurių traukimas įvyks 1979 m. liepos 15 d. Willow Park, 158 Willow St., Paris, Ont. Klaida: 5 prizės \$10.000; turėjo būti 5 prizės \$10.00. Jei kas bus nepatenkintas, gali gauti bilietų platintojams įsigytus bilietus — pinigai bus grąžinti bilietų traukimo vietoje 1979. VII. 15, 3 v.p.p. Rengėjai

ANTANAS ŠIMKEVIČIUS, pasižymėjęs šaudytojas, laimėjęs daug prizų įvairiose šaudymo varžybose

Sault Ste. Marie, Ontario

PASIZYMEJĘS ŠAUDYTOJAS. Š.m. birželio 1-3 d.d. Hamiltone, Ont., įvyko visos Ontario provincijos medžioklinių šautuvų „trap“ lėkščių šaudymo varžybos. Iš visos provincijos dalyvavo apie 500 geriausių šaulių. Mūsų miestui atstovavo Antanas Šimkevičius — Simms.

Jis ten laimėjo visas tris pirmąsias premijas: 1. 16 jardų 200 lėkščių; 2. 400 lėkščių „over-all“ — 200 lėkščių 16 jardų, 100 dvigubų lėkščių ir 100 „handycap“; 3. už 700 lėkščių, į kurią įeina 300 lėkščių 16 jardų — 200 dvigubų ir 200 „handycap“ (šiame šaudyme geresni šauliai turi šaudyti iš tolimesnių atstumų).

Slame 200 lėkščių šaudyme Antanas turėjo persirungti su kitu šauliu iš Londono, Ont., net 3 kartus: 25-25, 25-25, 23-24. Taigi jis iš 75 galimų lėkščių nušovė 74 lėkštes.

Antanas įrodė, kad jis yra ne tik geras verslininkas („Eastgate Hotel“ šeimininkas), bet ir geras šaulys. Jis jau anksčiau yra laimėjęs visą eilę rungtynių: 1972 m. Vankuveryje Kanados šaulių „over all“ šaudyme, 1974 m. Floridoje 16 jardų šaudyme pirmą premiją, 1975 m. Londone, Ont., sidabro medalį. Šiame šaudyme jis pralaimėjo aukso medalį tik per 1 lėkštę.

Be to, Antanas Šimkevičius — Simms yra dalyvavęs varžybose Australijoje, Havajuose, Naujojoje Zelandijoje, Tahiti ir t.t. (Nuokelta 19)

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB IX-SIOS TARYBOS RINKIMAI įvyko gegužės 5-6 ir 12-13 d. d. dešimtyje apygardų. Rinkimuose dalyvavo 8.360 balsuotojų, kurie išrinko 60 atstovų. Kandidatų netrūko — jų buvo 2-3 kartus daugiau nei reikėjo. Komisijos dirbo sklandžiai, jokių skundų nebuvo gauta. Pastebimas palyginti nemažas rinkėjų pagausėjimas nuo 7.420 1976 m. iki šiemetinių 8.360. Skirtumas — 940. Balsuotojų skaičiaus padidėjimas įvyko visose apygardose, išskyrus Ohio. Dėmesio vertas faktas, kad daugiau rinkėjų susilaukta ir LB Vidurio Vakarų apygardoje, kuriai priklauso Čikaga ir kurią ypač stengėsi neigiamai įtaigoti vadinamoji reorganizuoti LB. 1976 m. rinkimuose čia dalyvavo 2.462 asmenys, šiemetiniuose — 2.889.

V-SIS METINIS TAUTOS FONDO SUVAŽIAVIMAS įvyko Brooklyne, N. Y., Kultūros Židinyje. Sveikino: gen. Lietuvos konsulas Niujorke A. Simutis, VLIKo pirm. dr. K. Bobelis, Lietuvių Moterų Federacijos Niujorko klubo pirm. M. Samatienė. Daug sveikinimų buvo gauta raštu. Pranešimus padarė TF taryba, valdyba, skyrių Kanadoje ir JAV atstovai. Nutarta įsteigti TF Lietuvos laisvės iždą, kurį telks lėšas jau išlaisvintų ir nepriklausomos Lietuvos reikalams. Priimtas perredaguotas ir patikslintas TF statusas, kuris bus išleistas lietuvių ir anglų kalbomis. Specialūs žymenys už nuopelnus įteikti Kanados TF darbuotojams — J. Valčiūnui, A. Firavičiui, P. Morikūnui, A. Patamsiui, G. Rugienui. Naujon TF tarybom išrinkti: pirm. J. Valaitis, vicepirmininkai — I. Banaitienė, A. Firavičius, J. Giedraitis, J. Valčiūnas, sekr. M. Noreikienė, direktoriai — J. Audėnas, A. Vakešis ir dr. P. Vileišis. Iš VLIKo pirm. dr. K. Bobelio pranešimo paaiškėjo, kad pagrindinis dėmesys yra skiriamas pasirušimui Madrido konferencijai, kurioje sekančiais metais bus tikrinamas Helsinkio susitarimų vykdymas. Šiuo reikalu rūpinasi Lietuvių Žmogaus Teisių Komisija, vadovaujama dr. D. Krivicko. Bus vykdoma kartu su Pasaulio Baltiečių Santalka, kuriai šiemet vadovauja dr. K. Bobelis. Dabartinę Tautos Fondo valdybą sudaro: pirm. J. Giedraitis, vicepirmininkas O. Strimaitis, J. Vytyvėnė, sekr. M. Noreikienė, izd. V. Kulpa, finansų sekretorė A. Katilienė ir J. Pumpulienė, informacijos vadovė B. Lukoševičienė, ryšininke su visuomene M. Samatienė, teisinės patarėjos dr. E. Armanienė ir dr. M. Sveikauskienė.

KUN. DR. V. BARTUSKA, profesorius Niujorko Manhattano kolegijoje, išėjo pensijon ir gegužės 21 d. atvyko į Los Angeles darbuotis prel. J. Kučingio vadovaujamo Sv. Kazimiero parapijoj.

DEMONTSTRACIJA, protestuojanti prieš priverstinį sovietinės pilietybės primestimą baltiečiams bei kitiems išsivėjusioms, birželio 1 d. įvyko Klevelande. Ją suorganizavo „Lietuvių Balso“ radio programos vienas, vadovaujamas Jono Nasvyčio, o jai vadovavo Rimas Aukštaitis. Demonstrantų eilėse buvo nemažas skaičius lietuvių, estų, ukrainiečių bei kitų tautybių atstovų. Pagrindiniu kalbėtoju buvo teisininkas E. F. Katilinas. Žodį taipgi tarė: teisininkas F. O'Beil, senatoriaus J. Glenno atstovas P. Bluso, senatoriaus H. Metzenbaumo — L. Antokio ir A. Rukšėnas. Visi kalbėtojai pabrėžė, kad JAV pilietybė yra neliečiamas ir kad jai panaikinti Sovietų Sąjunga neturi jokios teisės. Demonstracija susilaukė plataus televizijos, radio ir spaudos dėmesio.

Australija

ALB KRASTO VALDYBA, vadovaujama pirm. V. Neverausko, gegužės 3 d. susitiko su iš JAV atvykusiu PLB vicepirm. V. Kleiza. Adeidėje įvykusiame posėdyje buvo palieta daug aktualių reikalų, ypač bendradarbiavimo srityje. Nutarta, kad betkoks keitimasis menininkais turi būti vykdomas su PLB valdybos sutikimu bei pritarimu. Tartasi ir dėl S. Kudirkos atskievietimo Australijon. V. Kleiza nusiskundė, kad Australijos lietuvių jaunimas permažai domisi IV PLJ Kongresu Britanijoje ir V. Vokietijoje. Svarstant finansinius klausimus, buvo iškelta Australijos lietuvių daroma skriauda. Čia surenkamos didžiulės dolerių sumos išsunciamos fondams į JAV, iš kurių negaunama nė cento. Pavyzdžiui buvo nurodyta tautinių šokių mokytojas dviejų ar trim savaitėm. Tai būtų pigiau ir praktiškiau, negu Australijos lietuvių pasiuntinių ir tautinių šokių mokytojų kursas JAV. Iškeltas pageldavimas, kad sekantis jaunimo kongresas ir sporto žaidynės įvyktų Australijoje. Posėdyje taipgi dalyvavo ir Australijos

Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjungos pirm. J. Jonavičius, stūlęs kvietit JAV lietuvių krepšinio rinktinę Australijon 1981 m. Politinėje srityje PLB valdyba pasiūlyta, kad ji kasmet ALB krašto valdybai jos vardu atsiustu leidinį apie žmogaus teisių pažeidimus sovietų okupuotoje Lietuvoje. Leidėjas yra JAV LB krašto valdyba, dalį šio leidinio egzempliorių parūpinanti Kanada. Jis būtų labai pravartus ir angliskai kalbančioje Australijoje.

Britanija

BRADFORDO VYČIO KLUBE gegužės 12 d. buvo surengtas pobūvis vyresnio amžiaus lietuviams, kurio išlaidas finansavo Kanadoje gyvenantis Jonas Balčiūnas, atsiuntęs \$100. Valių status, prie kurių susėdo apie 30 tautiečių, palaimino kapelonas kun. J. Kuznickis, sukalbėjęs ir Sibiro lietuvių klube. Mecenatui J. Balčiūnui sugiedota „Ilgiausių metų“. Klubu vardu visus dalyvius sveikino pirm. V. Gurevičius. Kalbėjo ir patys dalyviai apie dažnesnius tokio pobūdžio susibūrimus, jaunimo įjungimą, artėjantį IV jaunimo kongresą.

TARPTAUTINĖ VAIKŲ DIENA Britaniją šventė Londone, Hyde Parke, kur vaikai laukė įdomus paradas, įvairios pramogos. Šventę stebėjo apie 80.000 žiūrovų. Tautinių šokių programą jiems atliko „Lietuvos“ grupė, vadovaujama P. Senkuvienės ir V. Jurenės.

Švedija

SVEDIJOS TELEVIZIJA transliavo tris valandos ilgumo filmus apie Estiją, Latviją ir Lietuvą. Juos režisavo ir švediška tekstą jiems paruošė radio komentatorius L. Hejlanderis. Filmavimo darbą atliko tų sovietų okupuotų respublikų specialistai ar Maskvos atsiusti asmenys. Tuose filmuose pagrindinis dėmesys teko poezijai, muzikai, dailėi ir architektūrai. Komunistinė santvarka, socialinis bei ekonominis gyvenimas beveik nepalietė. Filmas apie sovietų okupuotą Lietuvą buvo rodomas paskutiniuoju. Jis pradėdamas Justino Marcinkevičiaus poezija bei pokalbį su autoriumi. Po to įjungė simfoninė M. K. Čiurlionio poema „Mikė“, atliekama simfoninio Vilniaus filharmonijos orkestro. Švedai žiūrovai buvo supažindinti su šio genijaus pasiektais laimėjimais muzikoje ir dailėje. Sekantys valdai juos nukėlė į M. K. Čiurlionio meno mokyklą, su kurios veikla supažindino dailės studentė Daina Stepanavičiūtė — minėtiosios mokyklos absolventė. Rodant klasikinius Vilniaus pastatus, daugiausia šventos, švedas komentatorius pabrėžė, kad Vilniaus katedroje yra įsteigtas dailės muziejus, o Sv. Kazimiero šventovė paversta ateizmo muziejumi. Nemažas dėmesys teko Vilniaus universitetui, kaip seniausiam visose Sovietų Sąjungoje, turinčiam 12 fakultetų su 16.000 studentų. Su naujuoju Vilniumi švedus žiūrovus supažindino modernūs Lazdynų rajonas bei vyriausias jo projektų architektas Vytautas Cekanavičius. Filma užbaigė pasikalbėjimas su poetu Marcellijum Martinečiu, kuriančiu lyrynes balades, atspindinčias seniasias lietuvių tautos tradicijas. Jo kūrybai taipgi yra būdingi simboliniai ir mitologiniai elementai. Pačioje užbaigoje buvo parodyta gamtos valdų iš pietryčių Lietuvos.

Vokietija

MUENCHENO „RATUKAS“ lietuvis motinas pagerbė gegužės 6 d. Programai vadovavo senėnė K. Pauliukėvičiūtė. Pirmausia giesmė „Marija, Marija“ buvo prisimintos mirusios motinos ir motina Tėvyne. Sveikino: svečias iš JAV kun. J. Cekanauškas, VLB Muencheno apylinkės pirm. R. Hermanas, Muencheno moterų klubo pirm. V. Hermanienė. Eilėraščių marmytė padėklamavo septynis narius turintis vaikų dainės. Paskaitą apie didžiųjų vyrų motinas bei jų sūnų atsiliepimus apie jas buvo paruošusi rašytoja I. Naudžiūnaitė-Joerg. Dainų pynė nauju akordeonu pagrįso „Ratuko“ muzikantas M. Landas, padėkojęs mecenatams už paaukotas 1.000 marki akordeonui išsigyti. Estradinėm dalnom programon įsijungė sol. V. Rakauskaitė-Landienė, talkinama „Ratuko“ mergaitė, o E. Juodvalkytė skaitė V. Rimkevičiaus novelę „Motėris, kuriai nelemta žaisti“. Abrisėlį ir gyvatara pašoko „Ratukas“. Minėjimo užbaigė V. Jurgutis buvo atvežęs savo filmą, kuriame užfiksuotas Vasario 16 minėjimas Memmingene.

BALTIEČIŲ DRAUGIJOS Vokietijoje sekr. Adam Gruenbaum mirė gegužės 10 d. Muenchene. Vellonis buvo Estijos vokietis, repatriavęs Vokietijon, kal A. Hitleris Baltijos valstybes paliko Sovietų Sąjungos įtakai. Baltiečių Draugija Vokietijoje buvo įsteigta 1955 m. Bonnoje. Ją sudaro trys skyriai: lietuvių-vokiečių, latvių-vokiečių, ir estų-vokiečių. Jos tikslas — suartinti baltiečius su vokiečiais. Nuo pat draugijos įsteigimo jos gen. sekr. pareigas ejo A. Gruenbaumas, ypač daug dirbdamas su vokiečiais kas trys mėnesiai leidžiamu žurnaliuku „Mittelungen aus baltischem Leben“, kuris skaitytas jos supažindindavo su kultūriniu baltiečių gyvenimu.

Tadas-Steponas Macas ir Laima-Marija Jagelaitė, susituokę Lietuvos Kaninių šventovėje, vestuvinės puotos metu Anapilio salėje

Pranešimas

Lietuvių Namų Hamiltone Akcinės B-vės akcininkai savo metiniame susirinkime, įvykusiame š.m. gegužės 27 d., išrinko likvidacinę bendrovės komisiją, susidedančią iš S. Aušrotienės, A. Buinio, A. Povilausko, P. Pranckevičiaus ir O. Stasiulio.

Komisija, išsiaiškinusi ir sumokėjusi federacinams bei provinciniams mokesčius, paskirstys akcininkams už akcijas priklausančius pinigus. Paskirstymo eiga ir pinigų suma bus paskelbta spaudoje vėliau. Akcininkai, pakeitę savo adresus, prašomi pranešti komisijos sekretoriui P. Pranckevičiui, 128 West 2nd St., Hamilton, Ont. L9C 3E7.

Lietuvių Namų Hamiltone Akcinės Bendrovės Likvidacinė Komisija

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

jisikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas „TALKA“
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadienis - ketvirtadienis nuo 10 iki 5 val., penktadienis nuo 10 iki 7 val., šeštadienis nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadienis uždarytas. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių potarnavimas. Kapitalas — virš \$13.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 9 1/2%
term. depozitus 1 m. 10%
term. depozitus 3 m. 9 3/4%
pensijų fondus 9 1/2%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

Lituanistinės mokyklos teigiamybės ir neigiamybės

Rašo Toronto Maironio mokyklos dešimto skyriaus mokiniai

Yra daug teigiamybių lituanistinėje mokykloje. Svarbu, kad aš pažinčiau savo tėvų kraštą, kalbą ir istoriją. Lietuviška mokykla duoda progos tai išmokti. Bet joje yra ir daug neigiamybių. Daugumas mokinių, kurie mokosi šioje mokykloje, yra priversti eiti, tėvai neduoda vaikams pasirinkimo eiti ar ne. Dėlto daug mokinių nemėgsta jos. Labai nusibosta vaikams sėdėti ir klausyti pamokos, jeigu nesupranta, kas yra sakoma. Istorijoje yra maždaug tas pats kasmet. Atrodo, būtų daug įdomiau ir daug naudingesniau, jeigu būtų diskusijos apie šiu dienų reikalus, kas dedasi Lietuvoje, kaip atrodo lietuviybės ateitis.

Audra Sinkevičiūtė

Kartais aš galvoju: kaip gerai, kad tėvai mane priverčia eiti į lietuvišką mokyklą. Be mokyklos man būtų labai sunku išmokti kalbą. Dabar aš moku skaityti ir rašyti lietuviškai. Nors reikėjo kiekvieną šeštadienio rytą atsikelti ir važiuoti į mokyklą, aš manau, kad buvo verta.

Vida Šernaitė

Lituanistinė mokykla turi daug teigiamybių ir keletą neigiamybių. Kai vaikai yra maži, svarbu, kad lankytų lietuvišką

mokyklą. Vaikai išmoka daug apie savo krašto kultūrą, rašydami, skaitydami ir bendraudami su kitais lietuviais. Kartais vaikams yra nuobodu mokykloje. Jiems sunku suprasti, kodėl jie turi anksti rytą šeštadienį keltis ir eiti į mokyklą. Mokykloje vaikai susitinka su kitais vaikais. Lietuvių draugystė yra labai svarbi — ji padidina amžinai. Mokykloje vaikai vienas su kitu gerai susipažįsta, supranta vienas kito problemas ir patiria džiaugsmą būti lietuviu.

Lietuviškoje mokykloje vaikai galėtų daugiau išmokti, jeigu pamokos būtų įdomesnės ir jeigu daugiau mokytusi apie tai, kas darosi Lietuvoje dabartiniais laikais. Pasakos, kurias mes skaitome, pervaikiškos, nesiderina su mūsų galvojimu dabartiniiais laikais. Būtų įdomiau, jeigu pamokos būtų įvairesnės ir galėtume išieiti iš klasės retkarčiais, nueiti į muzėjų ir pasižiūrėti į visus lietuviškus ar europietiškus rodimus. Taip mes lengviau galėtume suprasti, kaip tikrai senovėje būdavo.

Iš viso man patinka eiti į lietuvišką mokyklą, bet man atrodo, jog galima ją pagerinti, kad mažiems vaikams geriau patiktų.

Aldona Kasperavičiūtė

LITUANISTINĖS MOKYKLOS NAUDA

Šiandien lituanistinės mokyklos reikšmė yra gana didelė ir svarbi. Išeivijoje nedaug tėva lietuvių, ir tie patys išsiblaškę tarp svetimtaučių. Net ir ten, kur yra lietuvių daugiau, sudaro tik mažą nuosimtį gyventojų ir kasdieninė kalba yra nelietuviška.

Visi laikraščiai, radiojo ir televizijos programos yra nelietuviškos ir dėlto svetimą kalbą yra lengviau išmokti, negu lietuvių. Čia gimę lietuvių jaunimas labai greitai prarastų lietuvių kalbą, jeigu į pagalbą neateitų tėvai ir lituanistinės mokyklos. Mokyklų visur reikia, nes be jų nebūtų galima ko nors išmokti, juo labiau kalbos. Šiandien lituanistinės mokyklos padeda jauniems lietuviukams išmokti savo tėvų kalbą. Be mokyklų būtų sunku išmokti lietuvių kalbos rašybą ir gramatiką.

Be to, mokykla sutelkia visus lietuviukus bent keliom valandom kas savaitę kartu pabūti ir pabendrauti. Ten, kur yra stiprios lietuviškos mokyklos, ten ir lietuviybė jaunime ilgiau išlieka. Lituanistinės mokyklos atlieka svarbų vaidmenį išeivijos lietuvių gyvenime.

Danutė Čepaitė, X sk.

MOKYKLA IR MOKYTOJAI

Yra daug skirtumų tarp lietuviškos bei angliškios mokyklos ir mokytojų. Lietuviškoje mokykloje mes mokomės gramatikos-literatūros, istorijos, geografijos, dainavimo ir tikiybos. Tai tik penki dalykai, palyginus su aukštesniais angliškios mokykloje.

Lietuviškoje mokykloje mes turime klases auklėtoja Gudaitienę. Ji yra mums labai miela. Mes džiaugiamės, kad ji yra mūsų literatūros ir gramatikos mokytoja. Ji moka mus išmokyti, mes galime su ja padiskutuoti apie viską. Ji laiko mus jau subrendusiais, o ne mažais vaikais. Ji turėtų laimėti 1978-79 metų geriausios mokytojos premiją.

Istorija — visada pirmoji pamoka; juokinga, nes turime labai įdomų mokytoją p. Vaičiūną. Jis turi barzdėlę, kuri mums primena jį esant lyg kunigaikštį, išlipusį tiesiai iš istorijos knygų lapų.

Dainavimas yra smagi pamoka — išmokstame daug gražių dainų. Bet kartais mes uždainuojame visokiais balsais. Jei kas nežinodamas išgirstų, tai pasakytų, kad čia jaučiai babilia.

Pagaliau tikyba. Kiekvieną kartą mes matome filmą. Tie filmai yra labai įdomūs ir vertingi. Jei kada kunigėlis prieš rodant filmą pasako ką matysime, tada mums atrodo mažiau įdomus filmas.

Vasaros naktis

Maironis rašo apie gražią, ramią, vaizdžią naktį. Griežlė dainuoja ir snaudžia pušynai. Po kiekvieno posmo Maironis pakartoja: "Naktis graži, rami, žvaigždėta. Mėnulis žviečia ir juodi šešėliai iš šalių". Mano manymu, Maironis žavisi vasaros naktimis. Skaitydama eilėraščių, aš įsivaizduoju, kaip Maironis vaikšto miške, gėrėsi gamtos garsais ir dangaus žvaigždėnu.

Vida Šernaitė, X sk.

Lietuvišką baldų dirbtuvę Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

MANO MOTINA

Rašo Toronto Maironio mokyklos V skyriaus mokiniai

Mamytė yra gera, nes padeda ruošti pamokas, kai jos yra sunkios. Ji nuperka drabužius ir žaislus. Jeigu neturėtume mamės, negalėtume valgyti, ir namas nebūtų tvarkingas. Kartais mama supyksta ant tavęs, jeigu esi negeras, bet tu ją myli vistiek.

Darius Ross

Mano mama yra graži. Ji yra mokytoja. Ji turi gražias akis ir yra Romuvos mergaičių globėja.

Rita Žilinskaitė

Mano mama yra gera, ji prižiūri mane kas dieną. Ji prižiūrės mane, kol užaugsiu.

Danutė Pargauskaitė

Mamytė yra gera. Ji man visą laiką paruošia valgį ir mano kambarį sutvarko. Kai eina į krautuvę, ji man ką nors nuperka.

Andrius Karosas

Mano mama padeda visiems. Ji dirba sunkiai — drabužius valo ir mums maistą superka. Darbovietėje ji uždirba pinigų. Ji turi dvi sesutes. Viena yra mokykloje, kita dirba su mama. Ji kartais supyksta ant manęs.

Linda Radzevičiūtė

Mano mama man labai gera. Aš ją labai myliu. Ji man perka drabužius ir maistą bei kitus dalykus, kurių aš noriu. Mano mama kartais pyksta, bet ją vistiek myliu. Ji dirba 6 dienas į savaitę.

Rasa Malinauskaitė

Mano mama labai augšta ir nešioja akinius. Ji pasiuva beveik visus drabužius. Ji kartais mėgsta pažaisti, nors kartais užpyksta. Bet aš vistiek ją labai myliu.

Zita Bacevičiūtė

Mano mama yra labai gera. Ji man duoda labai daug dalykų — knygas, drabužius... Ji mano brolių ir mane vienodai myli. Ji nešioja akinius, kaip ir aš. Mes visur einam kartu. Mano mama dirba su vaikais, o aš noriu būti mokslininkė.

Gailė Jonytė

Mano mama verda skaniai valgyti. Kartais ji mane vadina beždžione. Kai mano tėvelis neleidžia eiti pažaisti, mama leidžia. Mano mama yra labai gera.

Edis Ginčauskas

Mano mama yra jauna. Man ji labai patinka. Mes abidvi beveik visur einame kartu. Ji man duoda daug dalykų. Mes vis prašėm šuniuko ir gavom. Kaikada aš supykstu ant mamos ir ji ant manęs, bet vėl susitaikome ir atsiprašome.

Indrė Freimanaitė

Mano mamytė yra labai švelni ir labai graži. Ji niekad nepyksta. Aš ją myliu, nes ji manimi rūpinasi. Aš visada ją mylėjau ir visada mylėsiu.

Nijolė Bacevičiūtė

Mama mokė mane žengti pirmuosius žingsnius ir tarti pirmuosius žodžius. Aš jai dėkoju už visus darbus.

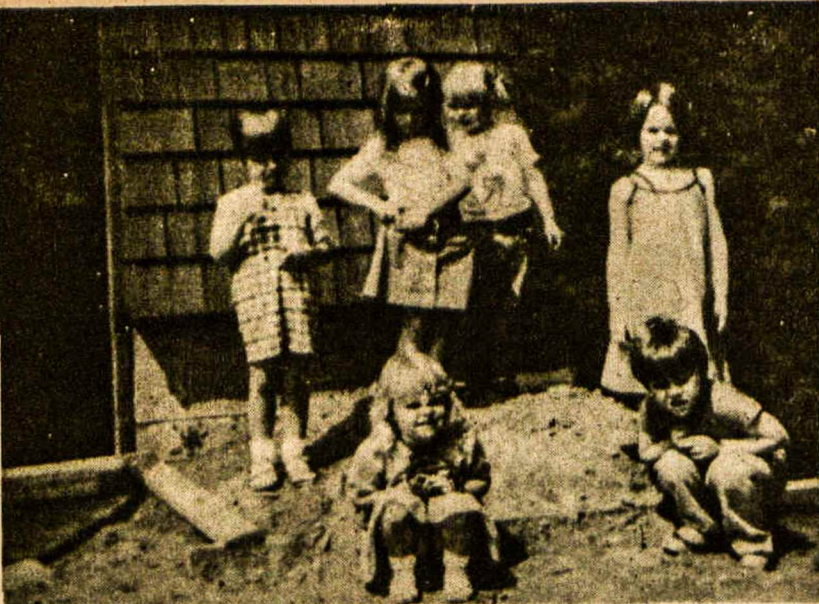
Diana Stungurytė

Mano tėvų kraštas

Senovėje Lietuva labai graži, atrodė: buvo daug medžių, gėlių ir miškų. Tuose miškuose buvo daug grybų, uogų, žvėrių. Medžių šakose buvo daug įvairių paukščių. Medžių drevėse buvo laukinių bičių, kurios sušėdavo daug medaus. Senovės lietuviai labai mylėjo miškus. Jie medžiogdavo, rinkdavo uogas, grybus.

Senovėje lietuviai žiemą nešiodavo kailinius, pasiūtus iš žvėrių ar avių kailių. Vasarą vyrai nešiodavo namie austas ilgas linines kelnes ir marškinius. Moterys nešiodavo spalvotus drabužius, margus sijonus, drobinius marškinius, margas skareles, gintarinius karolius, auskarus, grandinėles, žiedus. Mūsų proseneliai gyveno augstesnėse vietose prie vandens. Ten jiems buvo lengviau apsiginti nuo priešų. Jeigu nebuvo kalnelio gyventi, jie supildavo piliakalnius ir statydavo pilis. Pilis turėdavo vieną ar kelis bokštus.

Daug tokių piliakalnių buvo Lietuvoje, daugiausia Nemuno ir Neris upių pakrantėse. Iš pradžių ant tų piliakalnių staty

Toronto lietuvių vaikų darželio vaikučiai nekantriai laukia naujos smėlio dėžės. N. Pradėtosios Marijos seserys nuoširdžiai dėkoja Toronto Lietuvių Namų būnui už \$300 auką, kuri padės sumažinti skolas

PRANESIMAS IŠ BRITANIJOS

Šventė "mažytėje Lietuvoje"

K. BARĖNAS

D. Britanijos Lietuvių Sąjungos 1950 m. įsteigtoji Lietuvių Namų Bendrovė brido į skolas, bet vis rengė, pirkė, kas būtina ir reikalinga atrodė. Po keleto metų ją taip jau buvo prispaudusios skolos, kad visi pirkiniai pagaliau atsidūrė pavojuje, ir tada suktą galvos ne tik kaip išgelbėti, bet pradėta ir kaltininkų jieskoti, kas buvo per daug neatsargus ir be kapitalų ryžosi pirkti.

Jei nebūtų pajėgta išsikapsyti, pirmiausia būtų tekę parduoti 1954 m. už 75 km nuo Londono išgijusiąją Lietuvių Sodybą — 23 ha žemės su dideliu pastatu, kurio priekyje yra dailus ežerėlis, o užpakalyje — miškas (jo yra ir už ežerėlio).

Ta vieta buvo pirktą kaip vasarvietę ir kaip senelių prieglauda. Taip pat ja tuoj imta naudotis ir didesniems lietuviškiems saskrydžiams. Štai į oficialias atidarymo iškilmes 1955 m. suvažiuojo apie 700 lietuvių. 1956 m. Sekminių dienomis ten suorganizuotas lietuvių katalikų kongresas "Už geresnį pasaulį", kuris sutraukė apie 1.250 lietuvių! Rodos, joks kitas įvykis Britanijoje niekada daugiau nebebuvo pajėgus šitiek lietuvių sukviesti į vieną vietą.

Kai išliko Sodybos pardavimo klausimas, lietuviai suskilo į dvi grupes. Praktikams atrodė, kad nėra kitos išeities. Roman-tiškesnieji jau iš pat pradžių tiesiog įsimylėjo ją — ten taip miela ir gražu! Nepagalėdavo jai ir malonybinių epitetų. Girdi, tai yra mažoji ar mažytė Lietuva, lietuviškas žemės kampe-lis ir t. t. Jie piestu stėjo prieš sumanyną parduoti.

Viskas buvo apginta nuo skoly. Sodyba tebėra lietuvių rankose. Ji vasarą susilaukia šiek tiek ir lietuvių vasarotojų. Ten stovyklauja skautai beržynėlyje. Ten dar šis tas būna. Gyvena ir senelių keletas. Ja pasinaudoja ir įvairios anglų organizacijos visokiems suėjimams ir baliams. O kas nuo pat 1955 m. iki šiol išliko tradicija, tai metiniai vadinamieji Sekminių saskrydžiai. Nevisada jie vyksta Sekminių dienomis, paprastai taikomasi prie valstybinės nedarbo dienos (Bank Holiday), bet tą dieną dar suplaukia apščiiai lietuvių. Pirmaisiais metais

Renata Skėmaitė, VII sk.

Lietuva

Lietuva yra mūsų valstybė, mūsų kraštas ir mūsų tėvynė. Mūsų tėvai ten gimė ir jų tėvai ten gimė. Daugybė mūsų tėvų atvažiavo į Ameriką ir Kanadą, kai baigėsi karas.

Dabar Lietuva yra valdoma rusų, bet ji yra labai graži. Vilnius yra Lietuvos sostinė. Daug žmonių važiuoja į Vilnių kiekvienais metais. Kitos vietos, kurias nevienas aplanko, yra Kaunas, Trakai, Druskininkai ir kitos.

Lietuva turi daug gražių upių. Nemunas yra didžiausia, gražiausia ir reikšmingiausia Lietuvos upė. Nėris yra didžiausias Nemuno intakas. Lietuva turi labai gražių ir daug ežerų. Didžiausias ežeras yra Narutis. Daug žmonių perka gintaro papuošalus, žiedus, karolius, sages ir kitų dalykų.

Ramona Baliūnaitė, VII sk.

A+A

ONAI LESKAUSKIENEI

mirus,

jos dukroms — N. SVARINSKIENEI, V. SIMANAVIČIENEI, I. MORKŪNIENEI, sūnums Jungtinėse Amerikos Valstybėse, jų šeimoms, visiems giminėms bei artimiesiems reiškiamo nuoširdžių užuojautą —

P. M. Krilavičiai

MYLIMAI MAMAI

Australijoje mirus,

reiškiamo gilią užuojautą jos dukrai REGINAL ir jos vyrui HENRIKUI RIMKEVIČIUI. Liūdesio valandoje užjaučiame jų gimines bei artimuosius —

J. K. Rudaičiai

V. G. Stabingiai

J. K. Bartkai

A. S. Dronsavičiai

A. Paulius

Padėka

A+A

ANDRIUS POVILAITIS

mirė 1979 m. gegužės 24 d., sulaukęs 82 metų amžiaus.

Mes nuoširdžiai dėkojame visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems, dalyvavusiems budėtvėse ir palydėjusiems velionį į amžinojo poilsio vietą. Dėkojame už atsiųstas gėles bei pinigines aukas bažnyčiai velionies vardu.

Ypatingą padėką reiškiamo: kun. Algimantui Žilinskui už prasmingus pamokslus ir palydėjimą į kapus, Išganytojo parapijos Liet. Evangelikų Moterų Draugijos narėms už visokeriopą pagalbą.

Jūsų nuoširdumas, parodytas mūsų liūdesio dienoje, liks neužmirštas.

Zmona Jieva, sūnūs

Augustas, Jurgis, Algis, ir Vytautas

A+A

VERONIKA BEINARAUSKAITĖ - KEIBIENĖ,

gimusi 1877 m. gegužės mėn. 29 d. Tutiškių kaime, Panevėžio valsč. ir apskr., sulaukusi 102 metų ir 12 dienų.

Dideliame nuliūdime liko: Lietuvoje — duktė Adelė Keibaitė-Lelienė, anukė Birutė Lelaitė-Daunoravičienė su šeima, dvi marčios — Veronika Keibienė ir A. Keibienė su šeimomis, brolienė Marcelė Beinarauskienė su šeima ir kiti giminės; Amerikoje — sūnus Vladas Keiba ir Kanadoje — anukė Vita Keibaitė-Rodžiuvienė su šeima.

Vladas Keiba

Sovietijoje bręsta sprogimas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

— O už ką gi Jūs buvote nu-teistas?

— Pirmą kartą už tai, kad, išjūngęs į disidentų sąjūdį, pradėjau kalbėti apie reikalą sude-mokratinti sovietinę santvarką. Antrą kartą suėmė ir nuteisė už tai, kad rado mano straipsnį, rašytą disidentų laikraščiu.

— Ar būdamas koncentracijos stovykloje girdėjote apie JAV-se ir Kanadoje rengiamas demonstracijas, reikalaujančias Jūsų išlaisvinimo?

— Girdėjau iš kelių šaltinių. Tarp kitko, reikia mokėti skai-tyti ir viešuosius jų laikraščius, t. y. surasti tai, kas slypi "tarp eilučių". Vieno tik dalyko neži-nojau, tai tų demonstracijų ap-imties. Sakysime, nežinojau, kad demonstracija Toronte bu-vo tokia didelė.

— Žinome, kad sutikote sto-vyklose lietuvių ir estų. Kokie būtų jūsų komentarai? — paklausė "T2" ir estų laikraščio atstovai.

— O, tai yra puikūs žmonės. Su jais susitikęs visad jausda-vau savotišką dvasinį pakilimą.

Oficialiai konferencijai pasi-baigus, "T2" atstovas dar turė-jo progos pateikti kelis grynai

lietuvius liečiančius klausimus. Jau iš ankstyvesnio mano pasi-sakymo pažinęs, kad esu lietu-vis, man priėjus padavė ranką ir pasisveikino lietuviškai "La-ba diena". Palletėme eilę žmo-nių, kuriuos jis pažįsta ir atsi-minė jų pavardes. Paskutinį jis matė Balį Gajauską š. m. balan-džio 22 d. (tai yra prieš pat iš-vykstant). Šio nei fiziškai, nei dvasiškai nepalūžusio jauno vy-ro pageldavimas buvo: "Pasirū-pinkite, kad galėčiau tvarkingai vesti savo sužieduotinę". Į kla-simą, kaip stipri yra Lietuva, svečias atsakė: "Pirmosios ge-gužės parade Vilniuje lietuviai studentai, protestuodami prieš vergiją, praėjo pro garbės tri-būną basi."

Atsisveikinant svečias stip-riai paspaudė ranką ir tarė: "Laikykimės!" Abiejų akyse su-žvilgo ašara. A. R.

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvos Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Augštesniųjų Lituanistinių Kursų vienuoliktąją klasę 1978-1979 m. Toronte. Iš viršaus pirmoje eilėje: kursų vedėjas mokyt. A. RINKONAS, Rebeka Rauth, Regina Verbylaitė, Rima Petkutė, Dalia Petkutė, Aldona Gedrimaitė, Dana Barakauskaitė, Tomas Prackapas, Ramunė Plešnytė, Laima Karosaitė, Dalia Pažerūnaitė, Rimas Trumplekis, Rūta Melklejohn, Ramona Totoraitytė, Algis Paulionis. Trūksta: V. Greičiūno, L. Krivaitės, L. Morkūnaitės, A. Palulytės

Ko tikimės iš jaunimo kongreso?

AURELIJA BALASAITIENĖ

Š. m. gegužės 30 d. kongresiniai Klevelando jaunimo atstovai, vietinės LB vadovybės remiami, surengė viešą simpoziumą, kuriame išryškino pagrindinius kongreso uždavinius ir aptarė kongrese svarstysimus klausimus. Nijolė Lenkauskaitė, Kristina Rociūnaitė ir Saulius Čyvas — jaunosios kartos visuomeninės veiklos nariai savo pranešimus buvo gerai paruošę.

Kongrese bus gvildenamos šios lietuviško išeivijos gyvenimo sritys: visuomeninė, kultūrinė ir politinė. Šių sričių svarstymams pagrindu bus po dvi paskaitas. Po jų vyks simpoziumai ir pagaliau darbo būrelių diskusijos. Politinėje srityje veiks 9 darbo būreliai, visuomeninėje — 11, kultūrinėje 5. Būreliuose kiekviena tema dar paskirstyta į smulkesnes dalis. Po išsamių vienos dienos diskusijų būreliai atstovų susirinkime pateiks savo išvadas kongresui ir balsavimui.

Iš jaunimo atstovų pasisakymų Klevelande aiškėjo, kad atstovai į kongresą vyksta tvirtai pasiruošę, giliai įleidę šaknis į lietuvišką gyvenimą, nors savo galvosenoje savarankiškai, turį savo nuomones, kurios gal ne vienu atveju kryžiuosis su nusistovėjusia vyresnės kartos nuomone. „Išeivijoje, atsiradusioje dėl Lietuvos nepriklausomybės praradimo, jau yra bent keturios gentkartės“ — savo pranešime sakė Saulius Čyvas. „Natūralusis lūžis tarp gentkartžių didėja, ir reikia įsikišti metodų tam lūžiui sumažinti“. „Išeivija, kuri nepaisitaiko prie gyvenimo sąlygų, miršta“ — tvirtino Saulius. Jis kritikavo lietuviškų politinių partijų sutelktą dėmesio į vieną vienintelį punktą — atvirą kovą su komunizmu ir tuo būdu susiaurintą veiklos raišį ir interesus. Todėl jaunimas partijų veiklos neremia, ja nesidomi ir nuo jos šalinasi.

Kristina Rociūnaitė, pasirinkusi kultūrinio lietuviškios visuomeninės gyvenimo sritį, priekaištavo, kad išeivijos jaunimas nesąs pakankamai informuojamas apie dabartines kultūrinės apraiškas okupuotoje Lietuvoje ir todėl nesugeba tinkamai įvertinti tų kultūros į vakarus atgabenamų pavyzdžių. (Jaunimas permažai skaito lietuvišką spaudą. Red.). Jai rūpi išeivijos kultūros kūrimas ir jos išlaikymas ateitai.

Nijolė Lenkauskaitė, visuomeninės srities kongreso darbų dalyvė, pirmuoju savo uždaviniu laiko viso laisvo pasaulio lietuviško jaunimo tarpusavio ryšių sustiprinimą, ypatingą dėmesį skiriant jaunimui mažose gyvenvietėse, kuriose lietuvių bėgs išgyvenimas nėra taip įmanomas, kaip didelėse kolonijose. Jaunimui taip pat esą svarbu jausti visuomenės pasitikejimą, nes jis jau aktyviai dalyvau-

ja visuomeninėje veikloje ir bando papildyti mažėjančias vyresniųjų eiles. Ji taip pat paskaitė laiško ištrauką okupuotos Lietuvos jaunimui, kuriame perduodami laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo sveikinimai ir užtikrinimas, kad pagrindinis jų uždavinys yra „atstatyti nepriklausomą Lietuvą, to tikslą siekiant laikiais būdais, prisiderinant prie gyvenamojo krašto sąlygų“.

Simpoziumo pirmininkė Ingrida Bublienė savo žodyje padėjo simpoziumo nariams ir atkreipė spaudos atstovų dėmesį į apgailėtina faktą, kad visuomenėje yra linkusi jaunimą kritikuoti, bet jo pozityviai veiklai esanti abejinga. Esą tai liudija mažas to įdomaus simpoziumo dalyvių būrelis. Klausytojų tarpe vyravo kongreso atstovų šeimų narių, LB valdybos narių, lėšų telkimo komitetų ir dar keletas jaunimo veikla besidominančių asmenų. Nei kvietimo, nei reklamos tam simpoziumui netrūko. Taigi, rengėjų kaltinti negalima.

Objektyviai vertinant, simpoziumas buvo visais atžvilgiais vykęs. Klausimų ir atsakymų eilėje buvo atsakyta į vieną visuomenėje nuolat kylantį klausimą (daugiausia privačiai skelbiamus gandus) dėl kalbėtojų iš okupuotos Lietuvos dalyvavimo kongreso programoje. Saulius Čyvasi tą gandą griežtai paneigė, Nijolė Lenkauskaitė be jokio sarkazmo, bet labai vykusiai kvietė klausytojus sekti spaudą, kurioje gausu informacijos apie kongreso programą, paskaitininkus, temas ir t. t.

Sis simpoziumas klausytojus nutiekė pozityviai ir viltingai. Tik šių eilučių autoriui rūpi, ar nesumenkės jaunimo entuziazmas, matant tokį mūsų visuomenės abejingumą jų veiklai ir darbams? Gero vėjo IV-jam Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui Europoje!

PRANEŠIMAS IS BRITANIJOS

Jaunimo kongreso renginiai

IV-tojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Dienos Londone

Jaunimo kongreso koncertas įvyks liepos 14, šeštadienį, 2 v. p.p., Queen Elizabeth Hall, South Bank, London S.E. 1 (Šalia Royal Festival Hall). Programoje dalyvauja: Toronto „Volungės“ dainininkės, vadovaujamos D. Viskontienės, Mont-realio ansamblis „Gintaras“, pianistė dr. Raminta Lampasaitė ir fleitistas Petras Odinis — abu iš V. Vokietijos.

Koncerto salė pasiekiamą Londono požeminio traukinio sistema, važiuojant iki Waterloo stoties; autobusais — 12, 53, 68, 171, 188.

Tuojuo po koncerto, 5 v.p.p., nuo Queen Elizabeth Hall bus „Tylos eitynės“ pagerbti žuvusių už laisvę. Jaunimo kongreso atstovai neš vainiką padėti prie Cenotaph, Whitehall. Mėtopolinio Londono policija pradžioje sustabdyti visą judėjimą Whitehall, kol bus atliktos vainiko padėjimo apeigos, kurioms bus kviečiamas vysk A. Deksnys. Eitynės numatytos šiomis gatvėmis: Belvedere Road, Westminster Bridge (pro parlamento rūmus), Westminster Bridge Road, Whitehall. Cenotaph yra Whitehall gatvės viduryje, prie įėjimo į Downing Street, kur yra D. Britanijos premjero rezidencija.

Visi kongreso atstovai, koncerto dalyviai ir Londono lietuviai yra kviečiami šiose Tylos eitynėse dalyvauti. Būtų labai gražu, jei Britų Bendruomenės (Commonwealth) kraštų — Kanados ir Australijos lietuvių jaunimas padėtų atskirus vainikus. Po apeigų ten pat bus paimti visi, kurie bus atvažiavę autobusais iš kongreso stovyklos ar Britanijos provincijų ekskursijos.

Šeštadienio vakarą, liepos 14 d., 7.30 v. naujoje Kensington Town Hall, Hornton Street, London W. 2, bus kongreso susipažinimo vakaras. Požeminio traukinio sistema važiuoti iki High Street, Kensington, autobusais — 27, 28, 31, 52, 49, 73. Sokiai baigiasi su vidurnaktį. Kanados ir JAV lietuviai turistai, tuo metu esantys Londone, kviečiami kartu dalyvauti kongreso parengimuose.

Liepos 15, sekmadienį, 2 v. p.p., bus iškilmingos kongreso pamaldos The Oratory, Brompton Road, London S.W. 7. Pamaldas laikys V. Europos vyskupas dr. A. Deksnys. Giedos „Volungė“. Tikimasi, kad Mont-realio „Gintaras“ pasirodys bent su viena liaudies instrumentų giesme. Vargonuos prof. dr. Vytenis M. Vasyliūnas. The Oratory pasiekiamą požeminio traukinio — važiuoti iki South Kensington arba Knightsbridge; autobusais — 14, 30, 74.

Visi atvykstantieji į Britaniją kongreso metu, prieš jį ir po jo galės pasinaudoti įvairia informacija, teikiama pagalbinio kongreso komiteto, kurio nariai visą laiką budės (Lietuvių Namai, 2 Ladbroke Gardens, London W11, 2PT, telefonas 01-727-2470). Požeminio traukinio važiuoti Notting Hill Gate, autobusais 15 nr. važiuoti iki Kensington Park Road, 12, 88 — iki Ladbroke Grove ir paėiti augštin į Ladbroke Gardens.

Londono lietuvių Sv. Kazimiero parapijos būstinės ir šventovės adresas: 21 The Oval, Hackney Road, London E2. 9DT. Telefonas 01-739-8735. Parapijai vadovauja kun. dr. J. Sakavičius, MIC. Ją galima pa-

PRANEŠIMAS IS BRAZILIJOS

Tirpsta veikėjai veteranai

RIMAS AMALVIŠKIS

Prisimenu Dubauskus, Saurusaičius, Gaulius ir Girmius — keturias šeimas, kurių patriotinis pasišventimas lietuviškam kultūriniam darbui apima beveik penkis dešimtmečius Rio-dežaneiro lietuvių gyvenime.

Visi jie buvo labai jautrūs, nuoširdūs bičiuliai nuo mano pirmojo atvykimo į Braziliją 1937 m. Žinoma, jų buvo tais laikais gana gausus būrys. Išskyrus medžio pramonininką Praną Ziežį ir sportininką — keliautoją Rio radijo „spykerį“ Eduardą Girčį, visi buvo vyresnio amžiaus. Jie išstipro greit riedančių metų verdensė. . . .

Sitos keturios šeimos buvo, sakytum, keturi lietuviško ažuolo stulpai, kuriais rėmėsi visa lietuviška Rio lietuvių tautinė-religinė-kultūrinė veikla.

Ritaisi dešimtmečiai, visus lenkdami prie žemės, sidabro šarmos pribėrdami svyrančias galvas ir vieną po kito pasiglemždami kapams. . . .

Zieziai, Girčys, Girmiai, Dubauskienė ir daugelis jaunesnių ir senesnių jau nuskubėjo į amžinybę, gi likusieji dar daugiau palinko, susiraukšlėjo, nors lietuviškumo ugnelė dar vis kaitriai rusena jų krūtinėse.

Rodas dar taip senenai, tik prieš kelis mėnesius, mudu su a. a. Jonu Saurusaičiu, abu karščiudamiesi mėginome narpinti nutaustančio Rio lietuvių jaunimo problemą, nė vienas nenujaušdami, kad mielojo patrioto a. a. Jono Saurusaičio dienos buvo suskaičiuotos ir pasvertos. Jis dar nebuvo senas, ne. Ejo tik. . . 78 metus. Kaip užsišpyręs suvalkietis, privalėjo laikytis bent iki 100, jeigu ne ilgiau. Gal ir būtų laikęsis, jeigu ne tos slidžios (po liekaus) Rio gatvės: paslydo, sutrenkė galvą ir — nebėra Jono, kurį, rodos, ir dabar matau vis mieliai besišypsantį. . .

Menu jį — pirmosios Rio lietuvių organizacijos „Vilnius“ S-gos steigėją, kartu su jo firmos dalininku Petrausku (nesulaikysiu senatvės); menu jį — uždegantį kalbėtoją lietuvių suėgose. Mėgdavau jį lankyti kartu su šviesuoju velioniu monsinjoru Zenonu ir aviacijos kapitono Klemenso Martinko — praleisdavome ilgus, turiningas valandas. Menu jį pirmąjį kartą mane lydėjusį pas Lietuvos garbės konsulą dr. E. Mobergą (švedą) 1938 metais, seniai jau mirusį, bet palikęs gražių prisiminimų Rio lietuviams. Ir . . . kai jį sekantį kartą aplankiau 1949 metais, radau skaudžiai liūdną, nes garbės konsulas buvo iš jo atimtas (dr. Mobergas savo lėšomis išlaikė įstaigą ir vieną sekretorių) ir atiduotas dr. Fricui Meieriui. Tada dr. Mobergas man skundėsi, kad buvęs lietuvių giliai įžeistas; lietuvių, kuriems visa širdimi tik gero linkėjęs ir visais jų reikalais rūpinęsis. Buvo nelinksmas klausytis jo priekaištų, o Jonas, buvęs kartu su manimi, tylėjo ir net vėliau to nė vienu žodžiu nekommentavo. . .

Jo žmona, buvusio Rio lietuvių veikėjo Klemenso Bernatavičiaus vyriausioji dukra Antanina, valstybinio baleto šokėja ir ilgus metus Rio Lietuvių Ka-

talikių Moterų Draugijos pirmininkė, ilgus metus nuoširdžiai talkino lietuviškoje kultūrinėje veikloje. Sūnus Antanas (pasitraukus poetui Petriui Babickui) buvo Lietuvos atstovybės sekretoriumi iki dr. F. Meierio mirties ir Lietuvos atstovybės uždarymo. . .

Kokia dabar Rio lietuvių tautinė veikla dar būtų įmanoma, kai visa našta gula tik ant vienos jaunos senutės — 85-tus metus ant pečių keliančios ir vis nepavargstančios Uršulės Gaulienės? Jeigu kieno širdys lietuviškumui dar nešalo, tai amžiaus našta — sunkiai bėpakiama.

Liūdna ir gaila, kad viena iš gražiausių ir solidariausių lietuviškumo salų skęsta į užmarštį. Nežinau, kas bėpajėgtų ją prikelti, kai kasmet po vieną ar po kelis iškeliauja amžinybėn senieji veteranai, lūžta lietuviškumo stulpai, kaip senenai palūžo mus liūdincius palikęs Jonas Saurusaitis.

Amžinąją ramybę ir pelnytą poilsį suteik jo vėlei, Viešpatie! Gili užuojauta jo našlei Antaninai Saurusaitienei, sūnui Antanui Saurusaičiui, marčiai Sonei Dutkaitei-Saurusaitienei ir anūkėlėms.

Sio rašinio autorius ir a. a. JONAS SAURUSAITIS Brazilijoje prieš pastarojo iškeliaujimą amžinybėn

Winnipeg, Manižoba

„FOLKLORAMA 79“. KLB Winnipeg apylinkė ruošiasi „Folklorama“, kuri bus rugpjūčio 12-19 dienomis. Lietuvių paviljono „Vilnius“ garsinimui iš Toronto atvyksta „Gintaro“ ansamblio oktetas su vadove Giedre Paulioniene. Paviljonas rengiamas parapijos salėje, 432 Elgin Ave., Winnipeg, Man.

GEGUŽINĖ - JONINĖS. Birželio 24 d. po pietų E. ir V. Janušų sode (3410 St. Mary's Rd.) rengiama gegužinė — Joninės, Petrinės ir Povilinės. Yra pasiryžęli Joninių naktį surasti paparčio žiedą ir sužinoti, kada sibirinis meškelės (Brežnevas su Kosyginu) išneš savo kudsą iš Lietuvos. Tada vėl galėsime švesti Jonines mūsų brangioje Lietuvoje. Laimingiems paparčio žiedo radėjams Bendruomenė žada dovanas. Visi kviečiami dalyvauti. Seimininkės turės paruošusios maisto — kas neatsivės, badauti nereikės.

V. Januška

IV PLJK techninės komisijos nariai. Iš kairės: Jūratė Jurkaitė, Aurelija Lipšytė, Ramona Damijonaitienė ir Romas Zallukas

Neveikėjas garsina Lietuvą

Dr. Vainutis Vaitkevičius medicinos pasaulyje

AL. GIMANTAS

Ar yra būdų bei galimybių garsinti Lietuvos ir lietuvių vardą, nesant visuomenės veikėjų (mūsų daugumai suprantama prasme)? Yra, ir tai tokioje srityje, kuri niekada mūsų nebuvo iškeliauja. Tai mokslinių laimėjimų pasaulis, į kurio svarbą, reikšmę ir svorį (kartu su finansiniu sektoriumi) itin didelį dėmesį kreipia gausios žydų tautos asmenybės. Paskaičiuokime tik kad ir Nobelio premijas, kurias gavo žydų kilmės mokslininkai, menininkai, literatai. Čia jų svoris ir įtaka tikrai neginčijama. Šioje vietoje ir norėtusi tikėtis, kad ir mūsųose pagaliau bus suprastas bei įvertintas lietuvių kūrėjų (menas, mokslas, literatūra) užmojis ir iniciatyva siekti tarptautinio pripažinimo, įvertinimo.

Tokios mintys kilo, gegužės pabaigoje perskaičius „The Detroit News“ dienraščio (tiražas — per 600.000) pirmajame puslapyje, svarbių žinių skiltyse, išspausdintą ir iliustruotą straipsnį apie dr. Vainutį Vaitkevičių, kuris yra laikomas, laikraščio žodžiais, „a nationally-known cancer specialist at Wayne State University“. Proga tam rašiniui davė vieno žydų tautybės amerikiečio, milijonieriaus, buvusio dr. V. Vaitkevičiaus paciento, pomirtinis 5 mil. dolerių palikimas praplėsti klinikiniam vėžio tyrimo centrui tame universitete.

Sis centras — tai dr. V. ilgu metų svajonės išsipildymas. Naujoji laboratorija vėžio tyrimų srityje galės būti lyginama su Mayo klinikomis ar Sloan-Kettering Institutu, kurių lygis ir įrengimai yra laikomi pačiais iškiliausiais medicinos tyrimų pasaulyje.

Straipsnyje paliečiama dr. V. Vaitkevičiaus asmenybė, gyve-

nimo kelias nuo Lietuvos iki šių dienų. Pabrėžiama, kad jaunystėje dr. V. svajojęs tapti koncertiniu pianistu, tačiau rankos sužeidimas nacių Aušvico mirties stovykloje privertė užmiršti pianisto karjerą.

Gana plačiai aprašoma jo asmenybė, būdas ir gydymo metodai. Skelbiama itin palanki kelių jo pacientų nuomonė apie mūsų šį daktarą, kuris nevienam ligoniui būna „paskutinė viltis“, kai kiti gydytojai atsako gydyti. Net ir negalintieji užsimokėti ligoniai nėra atstumiama. Būrelis dėkingų pacientų anamet Kalėdoms surinko pakankamai lėšų ir pasiuntė dr. V. Vaitkevičių su visa šeima (žmona, šeši vaikai, vaikaitis, uošvis, uošvė) Lietuvon, pasiūlyti su seniai nematyta savo motina. Tai buvo didelė staigmena senutei!

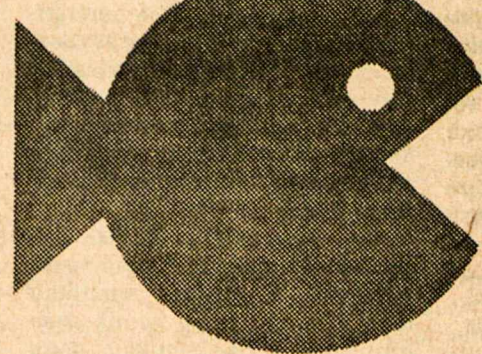
Be to, straipsnyje itin pabrėžiamas gydytojo atsidavimas savo pacientams, jų supratimas ir, galima sakyti, 24 val. budėjimas jų sveikatos sargyboje. Kiekvienas pacientas gauna jo namų telefono numerį, kuriuo galima skambinti visai nesivaržant bet kuriuo paros metu. Tiesa, nematome jo lietuvių susirinkimuose (yra lietuviams skaitęs paskaitų vėžio ligos ir preventyvinio gydymo temomis), neturi jis laiko dalyvauti valdybose ar minėjimuose, bet gausūs pacientai žino apie jį, jo gimtąjį kraštą. Jie lauko savo liežuvius, bandydami ištarti daugumai itin sunkiai ištariamą pavardę — Vainutis Vaitkevičius. Stebukly, tiesa, jis neįstengia padaryti, bet vėžio ligoniams jo pavardė reiškia bent viltį ir realią pagalbą. Ligoniu, net ir nepasveikusių, dėkingumą jam įrodo ir minėto žydo 5 milijonų auksa dr. V. Vaitkevičiaus vadovaujamai institucijai.

THE PORTRAIT GALLERY

Lietuvis fotografas
Petras Žemaitis,

Specialistas portretų, vestuvinių ir vaikų nuotraukų įreminimui

ADRESAS: 31 King Street, Weston, Ontario (Market Place)
Tel. 249-3177, po 6 valandos vakaro 248-9564

Ontario provincija yra garsi savo žvejyba. Ontario vyriausybė visą laiką tikrina šį vertingą išteklį nuolatiniiais žuvų tyrinėjimais ir bandymais.

“GUIDE TO EATING ONTARIO SPORT FISH”

Tyrinėjimų duomenys yra paskelbti trijose knygelėse „Guide to Eating Ontario Sport Fish“ (Siaurės Ontario, Pietų Ontario ir Didžiųjų ežerų laidos).

DABAR GAUNAMOS 1979 METŲ LAIDOS

Tas knygeles galite gauti nemokamai artimiausioje įstaigoje ministerijų, kurios vadina:

THE ONTARIO MINISTRY OF THE ENVIRONMENT
THE ONTARIO MINISTRY OF NATURAL RESOURCES

Taip pat galima rašyti:

Information Services Branch,
Ontario Ministry of the Environment
P.O. Box 2700, Terminal “A”
Toronto, Ontario M5W 1H3

Tik pažymėkite kurios laidos norite — Northern Ontario, Southern Ontario ar Great Lakes.

Ministry of the
Environment
Hon. Harry C. Parrott, DDS, Minister

Ministry of
Natural Resources
Hon. James A. C. Auld, Minister

Įvadinis žodis į poeto Henriko Nagio kūrybos vakarą, surengtą Toronto Lietuvių Akademikų Draugijos gegužės 25 dieną

Net ir apie save patį kalbėdamas, jis sugeba prašnekti į mus pirmąpazįio žmogaus žodžiais:

**Rytmetiškai
piešiu
žilvičio šaka
juokingus veldus
ant vandeno**

DRAUGAS. The Lithuanian Friend 1909-1979. Sukaktuvinis leidinis 'metų sukakčiai paminėti. Čikaga, 1979 m. Redagavo kaim. V. Rimšelis. MIC. Viršelį piešė sesuo M. Mercdes. Išleido Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija. Spausdino "Draugo" spaustuė.

Grožis yra tiesa, tiesa — grožis.
KEATS

problema, nebent žmogus gyventų tuščioje saloje, kur negalėtų kito nei apvogti, nei jo nužudyti. Pagaliau ir Dekalogo isakymai nėra sąlyginiai. Nesako: nevok, nežudyk, jei tau atrodė, kad tai bloga.

Toliau "Moralus ar nemoralus", A. Maceinas teigimu, "ga-

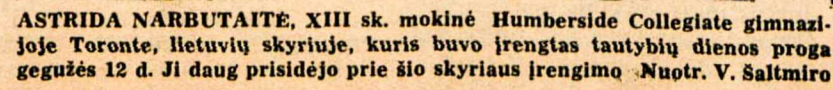
Be A. Maceinos minčių, lie-
čiančių meno ir moralės santy-

DAIL. MARIJOS TŪBĖLYTĖS. KUHLMAN tapybos darbų paroda, globojama "Giedros" korporacijos, gegužės 25 — birželio 3 d. d. įvykį Čikagos Jaunimo Centre, M. K. Čiurlionio galerijoje. Atidaryme "Giedros" vardu kalbėjo D. Šlenėnė, o su dailininke bei jos kūryba supažindino M. Rudienė. J. Tūbelytė jau senokai su šeima gyvena ir kuria Taiwan, Tautinėje Kinijoje. Jos darbai dveklė Tolimųjų Rytų egzotika ir peizažuose, ir gėlių natūrumuose, ir žmonių portretuose. Kadaisie tokia egzotika pasižymėjo vėlonis dail. Jonas Rimša, o dabar panašia kryptimi žengia dail. M. Tūbelytė. Apie Taiwaną sėlą M. Tūbelytė kalbėjo "Giedros" korporacijos birželio 1 d. surengtoje vakaronėje Jaunimo Centre kavinėje.

PEDAGOGINIAME K. PREIKŠO
INSTITUTE Šiauliuose prieš penke-
rius metus darbą pradėjo senosios
muzikos ansamblis, vadovaujamas
Sigito Vaičiulionio. Remdamasis se-
nąja baroko ir renesanso muzika, an-
samblis rengdavo naujametinius mu-
zikos ir poezijos spektaklius "Heroi-
ca", senosios muzikos savaites, o šie-
met suorganizavo stambų senosios
muzikos ansamblių festivalį. Už kon-
certinę veiklą šiam jaunimo ansam-
bliui buvo suteiktas laudies kolekty-
vo vardas. Penkmečio proga ansam-
blis pasivadino "Polifonija".

**MOKSLINE LIETUVOS TERA-
PEUTŲ KONFERENCIJA** Panevė-
žyje dvi dienas nagrinėjo inkstų ir
plaučių ligų klinikinės fiziologijos
bei epidemiologijos klausimus. Taip
pat buvo aptartos medicininės eti-
kos, dorovinio gydytojo auklėjimo
problemos, terapeutų uždaviniai da-
bartinės specializuotos medicinos
sąlygomis.

V. Kst.

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

JANE-ANNETTE, atskiras mūrinis, 5 kambarių vienaaukštis; garažas su plačiu privačiu įvažiavimu, gražus kiemas; prašoma kaina — \$64.900.

RUNNYMEDE-BLOOR, 8 kambariai per du aukštus, atskiras namas, vandeniu-alyva šildomas; dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu; gražus vaizdas.

SOUTH KINGSWAY, didžiulis, vos keleto metų senumo 6 kambarių vienaaukštis (backsplit); pilnai užbaigtas rūšys, 3 prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu.

HIGH PARK-BLOOR, originalus 6 butų, atskiras, mūrinis pastatas (sixplex); maždaug 20 metų senumo, 3-jų ir 2-jų miegamųjų; garažai su privačiu įvažiavimu, vieta 6 automobiliams; gauna apie \$26.700 metinių pajamų; vandeniu-alyva šildomas.

JANE-BLOOR, 17 kambarių, atskiras, originalus tributas, vandeniu-alyva šildomas, vos kelių metų senumo.

SWANSEA-SOUTH KINGSWAY, atskiras 7 kambarių namas, 3 prausyklos, 4 kambariai pirmame aukšte; užbaigtas rūšys; maždaug 6 metų senumo; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina — \$89.500.

INDIAN RD.-BLOOR, 13 kambarių mūrinis namas, 5 prausyklos, 5 virtuvės, garažai; gauna per \$12.000 metinių pajamų; netoli Lietuvių Namų.

Skubiai reikalingi namai pardavimui.

Nemokamas įkainojimas.

18 įstaigų jūrų patarnavimui Toronte ir Ontario provincijoje.

P. KERBERIS,

2336 BLOOR STREET WEST

tel. 763-5555 namų 239-5923

**Prisikėlimo Parapijos
Kredito Kooperatyvas**

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 16 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų 10%
Antradieniais 10 - 3	term. indėlius 2-3 metų 9¼%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 9¼%
Ketvirtadieniais 10 - 8	taupomąsias s-tas 9%
Penktadieniais 10 - 8	depozity-čekių s-tas 6%
Šeštadieniais 9 - 1	DUODA PASKOLAS:
Sekmdieniais 9.30 - 1	asmenines 10½%
	nekiln. turto 10¼%
	investicines 10½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ**MARGIS DRUG STORE**

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

**MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)**

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus: **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechanikai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų
televizijas bei "stereo" aparatus.

Lietuviška
maisto
krautuvė

**EUROPEAN MEAT &
DELICATESSEN**

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward

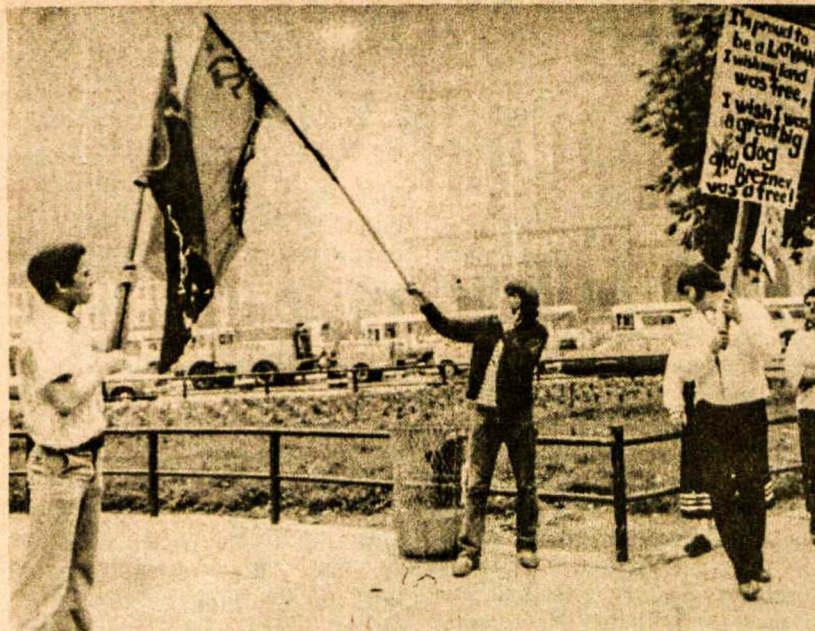
Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti ir vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylių, sukli kairėn
prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatvę tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

Klevelando lietuvų surengtoje baltiečių demonstracijoje prieš sovietinę vėgiją ir naująjį pilietybės įstatymą jaunimas degina sovietines vėliavas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

prancūzų ir anglų kalboms. Galutinį žodį šiuo klausimu buvo paprašytas tarti augščiausiasis Kanados teismas, kuris šį nutraukė dėl prasidedančių vasaros atostogų ir sprendimą žada padaryti tik rudenį. Atrodo, ši augščiausioji teisinė Kanados institucija pasisakys už abiejų kalbų lygybę Kvebeko teismuose ir parlamente. Tokiu atveju Kvebeko prancūzų kalbos įstatyme nr. 101 greičiausiai teks pakeisti tuos du paragrafus.

Kanados statistikos duomenimis, bedarbių skaičius gegužės mėnesį sumažėjo 107.000. Balandyje jų buvo 943.000, o gegužės mėnesį — 836.000. Procentiniu požiūriu konstatuojamas labai nežymus sumažėjimas nuo 7,9 iki 7,7. Lyginant su kitomis valstybėmis, nedarbo problema Kanadoje tebėra aštri. Pagal paskutinius duomenis bedarbiai Japonijoje tesudaro 2,1% darbo jėgos, V. Vokietijoje — 3,9%, Britanijoje — 5,4%, JAV — nepilnus 6%, Prancūzijoje — 6%.

Naujasis Kanados išdo min. S. Stevensas, siekdamas valdžios išlaidų sumažinimo, su stabdė valdžios tarnautojų samdymą dviejų mėnesių laikotarpyje. Šiuo žingsniu tikimasi jų skaičių apkarpyti 5.000 ir sutauptyti \$100 milijonų. Rinkiminame vajuje konservatorių partija buvo pasisakiusi už dar didesnę valdžios tarnautojų sumažinimą net 60.000. Kanada dabar jų turi 238.000 armiją. Pasak S. Stevens, pradinis tarnautojų skaičiaus apkarpymas samdymo sustabdymu neturi nieko bendro su rinkiminių įsipareigojimu. Jis bus sprendžiamas tada, kai ministrai susipažins su visomis savo institucijomis. Naujoji Kanados užsienio reikalų ministerė F. MacDonald paprašė Kanados ambasadorių Prancūzijai G. Pelletierą ir toliau eiti šias pareigas, nors jis yra buvęs premjero P. E. Trudeau ministerių kabineto nariu bei bičiuliu.

Didžiausią galvosūkį premjerui J. Clarkui sudaro rinkiminis įsipareigojimas perkelti Kanados ambasadą Izraelyje iš Tel Avivo į Jeruzalę. Dėl arabų valstybių pradėto ekonominio bei prekybinio grąsinimo susirūpino ir kaikiurių Kanados firmų vadovybės. "Westinghouse" bendrovė Hamiltone, Ont., teigia, kad ji buvo beveik pasirašiusi \$85 milijonų sutartį su Libija už šią sumą tiekti elektros generatorius. Libija dabar staiga nutraukė sutarties derybas. Telefono bendrovė "Bell Canada" taip pat nuogastauja, kad Saudi Arabija gali atšaukti \$1,5 milijono vertės sutartį, pagal kurią kanadiečiai būtų sumoderninę tos šalies telefonų sistemą. Ateityje šią sutartį buvo tikimasi praplėsti iki \$3 milijonų. Ore pakibo ir "Betchel Canada" bendrovės \$700 milijonų sutartis su Alžerija parūpinti jai įrenginius natūralių dujų sistemai. Mažesnės vertės užsakymų iš arabų valstybių turi ir daugelis kitų kanadiškų firmų. Kanados žydų organizacijos, kurioms tas neatsargus J. Clarko pažadas buvo skirtas, reikalauja jo įgyvendinimo, nepaisydamos galimo visos Kanados nukentėjimo. Joms politinis Izraelio laimėjimas yra svarbesnis už gresiančią ekonominę žalą Kanadai.

Naujasis Kanados finansų min. J. Crosbie, išrinktas Newfoundlandijoje, įvairiems šios neturtingos provincijos projektams jau paskyrė \$57 milijonus pagal dvi sutartis. Valstybės sekretorius D. MacDonaldas,

siekdamas lėšų taupymo, peržiūrėti kultūrinės ir tautinės vienybės programas, kurios pernai mokesčių mokėtojams Kanadoje kainavo \$12 milijonų. Kanados Dienai liepos 1 pernai buvo išleisti \$5 milijonai. Siemeteinei šventei šią sumą buvusi premjero P. E. Trudeau vyriausybė sumažino iki \$3,8 milijono. Dabartinis valstybės sekr. D. MacDonaldas šį tautinės šventės biudžetą patvirtino, bet gali apkarpyti lėšas kitoms programoms. Kadangi liepos 1 šiemet bus sekmdienį, prabilo ir Ontario vartotojų bei komercinių reikalų min. F. Drea. Tą dieną restoranams, barams, pobūviams su alkoholiniais gėrimais nebus taikomas sekmdienio įstatymas. Jie visi galės veikti kaip eilinę savaitės dieną.

Prekybinės Taivano atstovybės vadovas H. K. Shao Toronte pranešė, kad tautinė Kinija už šimtus milijonų dolerių nori pirkti kanadiškų gaminių. Šiuo metu jau nupirktą už \$45 milijonus 100.000 tonų kukurūzų, 54.000 sojos pupelių, 74.000 tonų kviečių. Pabrėžiama, kad Taiwanui nereikia kredito, nes turi pakankamai pinigų už pirktinius atsilyginti. H. K. Shao Albertoje nori užpirkti didelį kiekį akmens anglies ilgesnam laikotarpiui. Jis taipgi pabrėžė, kad prekybiniams ryšiams suintensyvinti Kanada turi atidaryti savo prekybos atstovybę Taiwane. Diplomatinis ryšius su tautine Kinija 1970 m. nutraukė premjero P. E. Trudeau vyriausybė, oficialiai pripažinusi komunistinės Kinijos vyriausybę. Neseniai panašiai pasielgė ir JAV, bet prez. J. Carterio vyriausybė Taiwane atidarė JAV prekybos atstovybę. H. K. Shao tikisi, kad jos pavyzdžiu paseks ir naujasis Kanados premjeras J. Clarkas.

• **NAUJAM** prenumeratoriui "Tėviškės žiburiai" — tik \$10 metams. Reguliari prenumerata — \$14.

SPORTAS**SPORTAS LIETUVOJE**

Tradicinės Pabaltijo ir Gudijos lengvosios atletikos pirmenybės įvyko centriniame Vilniaus "Žalgirio" stadione. Pirmą vietą su 409 taškais laimėjo Gudijos sportininkai. Lietuvos rinktinė su 325,5 tšk. užėmė II vietą, III palikusi Latvija (229 tšk.), IV — Estija (256,5 tšk.). Lietuvos sportininkams ypač sėkmingos buvo estafetės, apvainikuotos trim naujais rekordais. Moterų 4 x 100 m estafetėje pirmą vietą su nauju Lietuvos rekordu 3 min. 39 sek. laimėjo V. Valiūnaitė, A. Mendzorytė, T. Lazdovskaja ir A. Kasteckaja. Vyru 4 x 200 m estafetėje greičiausi buvo A. Ziuskovas, R. Aukštuolis, V. Pavilionis ir R. Vailulis. Naujasis jų rekordas — 1 min. 25,6 sek. Nors vyrų 4 x 800 m estafetėje R. Visockas, A. Laucius, A. Jackeivičius ir E. Petrikas tebuvo treči, bėgimą jie užbaigė rekordiniu Lietuvos laiku — per 7 min. 31,1 sek. Pergalės, o gal ir naujo rekordo galima buvo tikėtis ir vyrų 4 x 100 m estafetėje, bet į stadioną neatvyko šios rungties dalyvis Aleksandras Ganža. Ji teko pakeisti A. Pilibaičiui, nuvargiusiu po 400 m bėgimo su kliūtims.

Baigminės Lietuvos vandensvydžio 1979 m. pirmenybių kovos vyko Kauno "Pluošto" baseine. Pirmenybės 12-tą kartą iš eilės laimėjo Kauno "Raudonojo Spalio" įmonės komanda — A. Vasilauskas, V. Cariovas, V. Snieška, V. Alekperlis, V. Kasparaitis, Z. Urboševičius, R. Grodickis, A. Kubilius, A. Fakurdinovas ir A. Statkevičius. Ši komanda, treniruojama J. Čirūno ir A. Babavičiaus, baigminės kovose Kauno "Politechniką" įveikė 15:4, Kauno "Sviesa" — 14:3 ir Vilniaus "Delfina" — 11:7. Pirmenybėse "Raudonasis Spalis" surinko net 30 taškų. Antroji vieta teko "Delfinui" su 17 taškų, trečioji

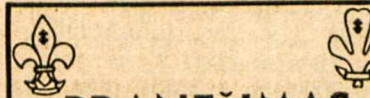
Atėitininkų žinios

Registracija Wasagos stovyklai jau yra prasidėjusi. Būtina žinoti stovyklautojų skaičius, todėl prašome užsiregistruoti iki birželio 30 d. Stovyklaujama nuo liepos 15 iki 28 d. Stovykloje daug dėmesio bus krepiama į atskirus stovyklautojus, kurie bus suskirstyti į mažas grupes. Šiais laikais jaunimui nėra lengva atskirti vertybes, kai visa aplinka yra priešinga krikščionybėi. Užtat programą sudarant ypatingas dėmesys buvo krepiamas į krikščioniškąsias vertybes. Nors stovykla yra ir poilsio laikas, tačiau ateitininkų stovykloje daug dėmesio skiriama jaunimo auklėjimui. Tai daroma ne paskaitų, bet pasikalbėjimų forma, kaip galima daugiau įtraukiant pačius stovyklautojus. Stovyklaujančių amžius — 7 — 18 m. Registracijos blankai gaunami Priskėlimo parapijos raštineje ir pas dr. O. Gustainienę, kuri teikia visas informacijas stovyklos reikalais.

Laukiame stovyklautojų iš Hamiltono, Londono, Windsor, iš mažesnių lietuviškų kolonijų ir taip pat iš J. A. V.

Skaitytojų veikla

- Mindaugo dr. vės išskyla — birželio 23-24 d. d. Skaityti renkasi prie būklo šeštadienį, 8 v. r.
- Skaityti vyčiai išskyla birželio 23-24 d. d. Romuvoje. Kviečiami visi.
- "Rambyno" tunto draugininkų ir adjutantų posėdis — birželio 25 d., 7.30 v. v., skaitytojų būkle. Dalyvauja visi uniformuoti.
- XVII Romuvos stovykla, šiais metais minint Vilniaus un-to 400 m. sukaktį, rengėjų nutarimu pavadinta Vilniaus vardu ir priimtas stovyklos šūkis: "Vilniaus" moksas, skaityti — mūsų šūkis Lietuva".
- Svarbus "Vilniaus" stovyklos vadovybės posėdis su stovyklautojų tėvais šaukiamas birželio 26 d., 7.30 v. v., L. Namų Gedimino mėnėje. Kviečiami nors vienas iš šeimos dalyvauti. Po pranešimų — diskusijos ir vaišės.
- L. S. Fondo bendrašaukio 10 nr. pateikiama diagraminė aukų rinkimo statistika. Pirmąją Worcesteris ir Klevelandas. 1978 m. palūkanos siekė \$2,253 sumą. Valdybos nutarimu paremtos vadovų mokyklos, Europos ir P. Amerikos rajonai, "Skaitytojų Aidas". Č. S.

**PRANEŠIMAS
apie šių metų
ROMUVOS
STOVYKLĄ**

įvyks 1979 m. birželio 26,

antradienį, 7.30 v.v.,

Toronto Lietuvių Namuose,

Gedimino pilies mėnėje

PROGRAMA:

1. tėvų priėmimas
2. supažindinimas su stovyklos tvarka, programa, vadovybe, registracija;
3. kavutė.

Kviečiame visus stovyklautojus ir tėvus.

Toronto ir Hamiltono
skaitytojų tuntai

TRADE WINDS MOTEL
10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490
Savininkė ROTA KRIAUCIONAITĖ,
Kanados lietuvių, kviečia tautiečius atsilankyti.
Motelis gražiai įrengtas, vėsiami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baselis, vieta "barbecue", baltos smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

AL GARBENS
REAL ESTATE LTD.
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

DVBUTIS (DUPLEX). Trečias butas, pusė, Lakeshore rajone; iš viso 13 kambarių; platus ir gilus sklypas; įmokėti apie \$20.000; viena skola.

MARGARETTA G-VE. 9 kambariai, arti Bloor gatvės, atskiras namas su privačiu įvažiavimu, sumodernintas; atvira skola; įmokėti apie \$15.000.

INDIAN RD.-BLOOR, dvibutis (duplex), 11 kambarių sumodernintas, vandeniu šildomas; 3 garažai, arti Lietuvių Namų; įmokėti apie \$30.000; lieka viena skola.

JANE-BLOOR, atskiras, per 2 aukštus. Vidus moderniai atremontuotas; yra maudykla, 3 prausyklos; vandeniu šildomas; pirtis (saula); pilnai užbaigtas rūšys. Kaina — \$105.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
10% už 1 m. term. indėlius	10½% už asm. paskolas
9¼% už 3 m. term. indėlius	
9¼% už pensijų ir namų planą	
9¼% speciali taup. sąsk.	10¼% už mortgičius
8¼% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 22 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburg, Floridoje

ANGELE E. KARNIENE Broker • Realtor
Notary Public

Rezidencijos • moteliai • sklypai
Daugiabutiai (kondominijai)
Nuomojama patarnavimas

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706
Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbals

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER / photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5 769 4488

Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų
fotografinių darbų

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai, taisymai. Parduodu vartotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

KLAIDINANTI PRIELAIDA
K. Radvila savo rašiny "Dviem opiais klausimais" ("L. Lietuva" 1979. IV. 19) paskelbė apie mane ir mano straipsnį "Ne rankas, bet galvas augstyn" ("T. Žiburiai", 1979. IV. 5) gana nekuklią prielaidą, kuri, be abejonės, bus suklaidinusi nevieną skaitytoją.

Jis rašo: "Menamų žudikų (žydų šaudytojų, A.K.) medžioklė prasidėjo tuoj pat, žlugus vokiečių nacių galybei... Į šią naikintojų medžioklę yra įsijungę ir lietuviai kaip individai ir organizuotai... Paskutinis įsijungęs tūlas A. Kalnins su savo straipsniu "Ne rankas, bet galvas augstyn". Ponas Kalnins siūlo ankietinės sistemos būdu surinkti visus menamus žudikus, tuomi būtų nušiuostyta lietuvių tautai tepama dėmė."

Aš niekad, niekur ir iš nieko negirdėjau, kad lietuviai individualiai ir netgi organizuotai dalyvautų žydų žudikų medžioklėje. Bent jau Kana-doje tokių užmojų tikrai nebuvo. Nors Amerikoje nemaža lietuvių prieš vienas kitą galanda kirvis, bet sunku tikėti, kad jie šiuo klausimu būtų "taip toli pažengę".

Kaip tad K. Radvila galėjo mane į tokia gaudynių akciją įjungti? Aš juk apie ją savo straipsnyje nesu nė užsiminęs! Mano straipsnio tikslas buvo paraginti mūsų baigiančią išmirti kartą rinkti ir užrašyti įvykius iš žydų tragedijos Lietuvoje, siekiant atremti sunkius žydų kaltinimus mūsų tautai. Trumpai net nurodžiau, kokia medžiaga turėtų būti

renkama. Iš to jokiu būdu negalima spręsti, jog tai yra kažkoks ankietinis būdas surinkti žydų žudikus ir tik tuo nušiuostyti žydų tepamą lietuvių tautai dėmę. Ne, tokiu būdu mes tą dėmę tik padidintume.

K. Radvila mano, kad mūsų jėgas reikia skirti tautos laisvei iškovoti. Tai tiesa. Bet atsimeitina, kad šalia laisvės tautai yra labai svarbi ir jos garbė. Tautai, kurios garbė kitų akys yra suniekinta, sunkiau yra ir laisvę atgauti.

A. Kalnins

TAIP AUKLEJA VAIKUS

Iš paverptos Lietuvos gavau eilėraščių, kurių turi išmokyti vaikai mokyklose. Juo siekiama įdiegti vaikams meilę "didžiojo Lenino šaliai" — Sov. Sąjungai.

Mylėk! partiją, vaikute,
Kaip savo motiną myli.
Tave lyg pumpurą gležnutį
Išsaugos Lenino šalis.

Tave nuo priešo ji apgynė
Ranka galinga ir tvirta.
Visa tėvynė lenininė —
Jos darbo rankų sukurta.

Ir tu gali kuo nori būti
Tik didžiojo Lenino šaly.
Mylėk! partiją, vaikute,
Kaip savo motiną myli.

Sault Ste. Marie

(Atkelta iš 4-to psl.)

Prieš atvykdamas į mūsų miestą, Antanas buvo aktyvus Hamiltono klubo "Giedraitis" narys. Dabar jis priklauso Sault Ste. Marie Medžio-tojų ir Žūklautojų Klubui "Briedis". Šio mėnesio pabaigoje jis ruošiasi dalyvauti kaip Ontario atstovas Kanados varžybose Vankuveryje. Lin-kime Antanui daug sėkmės. V. S.

PASIKEITE KLUBO VALDYBA. Medžio-tojų ir Žūklautojų Klubas "Briedis" š.m. gegužės 6 d. metinė-mis susirinkime išrinko naują valdy-bą: pirm. Vladas Mockus, sekr. Hen-rikas Matijošaitis, ižd. Vyta. Skaržin-skas, šaudymo-žvejybos vadovas Jo-nas Riauka, parengimų — Regina Galiniene ir Aukst. Kantautienė. Lin-kime valdybai sėkmės ir pasistengti jau pradėjus liestį "Briedį" atga-nyti.

RUOSIAMA GEGUŽINĖ. Liepos 1 d. V. A. Skaržinskas ūkyje prie "Root River" klubo valdyba ruošia pirmąją šiu metų gegužinę. Veiks bufetas su įvairiais gėrimais. Visi atvykę bus gerai pavalinti. Valdyba

● Sv. Raštas yra šio pasaulio — kalėjimo langas, pro kurį galime ma-tyti amžinybę (T. Dwight).

Lietuvių Fondo parama veiklai

Kanados Lietuvių Fondo
1978 m. pelnas paskirstytas
tarybos posėdyje
1979 m. birželio 2 d.

1. IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui	\$3000
2. Vasario 16 gimnazijai	1000
3. Toronto Lietuvių Pensininkų Klubui	100
4. Montrealio Lietuvių stovyklavietei	400
5. "Tėviškės Žiburiams" — savaitraščiui	300
6. "Ar kalbėtis lietuviškai" vadovėlio išleidimui	200
7. Montrealio Jaunimo Ansambliui "Gintaras"	200
8. Priskeliamo Parapijos Sporto Klubui "Aušra"	200
9. Toronto Liet. Tautinių Šokių Grupei "Atžalynas"	200
10. A. Kantauto bibliografijos išleidimui (II dalis)	3000
11. "Lietuviai Argentinoje" III dalies išleidimui	200
12. Hamiltono Liet. Dramos Grupei "Aukuras"	100
13. Ateitininkų tėvų komitetui	100
14. Lietuvių skaitytojų stovyklavietei "Romuva"	200
15. "Nepriklausomai Lietuvai" — savaitraščiui	300
16. LŠST Vilniaus rinkinei	100
17. Montrealio Lietuvių Sporto Klubui "Tauras"	200
18. Montrealio skautų tautai "Neringa"	100
19. Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugijai	100
20. Londono ansambliui "Baltija"	100
21. Dainos vienetei "Volungė"	100
22. Tautos Fondui	200
23. Vienetei "Vasaros garšai"	100
24. "Speak Up" — anglų kalba laikraščiu	200
25. Pasaulio Liet. Jaunimo Sąjungos Ryšių Centrai	200
26. Hamiltono mergaičių chorui "Aidas"	200
27. Hamiltono Liet. Sporto Klubui "Kovas"	200
28. Vasario 16 Gimnazijai Remti Komitetui	1000
29. Lietuvių Sporto Klubui	200
30. Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikoms Leisti S-gal	400
31. KLB kultūros komisijai	300
32. KLB švietimo komisijai	1100

KL Fondo tarybos nutarimu prašoma visas pašalpas gavusias orga-nizacijas pateikti išsamų pašalpų pa-naudojimą. Visa tai gali atsiliepti kitų metų pašalpas skirstant.

KLF VALDYBA

Šypsenos

Raudonasis teisingumas

Viename raudonosios Kinijos kalėjime kalbasi du kaliniai:

— Už ką čia patekai?
— Buvau komūnos virtuvės virėju "Raudonosios žvaigždės" komūnoje ir patekau, nes darbininkams blogą valgį gaminau. O pats už ką?

— Aš irgi iš tos pačios "Rau-donosios žvaigždės". Buvau nu-teistas už tai, kad blogu valgį nusiskundžiau. Parinko Pr. Alš.

Dar yra vietų šiose ekskursijose i EUROPA ir VILNIŲ:

liepos 19 —	Vilnius, Roma
rugpjūčio 2	
rugpjūčio 9 — 28	Vilnius, Atėnai, Roma
rugpjūčio 16 — 30	Vilnius, Roma
rugsėjo 6 — 20	Vilnius, Roma
rugsėjo 20 — 28	Vilnius
spalio 4 — 12	Vilnius
lapkričio 1 — 9	Vilnius

Smulkesnį informaciją teirautis:

V. BAČENAS

telefonas 533-3531

ALL SEASONS TRAVEL

1551 BLOOR STREET WEST, TORONTO M6P 1A5

Lietuvių surengtoje baltiečių demonstracijoje Klevelande dalyvavo per 300 asmenų. Jie protestavo prieš naująjį sovietų pilietybės įstatymą ir reikalavo laisvės sumintiesiems kovotojams

Nuotr. Teklės

Mūsų kaliniai

Kanadoje ką tik gautas naujasis "LKB Kronikos" 37 numeris pateikia žinias apie tautiečius, kalinamus sovietiniuose kalėjimuose bei lageriuose

Cistopolis. Lietuviškosios Her-sinkio grupės narys VIKTORAS PETKUS iš Vladimiro kalėjimo perkeltas į Cistopolio kalėjimą. Vladimiro kalėjimas, ruošiantis 1980 m. olimpiadai, buvo panaikintas ir perkeltas į sunkiai pa-siekiamą Cistopolį.

Dabartinis VIKTORO PET-KAUS adresas:
422950 Tatarskaja ASSR
Cistopol, Uė 148 st. 4.

Uljanovskas. 1979 m. sausio 20 d. ONA PRANSKŪNAITE baigė atlikti bausmę už "LKB Kronikos" dauginimą bei plati-nimą ir išleista į laisvę. Tą pa-čią dieną vakare lėktuvu ji su-grįžo į Kauną. Kauniečiai PRANSKŪNAITE aerodrome sutiko su gėlėmis; keliose vie-tose buvo suorganizuoti iškil-mingi sutikimai. Ona PRANS-KŪNAITE sugrįžo išvargusi, bet su labai gera nuotaika.

Potma. Rašo tautos kankinys P. PAULAITIS.

Aš vis iriuosi pirmyn. Jau peržengiau 32 metus, beliko dar treji su priedu. Aš ramiu žvilgsniu žiūriu į ateitį, kuri bus gera, jeigu ir ne man, tai mano Tėvynei, mano tėvynai-niams tikrai. Tačiau visuomet ir visur — fiat voluntas Tua!

Man belieka visiems tėvynai-niams padėti ir dar karščiau Jus visus pamilti ir aukotis iš bendrą, teisėtą visų laisvės rei-ka. Kiekvienas iš už spygliuo-tų vielų mane pasiekia gerų Brolių ir Sesių nuoširdus žodis man lyg balzamas: užtemdo vi-sus trūkumus, sušvelnina kiek-vieno dyglio, kurių čia taip gausu, sukelia skausmą ir, ro-dos, esi lydimas mylimų šir-džių, netaip žiaurus tas okupa-

cijos jungas, kurį metų metais tenka vilkti šalia gyvenimo. Bet kaip padėkoti toms mylimoms širdims, kurios mane prisimen-a, kurios man nors retkarčiais parašo? Juk mano galimybės — tai paukščio nukirptais spar-nais...

Sveikata. Negalvimų, atrodo, niekam netrūksta. Pasikėsinu-ji į sveikatą neišvengiu, ypač žiemos metu. Tai visokie gripai, artritai, reumatizmai ir pana-šūs negalavimai. Bet kol kas tai nereikšmingos smulkmenos, į kurias neverta per daug kreipti dėmesio: užsina, praeina ir vis-kas savo vietoje. O galvoti ir rūpintis yra apie daug ką svar-besnio. Aš nebežinau ir kaip be-sidžiaugti Maironiu:

— Dabar ne mirties, aš gyvatos prašau:

Aš noriu gyventi, karliauti!
Man suteikė jėgas Augščiau-sias,
žinau,
Ne ašaroms veldą beplauti...

Už viską — Deo gratias! Ir visame kame — fiat voluntas Tua!

PETRAS PAULAITIS yra vie-na tauriausių lietuvių asmeny-bių. Rusai Sacharovo vardo tri-bunole Kopenhagoje tvirtino, kad PAULAITIS — moralinio tyrumo pavyzdys.

Kronika prašo brolius išievi-joje nuolat ir nuolat minėti il-gamečio tautos kankinio PET-RO PAULAIČIO pavarde. Rei-ka laukime greičiau išleisti jį į laisvę!

PETRO PAULAIČIO adresas:
Mordovskaja ASSR
stancija Potma,
p/o Lesnoj 385/19-3

Potma. 1978 m. spalio 20 d. ELENA LAPIENIENE aplankė savo vyrą VLADĄ LAPIENĮ, tebekalinį 19-jame Mordovijos lageryje (kartu su Petru PAU-LAIČIU). Prieš ir po pasimatymo LAPIENIENE buvo kuo kruopščiausiai iškirsta. Čekistė MASA išrengė ją iki nuogumo, išdraskė kasas, sukinėjo, lanks-tė, apžiūrėjo net kojų padus, ar ten kartais neprilipdytas koks "antitarybinis popierėlis". Tie-siog sunku suprasti, kad valsty-bė taip gali drebtį prieš tiesos žodį, užrašytą ant popieriaus skiautės. LAPIENIENEI nebu-vo leista įduoti vyruui siuntinio, nors kalnys, atlikęs pusę skir-tos bausmės, turi teisę siuntinį gauti.

VLADAS LAPIENIS rašo iš lagerio:

"Pakol pareinu po pietų iš valgyklos iki gyvenamos patal-pos, kartais suvalgau net visą riekę duonos..."

Priverstinis darbas, alkis, nuo-latiniai pažeminimai ir bausmės — tai sovietinių lageryų kasdie-nybė.

VLADO LAPIENIO teismo metų KGB nerėjo jo žmoną Elena panaudoti liudininke prieš savo vyrą, tačiau ši išpo-škino, kad saugumiečiai kratos metų elgiasi grubiai ir paėmė daug religinės literatūros. Ne- (Nukelta į 10-tą psl.)

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

DIENRASTIS "DRAUGAS", jau ir šlaip žymus lietuvių spaudos istori-joje ir gyvenime, surengė retos ko-kybės koncertą savo 70 gyvavimo metų sukakties proga. Augštesnio-sios Marijos mokyklos teatre gegu-žės 20 d. beveik tūkstantis žiūrovų negalėjo paleisti programos atlikė-jų — sol. Arnoldo Vokietičio, sol. Ginos Capkauskienės, pianistų Rai-mondos Apeikytės ir Andriaus Kup-revičiaus. Programa buvo sumaniai supinta iš dainininkų, pianino solo, duetų ir kitų kombinacijų iš klasiki-nių ir lietuvių kompozitorių kūrinių. Įvadus ir kūrinius pritaikytas pa-stabas paruošė žvilė Nungaudaitė.

Čikagos burmistrė Jane Byrne at-siuntė sveikinimą, pats "Draugas" išleido stambių sukaktuvinių leidinį. Marija Remienė su talkininkėmis po koncerto surengė vakarienę, kurios metu kalbėjo "Draugo" administra-torius kun. P. Činikas, leidėjų Tėvų marijonų provincijolas kun. Juozas Dambrauskas. Ypač jautriai kalbėjo Čikagos marijonų vyresnysis kun. dr. Viktoras Rimšelis.

Senosios lietuvių imigracijos įsteig-tos parapiljos, spauda, klubai, drau-gijos ne visiems pokariniams atei-viams tiko. Daug kur naujieji kūrė atskiras įstaigas, organizacijas ly-giaagrečiai su esamomis. "Draugas" buvo išimtis, nes tuometiniai ata-kingieji asmenys priėmė širdin ten dirbančių ar spauda susirūpinusių "dypukų" patarimą atsinaujinti ir, išlaikant senuosius skaitytojus, ver-tis į kaskart vis gausiau iš Vokietijos ir kitur atvykstančius. Vos iš laivo išlipusius ir butą suradusius tremtinis už kelių dienų pagal BALFO adresus pasitikdavo kasdie-ninis svečias "Draugas", kurį netrū-kus ir užsiskaidavo.

LIETUVIŲ FONDAS gegužės 5 d. suvažiavime tarybos išrinko treč-dalį narių, kaip statutas numato: dr. Antaną Razmą, Vytautą Kutkų, dr. Gedimį Baluką, Dainą Kojelę, dr. Joną Valaitį, dr. Joną Rakauską. 160 dalyvių turėjo apie 4000 balsų, o pats Fondas turi, kaip pra-nėš valdybos pirm. dr. G. Balukas, beveik 1,500 narių, sudėjusių kone 1,6 milijono dol. Per Fondo gyva-vimo laiką išdalyta apie pusę miljo-nu dolerių lietuviškoms reikálams — 30% švietimui, 30% kultūrai, 25% specialioms projektams ir 15% stipendijoms. Per paskutiniuosius metus gauta \$106,000 įnašų. Vien metinis pokylis viešbutyje, šventi-niai atsiliepiant į LF sveikinimus ir šis suvažiavimas su vakariene sutel-čia apie 20,000. Fondas vis pabrė-žia, jog svarbu sudaryti teisiškai tikslus testamentus, kad palikimas nenukeltų svetimųjų rankoms. Suvažiavimas baigėsi vakariene ir, palydint Dariui Lapinskui pianinu, Margaritos ir Vaclo Momkų daino-mis.

SAULIŲ SAJUNGA laisvajame pa-saulyje turi 35 kuopas ir apie 3,000 narių. Gegužės 19 d. suvažiavime su vėlavimais dalyvavo 15 kuopų ape-lgose ir pasitarimuose šaulių namu-se Dabartinis sąjungos pirm. K. Miklovaitis buvo perrinktas dar tre-jų metų laikotarpiui. Nekalto Prasi-dėjimo šventovėje kun. Fabijonas Kirelis atnašavo Mišias, o Sąjungos kapellonas kun. Jonas Borevičius, SJ, pasakė pamokslą. Visuomenės dėsens patraukė gegužės 20 d. Sv. Kazimiero kapinėse atidengtas pa-minklas Romui Kalantai: pusmėnu-lyje stovi penki kryžiai; iš augščiau-sios dalies kyla liepsnos. Paminklą statė skulpt. R. Mozoliauskas, pa-šventino vysk. V. Brizgys. Romo Ka-lantos paminklas pastatytas netoli pagrindinės koplyčios, aiškiai mato-moje vietoje, šaulių pastangomis.

PROF. STEPONAS KAIRYS, Lie-tuvos nepriklausomybės akt signa-taras, ir Kipras Bielinis buvo prisimi-ninti bei pagerbti akademijoje gegu-žės 17 d. ir jų paminklų atidengi-mu Tautinės kapinės gegužės 27 d. Minėjime soc. demokratų vardu kalbėjo M. Pranevičius, Tautos Fon-do pirm. Jurgis Valaitis, apie K. Bielinį — Pijus Venclova. Laima La-pinskienė skaitė jų raštus ir Dariaus Lapinsko lydimu dainavo. Dr. K. Pemkus paruošė jų raštų ir nuotrau-kų parodėlę. St. Kairio antkapį pro-jektavo archit. Albertas Kerelis ir inž. Bronius Masliukas, K. Bielinio — archit. Jonas Kova. Kapinėse kalbė-

jo St. Lozoraitis, Jn., dr. Jonas Va-laitis, gen. konsulė Juzė Daužvar-dienė, VLiko, ALTos ir kiti atstovai.

ABITURIENTŲ BALIUS — tai vienas maloniausių renginių Čika-goje, kurį kasmet ruošia Lietuvių Moterų Federacijos Čikagos klubas. Gegužės 20 d. restorane pirm. M. Marcinkienė su parengimu vadovė J. Kerellienė ir motinų komiteto pirm. S. Bacevičienė priėmė keliis šimtus giminių, draugų ir 50 gimnazijas ba-giančių lietuvių, kuriuos sveikino PLB pirm. Vytautas Kamantas, prieš metus pradėjęs universitetė studi-juoti Arūnas Pemkus. Abiturientų vardu kalbėjo Svajonė Kerelytė. Me-ninė programa teko L. Valcekauskai-tel, o visi dalyviai su nosinaitėmis laukė "Vyčio" orkestro grojamo pir-mojo šoki, kurio metu abiturientės išleina šokti su tėvais, o abiturientai su motinomis. Likusieji prie valin-gų stalų giminės, seneliai ir močiutės stebisi, kaip greitai tie vaikai iš-auga. Tai gražus visuomeninio ir sei-myninio pasididžiavimo bei džiaug-smo vakaras.

POEZIJOS DIENOS Čikagoje ge-gužės 25 ir 26 poeto Kazio Bradūno iniciatyva šiais metais buvo skirtos visų pirmą gyveniesiems šiame mieste gyvenantiems lietuviams poetams. Jaunimo Centro vardu rengiamų va-karų įžangoje K. Bradūnas aiškino, kad poezija yra daug dvasių lietuvių tautai ir kad šios rūšies kūryba iš-ryškina lietuvių tautos istoriją net labiau, negu archeologinės iškas-nos; poezija lietuviams tiek būdinga, kad lietuvių tauta gimė dainuodama, o jeigu kada mirs — irgi dainuoda-ma. Aštuoni poetai skaitė savo eiles, o jaunimo žodis teko Vilniaus universiteto pogrindžio studentams poetams iš leidinio "Alma Mater".

Nijolė Jankutė-Užabalienė yra ne-tik vaikų literatūros ir novelių au-torė, bet ir poetė. Ji skaitė miesto ir gamtos spūdžius: "Vasaros trijulė", "Mėnėsiena", "Nefertite", "Rudens trijulė" ir kitus kiek melancholiškus eilėraščius. J. Alšio ir B. Bradūno bendramišis Alfonsas Tyruolis deklamuavo "Pavasario saulei", "Trip-tiką" (prieš 50 m. parašytas eilė-raštis ir dabar atnaujintas), seneliu-tės prisiminimo eilėraštį "Vardas", prieš 25 m. rašytą "Jūros pasaką", užsakyta eilėraštį "Nemunas" ir iš-traukas apie įjymiuosius Vilniaus akademijos žmones "Vivat Aca-de-mia".

Aloyzas Baronas įnešė humoro ir satyros kūrinius "Rožė", "Aguona", "Neišieki, neišieki tų šio baro", mūsų aktualijas "Poetai ir dabartis", "Ba-bello bokšto statyba", "Visi valkai tal darykit, kaip tėvelis daro" (aiš-ku, kai negerai daro). Priešpaskuti-nis panašaus žanro poeziją skaitė Rimas Vėžys: "Nedediktuotos eilės", "Minčių darželyje", "Menas zoologi-jos sode", "Trogloditų renesansas".

Daiva Markulytė skaitė Vilniaus universiteto studentų poeziją. Tur-būt virpėjo nevieno širdyje gabali skaitomi žodžiai: "Lietuva ant kry-žiaus", "Pašauk į laisvę mūsų vardu", "Tiek amžių melui lenkt neprates", "Iš didiosios raidės aš tavo vardą krauju širdyje įrašau". Antroje da-lyje šį jaunimui skirtą dailis papil-dyta dar "Motinos malda", "Prisi-keikime", "Raugės" ir kita kūryba.

Grazina Tulauskaitė-Babrauskienė skaitė iš savo kūrinių "Vilnius", "Juoda katė", "Praklymas dangul", "Vandens lelija", "Lūdesio lašai", "Vienatvės taku", Julija Svabaltė-Gylienė deklamuavo savo kūrybą iš "Aušros Vartų" ciklo ir eilėraščius "Motule", "Dialogas su mirtimi", "Po saulės suteimų" ir kitus. "Šimta-metės žiemos užrašai" — tai Lūnės Sutemos skaitytą kūrybą. Paskutiny-sis skaitė Kazys Bradūnas iš 16 ei-lėraščių ciklo "Užgelgo prie Vil-niaus viešklio", kur praeina istori-jos veikėjai, kūrėjai, įjymieji žmo-nės ("vaikščioja istorija aplinkui") Vilniaus apylinkėse), suklūlėli, Ado-mas Mickevičius, Napoleonas ir kiti.

Pirmoji diena baigėsi Ballo Gai-džiūno Vokietijos tremtinių stovyk-lose padarytu filmu apie lietuvių rašytojus. Tai vertinga ir unikali istorinė medžiaga. Antroji diena te-ko iš Baltimorės atvykusiam akto-riui Juozui Palubinskiui, kuris dekla-mavo poetus nuo Maironio ligi šių dienų, o sol. Elena Blandytė su akompanatorium Aloyzu Jurgučiu atliko muzikinę programą.

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

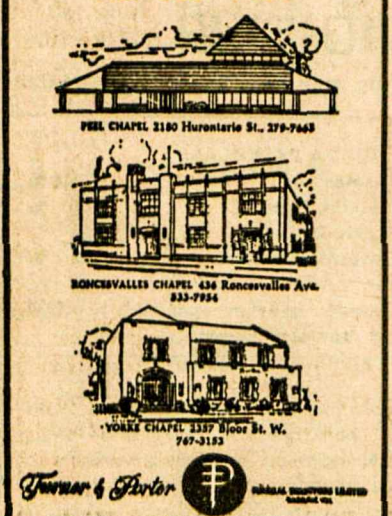
INSURANCE * Namų • Gyvybės
* Automobilinį
* Komerčiniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Old Mill Tailors
Vyriškų ir moteriškų drabužių
siuvėjas
7 Riverview Gardens RUDI H. SCHNEIDER
(Bloor ir Jane)
Toronto, Ont. M6S 4E4 Telefonas 769-9535

13 dienų su giminėm!

Organizuojamos dvi puikios ekskursijos:
VILNIUS-Ryga liepos 16 — liepos 30 d.
VILNIUS-Minskas rugpjūčio 20 — rugsėjo 3 d.
Kellonės ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, ypač keliaujantiems pirmą kartą.

Skambinti tel. 537-3060 • 532-8772
2385 Dundas St. W., Toronto Telefonas 537-2165
Vietų skaičius ribotas. Skubėkite užsisakyti.
SIMON'S, HARMONY TRAVEL SERVICE

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO
• NAMAI • Stayner, Springhurst,
• VASARNAMIAI • Wasaga, Collingwood
• ŪKIAI • (705) 445-8819
atstovas MARIO TURCO
ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Prilimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta
482 Roncesvalles Ave., Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių
reikalais betkur
pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Šį sekmadienį — Šv. Jono Krikštytojo šventė susijusi su šios parapijos praeitimi. Šiuo vardu pavadintos Šv. Jono lietuvių kapinės. — Joninių proga yra rengiama jaunų parapijos šeimų su vaikais iki 10 metų amžiaus iškyla į Albion kalnus. Ekskursijos vadovas — R. Gaižutis (tel. 279-3517). Vaikų žaidimams bei kitoms pramogoms yra pakviesti specialūs vadovai.

— Dėkojame Toronto Lietuvių Vyrų Choriui „Aras“ ir jo vadovui sol. V. Verikaitis, praėjusią savaitę birželio 17 d., 11 v. pamaldų metu šios parapijos šventovėje. — Praėjusią savaitę Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidoti: a. a. Jonas Sileikis, 78 m., ir a. a. Vladas Antanaitis, 65 m.

— Praėjusią savaitę par. klebonijoje įvyko Anapilio tarybos posėdis. Tarybą sudaro pirmininkai ir jų atstovai visų Anapilio organizacijų ar būrelių. Nutarta tarybos vardu rengti N. Metų sutikimą. Kat. moterų draugija lapkričio 17 d. yra iškviesti Montrealel jaunimo ansamblių „Gintaras“ draugijos sukakties iškilmei.

— Praėjusį sekmadienį pradėtos pamaldos Wasagoje. Nuo šio sekmadienio pamaldos bus 10 ir 11 v. r.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v. r., už a. a. Kostą Orentą, 11 v. — už a. a. St. Grigaitienę ir a. a. Joną Beržinską; Wasagoje — 10 v. r. už O. Jonaitienės tėvelius ir visus mirusių gimines, 11 v. — už a. a. Antaną Vasiliauską (užpr. brolis Jonas).

— Susituokė Richard J. Leblanc ir Zuzana Rožaitytė; Paul P. Lombardi ir Irena A. Batarlaitė. — Šį šeštadienį tuokiasi: Jonas Novogrodskis ir Ramutė Jurgaitė. — Praėjusį sekmadienį 11 v. Mišias atšaukė svečias kun. L. Musteikis, klebonaujantis Nebraskoje, JAV.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Šį sekmadienį, birželio 24, pradėdant 11 v. r. pamaldomis, bus parapijos metinė iškyla Humber Trails Parke, 25 mylios nuo Nobleton, Ont. miestelio, tarp 27 ir 400 kello, į pietus nuo Kingside Rd. Po pamaldų bendri pietūs, moterų draugijos loterija, žaidimai vaikams ir t. toliau.

— Parapijos tarybos pritarimu, lietuvių pamaldos nuo liepos iki rugsėjo mėn. prasidės 9.45 v. r. Pirmame tarybos posėdyje rugsėjo mėnesį šis klausimas bus iš naujo svarstomas.

— Prieš išvykdamį atostogų, malonėkite atsiusti savaitinę auką parapijai šiuo adresu: Redeemer Lutheran Church (Lithuanian), 1691 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1B1. Didžiausias parapijos turas — jos ištikimi nariai.

Lietuvių Namų žinios

— LN priežiūros darbai reikalingi tarnautojams. Suinteresuoti asmenys prašomi kreiptis į LN vedėjo raštine.

— Birželio 24, sekmadienį, yra Joninių šventė. Lietuvių Namai sveikina visus-visas Jonus ir Jones. Kviečiame šio sekmadienio popietę kartu su savo draugais bei artimaisiais praleisti LN.

— LN bibliotekos vedėjas p. Katedra praneša, kad biblioteka bus uždaryta nuo liepos 1 iki rugsėjo 1 d.

— Organizuojamas orkestras. Pasitarimui buvo susirinkę keletas asmenų ir atrodė, kad bus galima orkestrą sudaryti. Dar reikėtų mokančių groti trompete ir akordeonu. Norintieji orkestru dalyvaui prašomi skambinti A. Pralgiui tel. 635-6822 arba į LN tel. 532-3311.

— Pr. sekmadienį LN popietėje dalyvavo 150 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Juozas ir Ona Kukanauzai iš Venecuelos, Juozas ir Albina Balazarai iš Windsor, Jonas Viscius iš Čikagos.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražiomis sukusenomis: specialistė pusmetinių (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

Lietuviška gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKVICIENE. Ivaizdusis progoms skambinti į „Petals Florist“ tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinė gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Balai, vestuvės, sužadėtuvių, parenkiamose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. r. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Parapijos choras, kuriam vadovauja sol. V. Verikaitis, praėjusią savaitę, užbaigiant darbo sezoną, turėjo jaukų pobūvį Parodų salėje. Dalyvavo per 70 asmenų, kurių tarpe — buvę chorvedžiai kun. B. Jurksas ir muz. E. Krikščiusnas. — Pradedant pirmuoju liepos sekmadieniu, vakarinės sekmadienio Mišios bus 8.30 v. v. vietoj 7 v. v. Tokia tvarka Mišios bus laikomos iki rugsėjo mėn.

— Pradedant pirmuoju liepos sekmadieniu, Mišios Wasagos stovyklavietėje bus laikomos kas sekmadienį 11 v. r.

— A. a. Jonas Sileikis, 78 m., iš mūsų šventovės palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse. Paliko brolį Edvardą Toronte ir dvi seseris Lietuvoje.

— Naujam pianinui pirkti aukėjo J. A. Matulionis \$25.

— „ShareLife“ vyskupijos labdaros darbams mūsų parapijoje surinkta \$2,640.

— Parapijos biblioteka ir parapijos knygų kioskas vasaros metu neveiks.

— Wasagos stovyklavietėje praėjusią savaitę darbu prisidėjo: A. Vaitkevičienė, B. Darnilavičienė, Pr. Skrupskas, R. Michaluskas, A. Arlauskas, P. Arlauskas, V. Bubelis ir A. Dūda, Vadovas — B. Genčius.

— Registracija į Aušros ir ateitinių stovyklų Wasagoje galima atlikti klebonijoje. Aušros stovykla bus nuo liepos 1 iki 14, ateitinių — nuo liepos 15 iki 28.

— Pakrikštytas Jonathan Jean-Robert, Robert ir Dalios (Mockutės) Gagne sūnus.

— Jaunimo choro nariai ir Mišių patarnautojai praėjusį sekmadienį turėjo ekskursiją į Niagara Falls. Lydėjo choro vedėjas E. Krikščiusnas ir kun. A. Prakapas, OFM.

— Mišios šeštadienį 8 v. už Stasį ir Marijoną Aleksiusus, užpr. V. Urbonas, 8.30 už Oną Ališauskienę, užpr. J. Ališauskas, 9 v. už Stasį Jonaitį, užpr. J. Jonaitienė, 9.20 už Antaną ir Moniką, užpr. A. Donauskienę, 10 v. už Gedimina Kazlauską, užpr. U. Kazlauskienę; sekmadienį 8 v. už Joną Navaką, užpr. M. Z. Romeikos, 9 v. už Elžbietą Simkinę, užpr. S. Bubelienę, 10 v. už Magdalėną Griceienę, užpr. P. Barakauskienę, 11.30 už parapiją, 7 v. už Joną Grikinį, užpr. J. A. Sulcį.

Toronto Lietuvių Vyrų Choras „Aras“, vadovaujamas V. Verikaitio, koncertuoja ne tik salėse įvairių iškilmių progomis, bet ir neatsisako pagiedoti pamaldose. Jau yra giedoję Prisikėlimo šventovėje, o birželio 17 d. giedoją Lietuvos Kaninių šventovėje. Čia choro giedojimas, vargonais palydimas muz. J. Govėdo, labai gražiai skambėjo.

Toronto universiteto studentų laikraštis „Cupidor“ (atsiųsioje iškarpoje data nepažymėta) išspausdino Julijos Griceytės straipsnį skyriuje „World Affairs“ apie žmogaus teisių pažeidimus Sov. Sąjungoje. Jame autorė pasakoja apie Simo Kudirkos atvejį, Viktorą Petkų ir skatina daryti spaudimą į politikus, reikalauti žmogaus teisių gerbimo. „Savo tylėjimu ir mes daromės kalti dėl anų baisių nusikaltimų žmonijai.“

Atitaisymas. „T2“ 24 nr., 8 psl. po nuotrauką pateko ne tas įrašas. Turėjo būti: IV PLJK ruošos komiteto nariai, iš kairės: Vingaudas Damijonaitis, Marytė Smilienė, Rainis Valiūnas ir Vincas Bartusevičius. Antroje eilėje iš kairės: Antanas Slugždinis, Algis Stankus-Saulaitis.

LAIMINGO VEDYBINIO GYVENIMO siekliai čikagietis norėtų susipažinti su apie 45 m. amžiaus nedivorcuota, dvasiškai kultūringa moterimi. Susirašinėjimas bus laikomas paslaptyste. Laikšius su fotografija siųsti „T2“ administracijai, pažymint — „Čikagietėi“.

PARDUODAMI žemės sklypai į šiaurę nuo Toronto prie gero susisiekimo (400 greičkelio); yra ir pastatyti vienaaukščių namų. Teirautis vakarais tel. 535-6209 pas Joną.

PARDUODU elektrinę krosnelę „Ranjetto“, tinkamą virti bei kepti, 120 amp. Tinka vasarnamiui, kur nėra stiprios elektros srovės. Pusės metų senumo. Kaina — \$60. Skambinti: 842-0566.

FOTOGRAFAI

Darau nuotraukas įvairiomis progoms. Skambinkite — JAUNUS BAKF. VICHUS po 5 v. r. telefonu 766-5818 Toronto.

LIETUVIŲ SEIMA, rami, nerūkanti, įsiesio dviejų kambarių ir virtuvės buto su baldais High Park rajone. Skambinti tel. 531-4469.

NERUKANCIAM VYRUI reikalingas kambarys netoli susisiekimo Skambinti tel. 532-4660 Toronto.

Tautybių savaitė - KARAVANAS Toronte

birželio 22 - birželio 30 dienomis
Lietuvių paviljonas „VILNIUS“ bus įrengtas Prisikėlimo parapijos salėse (999 College Street)

„Vilniaus“ paviljonas bus atidarytas: birželio 22 nuo 6 v. v. iki 11 v. v.

birželio 23 — nuo 3 v. p. p. iki 11 v. v.

birželio 24 — nuo 3 v. p. p. iki 11 v. v. (paviljonas bus taip pat atidarytas po Mišių pietums su laisvu atėjimu)

birželio 25 — birželio 29 — nuo 6 v. v. iki 11 v. v.

birželio 30 — nuo 3 v. p. p. iki 11 v. v.

Meninę programą atliks: „Atžalynas“, „Gintaras“, „Volungė“, orkestras.

Bus gaivinančių gėrimų ir lietuviškų valgių. Jėjimo pasai, galiojantys visuose paviljonuose, gaunami: „Paramoje“, Prisikėlimo bankelyje, Anapilio knygyne.

Kviečiame tautiečius gausiai lankytis „Vilniaus“ paviljone ir atsivesti kitataučius draugus. KLB Toronto apylinkės valdyba

NAUJA raidžių rinkimo bendrovė (KOMPIUTERINĖ SISTEMA)

TURIME lietuviškus, prancūziškus ir angliškų raidynus PRIIMAME knygų, žurnalų bei atskirų darbų užsakymus.

TYPE MASTER

2426 Bloor Street West, suite B, Toronto, Ontario M6S 1P9, Canada

Lina Kuliavičienė
Vida Vaitiekūnaitė
(416) 763-4321

Buvęs Kanados daugiakultūrų reikalų ministeris Norman Cafik, prieš pradedamas savo pareigas naujam ministeriui Paproskiui, atsiuntė laišką „T. Ziburiams“ ir kitiems etniniam laikraščiams, reikšdamas nuosirdžią padėką už sėkmingą bendradarbiavimą spaudos darbuotojams ir bendruomenių veikėjams. Be kitko, jis rašo: „Turėjau daug malonių progų su tikti šimtus ir tūkstančius įvairių etninių grupių žmonių per visą Kanadą. Dirbdami visi kartu pasiekėm tai, kad daugiakultūriškumo žodis įsitvirtino daugelyje kalbų, vartojamų Kanadoje, ir tapo pastovia kanadiečių kultūrinio gyvenimo dalimi, kuri nebėgal būti sunaikinta“.

Venecuelos Lietuvių Bendruomenės pirm. Juozas Kukanauza su ponia tarnybos reikalais lankėsi Klevelande, Toronte ir kitose vietovėse. Taip pat jis atvežė naująsią numerį Venecuelos lietuvių laikraščio „Gaile“, kurį jis pats ir redaguoja. Laikraštis gausiai iliustruotas ir pateikia nemažai žinių apie savo gyvenamojo krašto lietuvių veiklą.

Garsinį reportažą apie lietuvių demonstraciją Otavoje parašė E. Stungevičius, „Gintarių aidų“ programos vedėjas Hamiltone. Tas reportažas buvo transliuojamas per „Tėvynės prisiminimų“ radijo programą Toronte birželio 17 d.

Dainos vieneto „Volungė“ kelionei į pasaulio lietuvių jaunimo kongresą paremti buvo surengta loterija, kurios traukimas įvyko gegužės 25 d. pas p.p. Čuplinskus, dalyvaujant daugeliui svečių. Dail. T. Valiaus paveikslą laimėjo: M. Freimanas (Brockton, Mass.), C. Baltrūno paveikslą — N. Racevičienė, G. Krašauskienės 2 sidabrinės apyrankės — K. Poškus, D. Kuolienės paveikslą — Linda Greco, S. Pacevičienės keramikos indą — Lina Radžiūnaitė, A. Petrikonio paveikslą — A. Povilauskas (Ancaster, Ont.), K. Poškaus paveikslą — Mrs. Rowe, V. Pranaicio paveikslą — Regina Knox, A. Vektarytės paveikslą — Pat Belanger, G. Valiūniūnės meno kūrinį — S. Grigaliūnas, M. Selmienės paaukuotą gintaro dirbinį — p. Stabalauskas, Tėvų pranciškono dovana — raštai austus rankšluosčius — V. Krikščiusnas.

Nuosirdus aciu visiems, kurie parėmė „Volungės“ loteriją: aukojusiems laimikius ir pirkusiems loterijos bilietus. Taip pat nuosirdus aciu Toronto Lietuvių Namams ir KLB Toronto apylinkės valdybai už piniginę paramą mūsų kelionei. Norime priminti ir pakviesti į mūsų koncertą lapkričio 25 d. Toronto Lietuvių Namuose.

Toronto „Volungė“

Marijai ir Vacui Zižiams iš Montrealel birželio 9 d. Newmarket vietoje pas dukrą Loretą ir žentą Claude buvo suruoštas pobūvis, kuriame paminėta vedybinė jų sukaktis. P. p. Zižiai buvo atvykę į Torontą dalyvauti sūnaus Tomo universiteto baigimo iškilmėse (baigė teisę). Sukaktuviniukų pagerbti susirinko gausus būrys bičiulių, kurių tarpe buvo p. p. Staškevičiai iš Klevelando, p. p. Bagdonai iš Hamiltono ir kt. Sukaktuviniukai pastaruosius kelerius metus gyveno Karibų salose. V. Zižys yra Montrealel Lietuvių Akademikų Sambūrio pirmininkas.

Stambieji aukotojai. „T2“ skaitytvoja V. Čuplinskienė, norėdama paremti lietuvišką spaudą, atsiuntė „T. Ziburiams“ \$100. Medžiotojų ir Meškertiotojų Klubas „Tauras“ paaukojo \$25. Dėkojame už duosnią paramą.

Latvių Filatelistų Draugija išleido informacinį leidinį - katalogą anglų kalba „Latvian Non-Postal Exile Stamps“. Jame yra keletas bendrų Baltijos valstybių ženklų (lipinukų). To leidinio kaina — \$4.00. Norintieji šį katalogą įsigyti prašomi kreiptis: Mr. M. Zichmanis, 135 Antiles Dr., Apt. 1206, Willowdale, Ont., Canada. M2R 2Z1.

Toronto universitetas vasaros metu yra pasiruošęs priimti turistines lankytojų grupes. Specialūs vadovai aprodo svarbesnius įrengimus, laboratorijas, patalpas. Įdomybių tarpe yra ir laboratorija, kurioje Banting ir Best išrado insuliną. Tokias turistines grupes gali sudaryti ir tautinės bendruomenės. P.v. birželio 5 d. lankėsi 80 portugalų grupė. Suinteresuotieji prašomi kreiptis: Campus Tours, tel. 978-5000.

Toronto Lietuvių Namų Moterų Būrelio veiklos penkmečio proga įrengta dedikacinė lenta 650 metų Vilniaus įkūrimo sukakties paminėti. Specialioje iškilmėje lenta nudengė „Moters“ red. N. KULPAVICIENE ir Liet. Namų pirm. A. SENKUS

Nuotr. J. Bukevičius

MONTREALQUE

Joninių vakarą rengia šauliai AV par. salėje birželio 23, šeštadienį.

Aušros Vartų parapijos išvyka bus liepos 8, sekmadienį, „Palangos“ vasarvietėje. Bilietai kelionei gaunami „Rūtos“ klube arba AV klebonijoje. Kaina — \$5.00.

A. a. Juozas Girdžius staigiai mirė birželio 7 d. Palaidotas iš AV parapijos šventovės birželio 11 d. — A. a. Jonas Adomėnas mirė birželio 7 d. General ligoninėje. Palaidotas birželio 12 d. iš AV parapijos šventovės.

Ligoniai: J. Jagminas, S. Balsienė. Petras Klezas paguldytas Notre Dame de l'Esperance ligoninėje, St. Laurent.

KLK Moterų Draugijos Montrealel skyrius neteko savo garbės narių ir vėlavos krikšto motinos Magdalenos Galdikienės, labai žymios lietuvių moterų veikėjos. Ji pastaruoju metu gyveno Putname, Conn., ir ten mirė. Palaidota Niujorke. Mirė.

šios už velionę bus AV šventovėje liepos 6, penktadienį, 7.30 v. r.

„The Gazette“ birželio 12 d. išspausdino ilgą „Chicago Tribune“ pranešimą iš Vilniaus, kuriame rašoma apie Vilniaus vyskupą J. Steponavičių, gyvenantį tremtyje (Zagareje). Esą manoma, kad jis yra tasai kardinolas, kurio popiežius dar nepaskelbė. Taip pat cituojami kun. A. Svarinskio pareiškimai apie vysk. Steponavičiaus padėtį ir menkėjančią sveikatą (esąs 68 metų amžiaus).

„Montreal Star“ birželio 12 paskelbė „Canadian Press“ agentūros žinutę apie lietuvių demonstraciją Otavoje. Esą joje dalyvavo per 500 asmenų prie Sov. Sąjungos ambasados, reikalaujanti laisvės politiniams kaliniams, ir paliko Sv. Raštą su rožiniu, skirtu Viktorui Petkui. Žinutėje betgi klaidingai rašoma, kad V. Petkus nuteistas vieneriems metams lagerio. Iš tikrųjų jis yra nuteistas 15 metų: 7 metams kalėjimo, 3 m. lagerio, 5 m. — tremties.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBE • GYVYBE

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

UTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0 %	Asmenines	11.5 %
Taupomąsias s-tas	9.25 %	Nekiln. turto	11 %
Pensijų planas	9 %	Čekių kredito	12 %
Term. ind. 1 m.	10.25 %	Investicines nuo	12 %

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumos. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilgiausius savaitgalius. 3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakara ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakara.

Sibirinės metinės

Sibirinių trėmimų minėjimą metinių proga surengė Kanados Baltiečių Federacija birželio 13 d. Brocktono mokyklos salėje. Iškilme pradėjo jos pranešėjas adv. J. Kuraitė. Įvygiavus visų trijų Baltijos valstybių vėliavoms, sugiedotas Kanados himnas. Invokaciją atliko latvių evangelikų vyskupas A. Lūsis. Estų choras, vad. Ch. Kipperio, sugiedojo A. Topmano „Requiem“, primindamas gausius mirusius Sibiro plotuose. Latvių bendruomenės pirm. Talivaldis Kronbergs, šiais metais pirmininkaujantis Kanados Baltiečių Federacijai, tarė įžanginį žodį, išskeldamas bendrą Baltijos tautų likimą, bendras kovas ir viltis, bendrus rūpesčius ir užmojus. Viltį kalbą pasakė Ontario parlamento opozicijos ir liberalų partijos vad. Stuart Smith, pabrėždamas, kad baltiečių kovos viena diena bus vainikuota laimėjimu — t.y. laisvės bei nepriklausomybės atgavimu. Tai išskirtinai geras kalbėtojas, kurio tėvai yra atkile

iš istorinės Lietuvos. Dėlto jis gerai supranta baltiečių problemas. Jis taip pat kalbėjo birželio 8 d. ukrainiečių demonstracijoje, kurioje dalyvavo 15,000 asmenų. Ten jis sulaukė didžiausių ovacijų.

Atitinkamą kalbą pasakė ir Ontario vyriausybės kultūros min. Reuben Baetz, buvęs UNRRA tarnautoju Europoje stovykliniais laikais. Jo žmonos brolis yra vedęs latvaitę, o kitas giminitais — estaitę. Jis taip pat pasisakė už žmogaus ir tautos teisių respektavimą visose srityse ir visame pasaulyje.

Meninę programą atliko visų trijų tautybių meno atstovai. Estų choras „Cantate Domino“, vadovaujamas Ch. Kipperio, padainavo tris estiškas dainas, latvių pianistas atliko kompoz. J. Vitolio kūrinus, o lietuvių vyrų choras „Aras“, diriguojamas V. Verikaitio, padainavo A. Mikulskio „Už augstų kalnų“, „Kalmiški mūšis“, V. Verikaitio „Praėjo jazminai“ ir J. Gorino „Aras“. Akompanavo L. Marcinkutė.

Iškilme, trukusi nepilnas dvi valandas, baigta visų trijų tautų himnais. N.

Mūsų kaliniai

(Atkelta iš 9-to psl.)

pasaito to, teismas panaudojo LAPIENIENES pasakymą, kad jai niekas nekludavo lankyti bažnyčią, kaip įrodymą, kad Lietuvoje esanti tikėjimo laisvė.

Tiesa, ELENAI LAPIENIENEI, paprastai kulinarinė, tikrai niekas nekludavo nueiti į bažnyčią, tačiau ji jau 10 metų laukia žmoniškesnio komunalinio buto ir jo negauna, nors seniai yra pirmoje eilėje, o kasmetinės komisijos pripažįsta, kad jos butas visiškai blogas.

Darbovietėje, išleisdami LAPIENIENĘ į pensiją, irgi neužmiršo, jog ji tikinti — negavo net skurdžiausios dovanėlės (kitiems jos duodamos!), nors visą laiką kuo sąžiningiausiai atliko savo pareigas.

Kartą LAPIENIENE paprašė profsąjungos pirmininkę F. STERSKAJĄ taloninė kiliu nusipirkti, o ši, žinodama, kad kulinarė tikinti, atšovė: „Nieka da negausi!“